nokta

ZAKKUM İLAÇ OLUYOR!

- Dr.Ziya Özel'in başlattığı zakkumla kanser tedavisi sürecinde büyük sıçrama
- Zakkumdan ilaç elde etme şerefi paylaşılamıyor
- Doktorların birbirini suçladığı sürecin tarafları ve olayın tüm perde arkası
- Büyük ilaç firmaları zakkumun peşinde

Şimdi Türkiye'de çikolatanın da bir standardı var:

Çikolatada ilk TSE Belgesi ÜLKER LÜKS ÇİKOLATA'nın!

Hassas, çok hassas bir gıda: Çikolata. Bundan böyle, tüm dünyada olduğu gibi, Türkiye'de de çikolatanın sağlıklı, güvenilir ve kaliteli üretilmesi için bir standart var; Türk Standartları Enstitüsü Türkiye'de üretilen çikolatalar için bir standart tespit etti: TS.7800.

Yıllardır güvenle, ailece tercih ettiğiniz Ülker Lüks Çikolata, TSE standartlarına uygunluğu nedeniyle, Türkiye'nin TSE belgeli ilk çikolatası oldu. Güveninizi haklı çıkardı.

Sağlıklı üretim koşulları ve kalitesi TSE tarafından onaylanmış Ülker Lüks Çikolata ile tanışın. Siz de Ülker Lüks Çikolata'yı yıllardır tercih edenlere katılın.

Ülker'in tüm bisküvi çeşitleri de TSE belgelidir.

ÜLKER
GIDA SAN. ve TİC. A.Ş.

MARKOM LEO BURNETT

İÇİNDEKİLER

KAPAK

Zakkum üzerinde kopan fırtına 18

TÜRKİYE

ANAP Kongresi/ iki aday 26
MİT Dalaşı 28
Ehliyet furyası 30
İstanbul Barosu'nun direnişi 31
CIA'nın Türkiye eylemleri 32
Aydın'ın bodrum mezarlar 34

FOTO-RÖPORTAJ

Doğu Avrupa'da dinsel uyanış 38

DÜNYA

Küba 48
Troçki cinayeti 50

İNSANLAR

İstanbul Festivali'nin ardından 56

TOPLUM

Avroseks 62
Hayvanlara saldırı 66

KÜLTÜR-SANAT

400 Bin yıllık yalnızlık 68
Söyleşi/Sven Wolter 72

SPOR

TRT-Magic Box ve klüpler 74

DİĞER BÖLÜMLER

Nokta'dan 5
Ne Nerede 6
Panorama/Türkiye 36
Panorama/Dünya 54
Günlerin Getirdiği 60
Mektuplar 78
Bulmaca 80
Test 81
Karikatür 82

ZAKKUM İLAÇ OLUYOR Kansere karşı mücadelede zakkumun etkisi nihayet kabul edildi. Bağışıklık sistemi üzerinde etkili olduğu saptanan maddenin ilaç haline gelmesi biraz zaman alacak ama aynı ekipte çalışan doktorlar hiç zaman geçirmeden birbirlerini suçlamaya ve ilacı sahiplenmeye başladılar. Almanya'da açığa çıkan kavganın tarafları ve tüm öyküsü. *(Sayfa 18)* ▲

MİT TARTIŞMASI SHP Genel Sekreter Yardımcısı İstemihan Talay'ın çıkışıyla birlikte MİT yeniden tartışılmaya başlandı. Bu arada bir ANAP yöneticisi Noktaya önemli bir açıklamada bulundu: "Özal'ın kafasında MİT'i hem sivilleştirme hem de kendisine bağlama fikri var." ◀ *(Sayfa 28)*

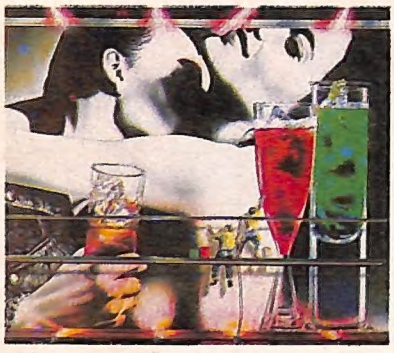

İLGİNÇ BİR HARİTA Alman Wiener dergisi geçtiğimiz günlerde değişik bir harita yayımladı: Avrupa ulusal cinsel kimlikler haritası. Ne çıkarsa bahtınıza devri sona eriyor. Artık hangi ülkede nasıl bir aşk yaşama şansınız olduğunu önceden bileceksiniz. Romantikler, serinkanlılar, işbitiriciler... *(Sayfa 62)* ▲

TARİHE IŞIK İstanbul'un Küçükçekmece ilçesine bağlı Yarımburgaz mağaralarında üç yıldır sürdürülen kazılarda insanlık tarihine ışık tutacak pek çok buluntu çıkartıldı. İnsan soyunun ilk atalarından homo-erectus'un burada yaşadığı sanılıyor. ◀ *(Sayfa 68)*

GOLÜ KİM ATACAK? TRT-Magic Box çekişmesi bir final maçı havasında sürüyor. Kimin kazanacağı kadar ekrandaki futbol zevkinden kaç kişinin yararlanacağı da önemli. Kulüp yöneticileri farklı farklı düşünüyor. Magic Box'a göre ise ekranda zaten futbol yoktu ki... *(Sayfa 74)* ▶

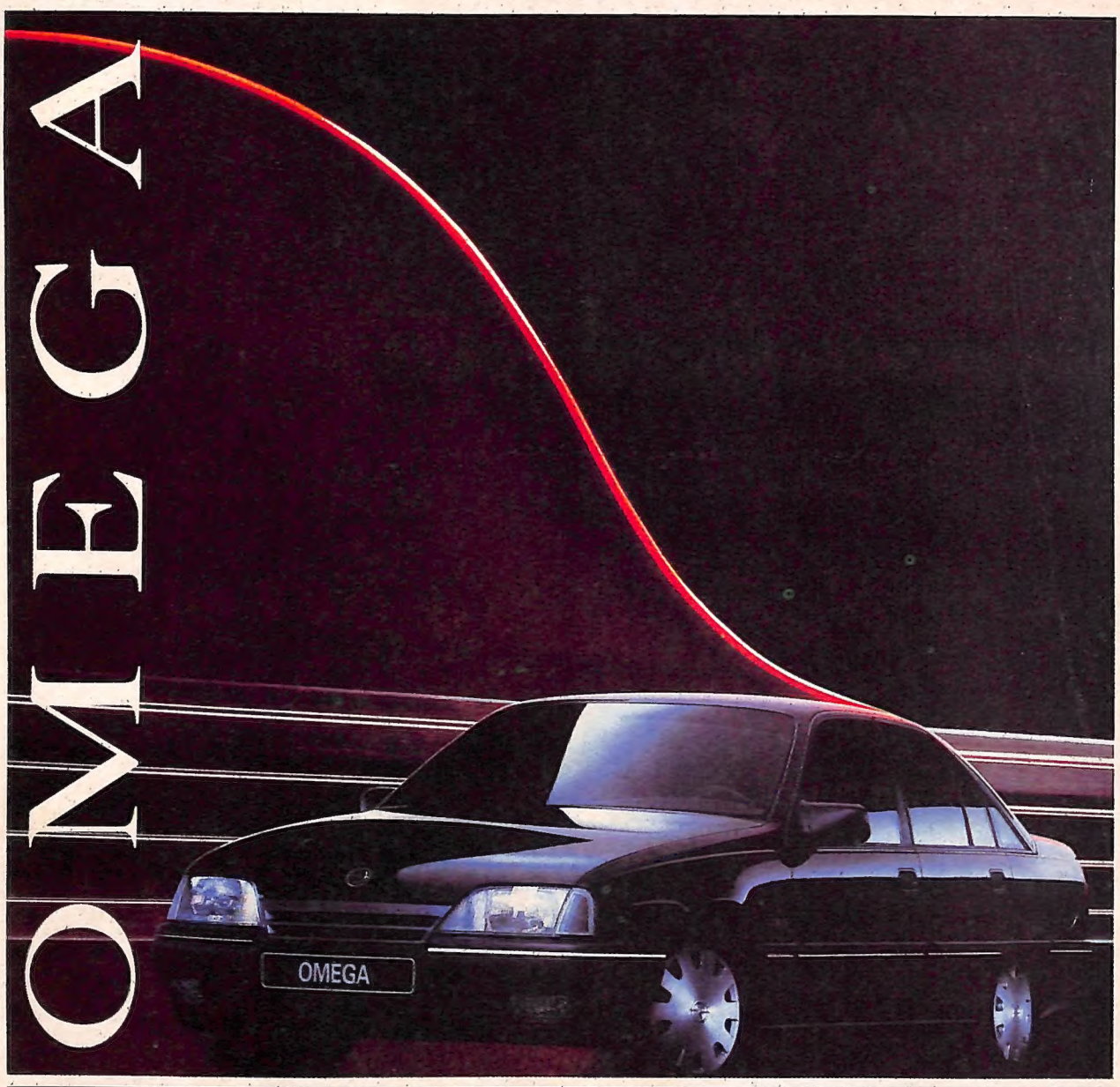

PERFORMANS VE TEKNOLOJİNİN EŞSİZ UYUMU

Opel Omega'nın sunduğu bu rakipsiz özellik üstünlüğün açık kanıtıdır. Dünyada ve Türkiye'de başarılı işadamlarının Omega modellerini daha çok seçmesi de bir raslantı değil! Hi-tec ürünü bir Omega, otomotiv teknolojisinin, tasarımın ve rahatlığın yarattığı bir senfonidir.

2000 cc'lik SE-OHC motronic motor, kendi sınıfında en üstün aerodinamik yapı, lüks döşemeli geniş iç hacim ve isteğe bağlı aksesuarları ile bu senfoni yaşanmaya değer.

Opel'i şimdi görün!

OPEL GM

OPEL

Yetkili İthalatçı ve Marmara Bölge Bayii:

Genoto

Genoto General Otomotiv Pazarlama ve Ticaret A.Ş. Tel:174 97 05 - 174 35 46
Büyükdere Cad. 108/1 Esentepe - İstanbul

nokta

SAHİBİ
Gelişim Yayınları AŞ ve Süreli
Yayınlar AŞ Yönetim Kurulu Başkanı

ASİL NADİR

Yönetim Kurulu Başkan Vekili: *Fahri Görgülü*
Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdür: *Adil Özkol*

Yayın Danışmanı: *Ercan Arıklı*

Genel Yayın Yönetmeni: *Arda Uskan*
Ankara Temsilcisi: *Aycan Giritlioğlu*
Haber Müdürü: *Emin Tanrıyar*
Sorumlu Müdür (İç): *Korhan Atay*
Ankara Temsilcisi Yardımcısı: *Aytekin Yıldız*
Sorumlu Müdür (Dış): *Aydın Demirer*
Toplum: *Ali Boratav*
Kültür Sanat: *Haşmet Babaoğlu*
İnsanlar: *Ayda Özlü Çevik*
Özel Araştırma Birimi: *Alper Görmüş, Siren İdemen, Can Kozanoğlu*
Redaksiyon: *Haşim Akman*
BÜROLAR İstanbul: *Mustafa Akkerman, Figen Akşit, Haluk Akter, Mete Çubukçu, Rasime Hazer, Yücel Göktürk, Metin Hakyeri, Aytekin Hatipoğlu, Viki İzrail, Sefa Kaplan, Mahmut Övür, Hatice Seçkin, Yurdanur Toprakoğlu, Hızır Tüzel, Erdir Zat, Murat Deha Boduroğlu, Ercan Yaşa, Levent Tayla*
Özel Haber: *Mehmet Yalçın*
Ankara: *Erdal Kılıçoğlu (İstihbarat Şefi), Can Karakaş, İlter Sağırsoy, Müşerref Seçkin, Sedat Yazıcıoğlu, Nedret Ersanel*
Yurt Dışı: *İNGİLTERE: Övül Tezişler, FRANSA: Semih Vaner, İSVEÇ: Abdullah Görgün, İTALYA: Dilek Gülmen Pucci, YUNANİSTAN: Mihail Vasiliadis, KIBRIS: Mesut Günsev, ALMANYA: Metin Dalman, İSPANYA: Metin Karadağ*
Görsel Yönetmen: *Mustafa Eren*
Görsel Yönetmen Yardımcısı: *F. Seyyare Deniz Karanis*
Görsel Bölüm: *Tahsin Armağan (Teknik Sekreter), Nejat Ceyhan, Tekin Ergun, Feyyaz Tandoruk (Stüdyo)*
Bilgisayarla Sayfa Düzeni: *Ergun Akok*
Fotoğraf: *Adem Altan, Sedat Aral, Ertuğrul Balıkçıoğlu, Erzade Ertem, Batuhan Kıran, Çağrı Kılıççı, Zambak Tukan, Ümit Uzmay, Gamze Kutluk.*
Grafik: *Erdal Alay, Tanju Güngör, Yaman Tetik, Emre Ulaş*
Katkıda Bulunanlar: *Şahin Erkoçak, Ufuk Doğrusözsöyleyen, Sotiri Konomi, UBA, Serdar Arıkan, Emre Koyuncuoğlu, Tozan Alkan, Simten Danışman*

Genel Müdür Yardımcısı: *Ümit Umar*

Reklam-Halkla İlişkiler ve Promosyon: *Ayşe Sümer (Bölüm Başkanı), Kadriye Ünlü (Reklam Müdürü), Naci Baltacı (Reklam Yönetmeni), Uluğ Küntay (Ankara Reklam Temsilcisi)*
Proje ve Araştırma Müdürü: *Serpil Demirtaş*
İdare: *Turgay Huysal (Müessese Müdürü), Yıldırım Ünverdi (Satış Müdürü), Ayşe Karabece (Dış İlişkiler Müdürü), Cüneyt Altunç (Belge Bilgi Merkezi), Mehmet Karabat (İdare Müdürü-Ankara)*
Teknik: *Güman Birincioğlu (Müdür), Fazıl Mecit (Şef-Pikaj- Montaj), Figen Turna (Şef-Düzelti), Serpil Köse Tetik (Şef- Dizgi), Yalçın Salur-Ruhi Dilgimen (Şef-Kamera), Nusret Karıksız (Şef-Renk Ayrımı), Savaş Kayar (Şef-Fotoğraf Laboratuvarı)*
Adres: *Gelişim Yayınları, Levent-İSTANBUL Tel: 169 66 80 (20 hat), Fax 169 66 99*
Ankara Bürosu: *Konur Sokak, No 7/4 Kızılay, Tel: 117 44 50 (5 hat), Fax Tel: 118 35 27 Telex 42008*
İzmir Bürosu: *Şehit Nevres Bulvarı Sedir Apt. No: 5/5 Alsancak-İzmir Tel: (51) 22 36 33*
Basıldığı Yer: *Ge-Pa Basım Sanayii ve Ticaret AŞ-İstanbul*
Dağıtım: *Gameda Ltd. Şti. - İstanbul*

Yayın Kurulu: *Suay Aksoy, Ahmet Turhan Altıner, Duygu Asena, Korhan Atay, Haşmet Babaoğlu, Ali Boratav, Ayda Özlü Çevik, Aydın Demirer, Aycan Giritlioğlu, Gülay Göktürk, Attila İlhan, Can Kozanoğlu, Mustafa Özyürek Emin Tanrıyar, Levent Tayla, Hıncal Uluç, Arda Uskan*

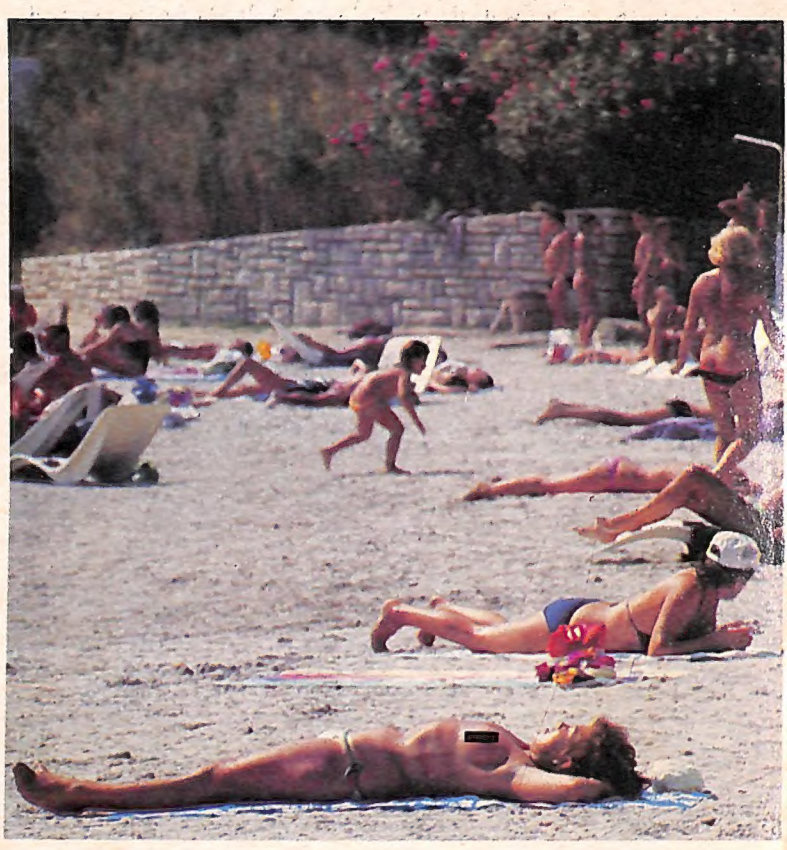

Bu hafta Nokta'da birbirinden çarpıcı haberler bulacağınızı umuyorum. Umuyorum, çünkü yıllardan beri belki de ilk kez, Nokta'yı ben de sizlerle aynı zamanda okuyacağım. Siz bu satırlara göz atarken, ben yine bu satırları yazdığım yerde olacağım. Yukarıda resmini gördüğünüz yerde, Antalya'nın herhangi bir plajında...

Şimdilik bu kadar... Alışkın olmayanlar için tatil yorucu oluyor doğrusu.

Haftaya buluşmak üzere...

Arda Uskan

EN ÇOK SATAN KİTAPLAR

1. **Kara Kitap**
   Orhan Pamuk
   Can Yayınları (1)
2. **Dövlet**
   Bekir Coşkun
   V Yayınları (2)
3. **Mustafa Kemal Sizin Gibi Kıro Değildi**
   Engin Ardıç
   Cep Kitapları (3)
4. **Sakın Anneme Davulcu Olduğumu Söylemeyin**
   E. Bilginer-O. Şengüler
   Cep Kitapları (6)
5. **Hey, Kımıl Zararlısı Olma**
   Metin Üstündağ
   Güneş Yayıncılık (7)
6. **Aşkın Romansı**
   Tülay Bilginer
   Ya-pa (10)
7. **Şaka**
   Milan Kundera
   Can Yayınları (4)
8. **Eva Luna**
   İsabel Allende
   Altın Kitaplar (5)
9. **Geyik Muhabbetleri**
   Cihan Demirci
   Güneş Yayıncılık (9)
10. **Netekim**
    Mustafa Kamil Zorti
    Papirüs Yayıncılık (11)
11. **Harala Gürele**
    Mehmet Çağçağ
    Joker Yayıncılık (13)
12. **İsviçre Daha**
    Beyaz Yıkar
    Jean Zigler
    Afa Yayıncılık (-)
13. **Kızıldan Yeşile**
    Rudolf Bahro
    Metis Yayınları (13)
14. **Korkular**
    Özcan Köknel
    Altın Kitaplar (8)
15. **Çankaya Hesaplaşması**
    Cüneyt Arcayürek
    Bilgi Yayınevi (12)

*Bu listenin düzenlenmesinde başvurulan kitabevleri: **İstanbul Ablalar** (Yeşilköy), **Akademi** (Nişantaşı), **Net** (Galleria), **Nezih** (Kadıköy/Şaşkınbakkal), **Gençlik** (Kadıköy), **Beyaz Adam** (Kadıköy), **Yeni Karamürsel** (Şişli), **Dünya Gençlik Merkezi** (Nişantaşı), **Remzi** (Cağaloğlu), **İstanbul Reklam** (Cağaloğlu), **Uğur** (levent), **Alp** (Göztepe/Moda), **Haşet** (Tünel), **Şendemir** (yeşilyurt), **Babaoğlu** (Levent), **Altınköprü** (Sabaflar), **Hitit** (Beşiktaş), **Vakkorama** (Suadiye/Taksim), **Say** (Cağaloğlu); Ankara'da **Bilgi, Dost, Dönüşüm, Galeri Arkadaş, İlhan İlhan, İmge, Sümer**; İzmir'de **Dost ve İleri**. (Parantez içindeki sayılar, kitabın listede bir hafta önceki yerini belirtmektedir.İstanbul kitabevlerinin listeleri A&B Dağıtım'dan alınmıştır.*

KİTAP

● **BUYUK GUÇLERIN YUKSELİŞ VE ÇÖKÜŞLERİ** Paul Kennedy, Çeviren: Birtane Karanakçı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 800 sayfa, 25.000 TL.

"Tarih boyunca neden bazı ülkeler güç kazanırken bazıları güç kaybetmektedir?" Prof. Paul Kennedy bu yalın ama tarihin akışını anlamlandırabilme yolunda önemli sorunun cevabını vermeye çalışıyor bu kitapta. Yazar 1500 yılından bugüne dünya politikası üzerine yaptığı ayrıntılı araştırmada, ekonomik güç ve askeri güç arasındaki kritik ilişki üzerinde durup bu ilişkinin imparatorlukların yükselişi ve çöküşlerine olan etkisini araştırıyor. Eğitimini Newcastle, Oxford ve Bonn üniversitesinde yapan halen de Yale Üniversitesi'nde modern uluslararası ve stratejik tarih konusunda dersler vermekte olan Prof. Kennedy kitabının son bölümlerini de 1945 ile 2000 yılları arasındaki "Büyük Güç" politikalarının analizine ayırmış. Böylelikle bu kitap sadece "modern" çağların tarihini anlamak için değil yeni bir yüzyılın eşiğine gelmiş günümüz dünyasını anlamak açısından da ilgi çekici nitelikte. Bugüne kadar her yayınlandığı ülkede en çok satan kitaplar listesine giren bu yapıtı şu sıralarda Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın da okuduğu söyleniyor. Hem tarih anlayışımızı güçlendirmek hem de devlet büyüklerimizle aynı kaynaktan beslenmek açısından kaçırılmaz bir fırsat...

● **CAM SARAYDA KIRK YIL** Sinan Korle, Yanar Yayınları, 130 sayfa, 10.000 TL.

"Ele avuca sığmaz, cıva gibi, hazırcevap, nüktedan, zeki, olayları çok çabuk değerlendirebilen ve buna göre de cephe alabilen..." Bu değerlendirmelerin hepsini İhsan Sabri Çağlayangil, Sinan Korle'yi anlatabilmek için kullanmış. Sinan Korle bir eski gazeteci 1914 yılında İstanbul'da doğmuş, 23 yaşında başladığı gazetecilik hayatını 1951 yılına kadar sürdürmüş. 1951 yılında Birleşmiş Milletler'de işe girmiş ve burada Protokol Müdürlüğü'ne kadar yükselmiş. Bu mevki B.M. Genel Sekreterinin dört ya da beş yardımcılığından biri ve bu müdürlüğe atanan kişi Genel Sekreter ile her gün temas halinde olabilen kişilerden. Kısacası Sinan Korle'nin diplomatik hayatın en önemli merkezlerinden birinde, adeta dünyadaki olayların nabzını tutarak geçen başarılı bir meslek hayatı var. İşte bu kitap Sinan Korle'nin Birleşmiş Milletler'de çalıştığı yılları içeren anılarından oluşuyor. Diplomasi her zaman ilgi çekici olaylarla dolu, ama biraz da kamuoyuna kapalı bir alemdir. Bu yüzden buradan yazılan "anılar" her zaman bu türün en seçkin, ilginç örneklerini oluştururlar.

● **ERKEK HİKAYELERİ** Ümit Kıvanç, İletişim Yayınları, 130 sayfa.

Ümit Kıvanç'ın bundan önce yayınlanan iki kitabı "Aşkım Bana Resimaltı" ve "Bekle Dedim Gölgeye" çıkar çıkmaz büyük ilgi görmüş ve uzun zamandır çarpıcı yazar kişiliklerinin görünmediği Türk düzyazı piyasasını canlandırmıştı. Şimdi Ümit Kıvanç arayı soğutmadan ama beklentilerin de hakkını vererek üçüncü kitabını yayınladı. Erkek Hikayeleri'nin ilk bölümü yazarın deyişiyle "hakim cemaatin haleti ruhiyesine hasredilmiş" öykülerden oluşuyor. "Hatırlamalar" adını taşıyan ikinci bölümde iki öykü ve "Bir Soygun Hikayesi" adını taşıyan üçüncü bölümde ise "vicdan sahibi yuppie'ler haline gelen eski arkadaşlara" ithaf edilmiş bir öykü yer alıyor.

Ümit Kıvanç çağdaşı yazarlardan en çok 80'lerin hepimizi dönüştüren, değiştiren etkisini yazısına yansıtabilmesiyle, bu etkiyi gözönüne getirip adeta cisimleştirebilmesiyle ayrılan bir yazar. Yazarın bu yeni kitabı da okurları "yakından ilgilendirecek"...

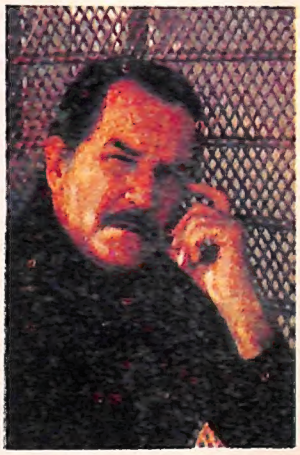

Carlos Fuentes

● **KOCA GRİNGO** Carlos Fuentes, Çeviren: Nihal Yeğinobalı, Afa Yayınları, 201 sayfa.

Bir adam ne yapar? Eğer bütün umutlarını kaybetmiş, bütün sevdiklerini gömmüşse, örneğin barlarda oturup, "şövalyelik ruhu diye bir şey kalmadı" diye zırlamaktan, satın alınmaktan ya da uslu uslu hayatın ona razı gördüğü sonu yaşamaktan başka ne yapar?

Bu kitapta bu sorunun karşılığı "sınırları geçerek", kendi sınırlarını, kafasındaki ve yüreğindeki sınırları geçerek, ölümü arayan bir adamın hikayesi anlatılarak veriliyor. Meksika sınırını geçip, Panço Villa'nın askerleri arasında son günlerini yaşayan Amerikalı yazar, gazeteci, asker Ambrose Bierce'in (Koca Gringo) hikayesi bu.

Meksika Devriminin, o başladığı anda kaybedilmiş büyük başkaldırının "hüzünlü" çerçevesi içinde "insanlara dolayısıyla kaybetmeye" dair bir büyük roman. Carlos Fuentes'in elinden Kuzey Amerika kıtasının ve arka bahçesinin tarihinin en dramatik dönemlerine dair bir kitap okumak, aynı konuda içi boşaltılmış televizyon dizilerini, filmleri seyretmeye benzemiyor. Her satırı büyük yoğunlukla yazılmış bir kitabı okumak, okuyucunun da aynı oranda yoğunlaşmasını gerektiriyor. Ambrose Bierce'in, Villa'nın generallerinden biri olan ve "çürümemek için erken ölmesi gereken" Tomas Arroyo'nun ve Amerikalı Harriet Winslow'un hikayesini bitirdikten sonra bu yoğunlaşabilme yeteneğinizle övüneceksiniz.(S.H)

DERGİ

● **GENİŞ ZAMANLAR 1**
"Şiir için bir medya işlevi görmek amacıyla" çıkan yeni bir yayın. "Belli bir nitelik çizgisinin üstünde" her şiirin yer bulabileceği; şiire ilişkin her konuda, her türlü düşüncenin tartışılmasında, değerlendirilmesinde, sunulmasında "zemin" olmayı amaçlayan bir dergi.

Derginin bu ilk sayısı "gerçeklik ve gerçekçilik" konusuna ayrılmış. Konuyla ilgili olarak yayınlanan Octavio Paz'ın yazısı özellikle dikkate değer. Dergide şiirleri yer alan şairler arasında ise bir sürpriz var. Enis Batur uzun süredir sürdürdüğü "şiir yayımlamama orucu"na "Geniş Zamanlar"ın ilk sayısı için ara vermiş. Ayrıca dergide yazar Tarık Günersel'e özel bir bölüm ayrılmış.

SERGİ

● **DEMIRPERDEDEN TULPERDEYE** İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Karikatürcüler Derneği'nin ortak etkinliği. SSCB, Romanya, Bulgaristan, Yugoslavya, Çekoslovakya, Macaristan, Polonya ve (eski) Doğu Almanya'dan karikatürcülerin 1973-1990 arasında ürettikleri çizgilerin sunulduğu bir sergi. Meraklanmaya değer.
Karikatür ve Mizah Müzesi, Fatih, 522 12 64

● **KARTPOSTAL-GRAVÜR-LİTOGRAFİ** Atatürk Kitaplığı koleksiyonunda yeralan ünlü tablo kartpostalları, gravürler ve litografiler sergileniyor. Sergi 31 Temmuz'da son buluyor.
Atatürk Kitaplığı, Taksim, 149 09 45-149 56 83

● **NOSTALGIA** Çeşitli ülkelerden fotoğraf sanatçılarının yüz yıl kadar önce çektikleri 19. yüzyıl kadın portreleri. Sergiyi fotoğraf sanatçısı H. Kemal Çağın hazırlamış. "Fotoğraf sergisinde yeralan kadın portrelerinin ve onları çeken fotoğraf sanatçılarının bugün bize bıraktığı miras yalnız birer anı değil, aynı zamanda birer tarihi belge niteliğindedir. Benim bir fotoğrafçı olarak yaptığım ise onları tanıtmak ve bugün hayatta olmayan, bir suretten ibaret bu insanlara yeniden yaşarlık kazandırmaktır."
Atelye Çizgi, Ortaköy

● **MORANDİ** Gravür sanatının gelmiş geçmiş en büyük ustalarından Giorgio Morandi'nin yüzüncü doğum yıldönümü nedeniyle, İtalyan Kültür Merkezi tarafından açılan serginin son haftası. 31 Temmuz'da kapanıyor. Bu fırsatı kaçırmayın!
MSÜ Resim ve Heykel Müzesi, Beşiktaş

● **BALKAN NACİ İSLİMYELİ** Balkan Naci'nin "Sır" adını taşıyan ilginç sergisi de son haftasına girdi. Sanatçı bir önceki "Hava-Su-Toprak-Ateş" sergisindeki mekan kullanımını bu kez oldukça farklı bir biçimde

H. Kemal Çağın "Nostalgia" da arkaik kadın pportreleri sunuyor

yeniden gündeme getiriyor. Hayat, sanat ve insan üzerine sorular soruyor.
İbrahimpaşa Sarayı, Sultanahmet

● **ERGUN HİÇYILMAZ** 24 Temmuz Basın Bayramı nedeniyle Liones Yönetim Çevresi tarafından düzenlenen "Osmanlıdan Bugüne Türk Basınında Kadın" sergisi sürüyor. Sergiyi hazırlayan Ergun Hiçyılmaz bir kısmı ilk kez sergilenen döküman ve belgelerle konuya açıklık getirmeye çalışıyor.
Basın Müzesi, Çemberlitaş, 513 84 58

● **YAZ** 1990 Çağdaş Sanat Yaz Sergisi, 1990. Ressamlar, heykelciler. Fuat Acaroğlu, Özdemir Altan, Koray Ariş, Hale Arpacıoğlu, Mustafa Ata, Tomur Atagök, Haluk Gedik, Hüseyin Gezer, Tanju Demirci, Şenay Önal, Bedri Baykam, Şükrü Aysan, Meriç Hızal, Balkan Naci İslimyeli, Nur Koçak, Bahar Kocaman, Zühtü Müridoğlu, Zekai Ormancı, Adnan Çoker, Yusuf Taktak, Güngör Taner ve Seyhun Topuz.
Mine Sanat Galerisi, Kadıköy, 345 64 40

● **MİNE ARASAN** Mine Arasan'ın "Merhaba Turist" adını verdiği gravür ve resim sergisinde son hafta.
Masal Sanatevi, Sultanahmet, 527 51 03

SEMİNER

● **BİLAR/YAZ** Yaklaşık beş yıldır sürdürdüğü etkinlikleriyle bir "alternatif üniversite" kimliğine bürünen BİLAR AŞ Bilim Merkezi'nin yaz seminerleri başlıyor. "Sosyalizmin Geleceği" ve "Türkiye Nereye Gidiyor" olmak üzere iki başlıkta yapılacak seminerlerin kesinleşen konuşmacıları şunlar: Asaf Savaş Akat, Çağatay Anadol, Murat Belge, Cengiz Çandar, Metin Çulhaoğlu, Aydın Giritli, Ertuğrul Kürkçü, Nail Satılgan ve Sungur Savran. 30 Ağustos'a kadar sürecek. Pazartesi ve Perşembe günleri, 19.00'dan 21.00'e.
BİLAR İstanbul Şubesi, Tünel, 149 42 86

MÜZİK

KONSER

● **JULIO IGLESIAS** "Kadife sesli" İspanyol şarkıcı Julio Iglesias Vestel'in beşinci kuruluş yıldönümü törenleri için İstanbul'da. Geçtiğimiz hafta Egelilere seslenen sanatçı otuz beş kişiden oluşan orkestrasıyla iki konser verecek. Iglesias'ın iki konserinde de sahneye ilkin Nilüfer çıkacak.
31 Temmuz, 1 Ağustos, 20.00, Abdi İpekçi Salonu

TELEVİZYON

● **DÜNYA LİSTELERİNDEN** Listelere uzun süre önce girip de irtifa kaybedenler, listelere yeni girenler, listelerden bir türlü çıkmayanlar... Jive Bunny, Kid Frost, Intelligent Hoddlum, Junior Tucker, Blue Aeroplanes, Tears For Fears, Billy Idol, Sinead O'Connor, Saint Preux, UB40, Snap, Cool Down Zone.
TV2, 29 Temmuz Pazar, 19.15

● **POP SAATİ** Erhan Konuk bu programında eskilerin yenilerine ağırlık veriyor. Soft-rock, heavy metal, pop-caz, bluegrass, fusion... Fleetwood Mac, Skid Row, Elton John, Notting Hillbillies, Pat Metheny Group, J.A. GMNS ve Poison.
TV1, 30 Temmuz Pazartesi, 23.25

● **SEVGİLİ MÜZİK** Bülent Çarkacı tarafından hazırlanıp, Seher Yıldız tarafından sunulan yepyeni bir "video klip" programı. İlk konkuları Stevie Nicks, Quireboys, David Bowie, Blue Jean, Bonnie Raitt ve Scorpions. Dileğimiz pprogram he böyle devam etsin.
TV1, 31 Temmuz Salı, 22.45

● **TELE POP** Ekrem Ergüder ve Sebla Özveren bu programı Supertramp'a ayırmışlar. Önce Supertramp'in "Breakfast in America", "It's Raining Again" ve "The Locigal Song" klipleri. Peşisıra, topluluktan iki yıl önce ayrılan eski solist Roger Hudgson'ın "You Make Me Love You", "London" ve "In Jeopardy" parçaları.
TV2, 1 Ağustos Çarşamba, 20.00

RADYO

● **PERDE AÇILIYOR** Metropolian Operesi Orkestra ve Korosu'dan, Johann Strauss'un "Yarasa" operetinin ikinci bölümü. Orkestrayi ünlü şef Eugene Ormandy yönetiyor. Operetinin son bölümü önümüzdeki hafta aynı saatte yayınlanacak.
R3, 31 Temmuz Salı, 15.00

● **UNUTAMADIĞIMIZ SESLER** Beethoven'in sağırlığa kadar varacak olan kulak hastalığına ilk olarak kapıldığı yıllarda yazdığı "2. Senfoni". Amsterdam Krallık Concertgebouw Orkestrası'nı Eugen Jochum yönetiyor. Ardından piyanist Daniel Barenboim, Chopin'in 1, 2 ve 3 numaralı "Noktürn"lerini seslendirecek.
R3, 1 Ağustos Çarşamba, 23.00

KASET

● **BRASIL** Manhattan Transfer. WEA/MMY. "Lilas" diye bir plak. Tim Hauser'in daha önce hiç tanımadığı birinin, Brezilyalı şarkıcı Djavan'ın. "Plağın kapağındaki fotoğraf öylesine sakin ve serindi ki, almadan edemedim" diyor Hauser. Plağı dinliyor ve "uçuyor". Demeye kalmadan Quincy Jones'a bir proje götürüyor. Onaylanıyor. Kısa bir süre sonra kendilerini, Brezilya'da Antonio Carlos Jobim'in evinde buluyorlar. Üstelik Milton Nascimento, Djavan, Ivan Lins ile birlikteler. "Brasil"ın kabası o gece bitiyor. Pop-caz dünyasının bir numaralı vokal topluluğu Manhattan Transfer, tepeden tırnağa Brezilyalı bir albümle karşımızda. Cheryl Bentyne, Janis Siegel, Tim Hauser ve Alan Paul'dan oluşan topluluğun bu çalışması çok sayıda Brezilyalı müzisyenle birlikte kotarılmış. Albüm bütünüyle Brezilya müziğinin en büyük isimlerinden yapılan yeni düzenlemelerden oluşuyor. Birinci yüzün tamamı Djavan bestelerine ayrılmış; sağlam bir latin-caz denemesi. İkinci yüzde yer alan Nascimento klasiği "The Jungle Poineer", Ivan Lins'in ırkçılık karşıtı politik hareketlerin mücadele şarkısı olarak bilenen "Notes from the Underground" ve ünlü Brezilyalı müzisyen Gilberto Gil'in diktatörlük tarafından hapsedilmesini ve sürülmesini anlatan "Hear the

Voices" şarkıları albümün çehresini epeyce değiştiriyor, hatta belirliyor. "Brasil" Pop-caz meraklıları için pırıl pırıl bir albüm, sonuçta.

● **ALANNAH MYLES** Alannah Myles. WEA/MMY. Amerikalı rock şarkıcısı Alannah Myles, dört single şarkısının yer aldığı ve kendi adını taşıyan albümünü nihayet çıkardı. Blues terbiyesi görmüş, yırtıcı ve erotik sesiyle, biraz tanıdık da gelse, ilginç bir "sound" yaratmış Myles. Modern düzeo lemeler çapkın gitar tonlarıyla dengelendiği için batmıyor. Albümün hit'leri, "Black Velvet", "Still Got This Thing", "Kick Start My Heart" ve "Love Is" aynı zamanda albümün en güzel şarkıları. "Neşeli rock" sevenlere...

● **UNFORGETTABLE** 4/5/6 Çeşitli sanatçılar. EMI/Kent. Biz istediğimiz kadar unutmaya çalışalım, onlar unutturmayacaklar anlaşılan. İşte "Unforgettable" dizisinin dördüncü, beşinci ve altıncı kasetleri de yayınlandı. Dizinin önceki kasetlerini edinenler, aynı perspektifin bunlarda da sürdürüldüğünü tahmin edebilirler. Diziyi tanımayanlara, o geniş "spektrum"u tarif etmek için şarkısı bulunan birkaç ismi saymakla yetinelim: Shirley Bassey, Demis Roussos, Amalia Rodrigues, Enrico Macias, Dean Martin, Edith Piaf, Jose Feliciano, Nat King Cole, Joe Cocker ve hatta The Animals ve dahi Chet Baker...

● **TIMARLI HASTANE** Objektif. Uzelli Kaset. Pentagram'la başlayan Türk metal kasetleri furyasına Objektif de katıldı. "Tımarlı Hastane" genç metal topluluğunun ilk albümü. Ritm ve solo gitarda Vecdi Yücalan, vokalde İbrahim Cantay, basta Tayfun Çubukçu ve davulda Tuncay Zigaloğlu'dan oluşan Objektif'in albümünde ilk göze çarpan özellik bütün parçaların Türkçe sözlü olması. Objektif, kızgın bir metal topluluğu; parçalarında -biraz genç, biraz naif de olsa- sürdüregeldiğimiz toplumsal hayata sert eleştiriler getiriyor. "Tımarlı Hastane" ve "Fosforlu" adlı parçalar bunun en iyi örnekleri. Ama topluluğun asıl takıntısı "yeşil". Albümdeki atmosfer yeşil kaygılar üzerine kurulmuş. Bu yönüyle de sözünü sakınmayan, "politik" bir topluluk görüntüsü çiziyor Objektif.

Alannah Myles (üstte), yırtıcı ve erotik sesiyle "farkediliyor". Manhattan Transfer'in (altta) yeni albümü "Brasil" pop-caz meraklılarını sevindirecek. David Bowie (sağda) ekranın bu haftaki konuklarından

COMPACT DISC

● **ROMANCES FOR SAXOPHONE** Branford Marsalis ,CBS records-light classics

Genç kuşak saksafon ustalarından, geçtiğimiz günlerde İstanbullulara da iki sıcak caz akşamı yaşatan Branford Marsalis'ten çok farklı ve çok hoş bir çalışma. Branford'un vokal lirisizmi ve saksafon üzerindeki müzikal egemenliği CBS firmasını sanatçıya değişik bir öneride bulunmaya yöneltmiş: Soprano sesler için yazılmış ,klasik müzik dağarcığının kimi yapıtlarını soprano saksafonla yorumlamak... Sanatçı öneriyi kabul etmiş ve ortaya müthiş bir beraberlik çıkmış: Branford Marsalis ve Andrew Litton yönetiminde İngiliz Oda Orkestrası... Bu yapıtı ucuz klasik "aranjman"larıyla karıştırmayın. Başlıbaşına özgün ,keyifli bir çalışma. Belki de Faure'nin " Pavane"ı ve "Sicillienne"ni, Colombier'nin "Emmanuel"ini, Satie'nin "Gymnopedie No.3"ünü ,Ravel'in "Prelude"ünü bir kez Marsalis'ten dinleyince başka yorumlar çok yavan gelecek.

SİNEMA

"Karanlık Melek'de Dolph Lundgren (üstte), Roadhouse' dan bir sahne (yanda), "Suçsuz Bir Adam" hapishane öyküsü

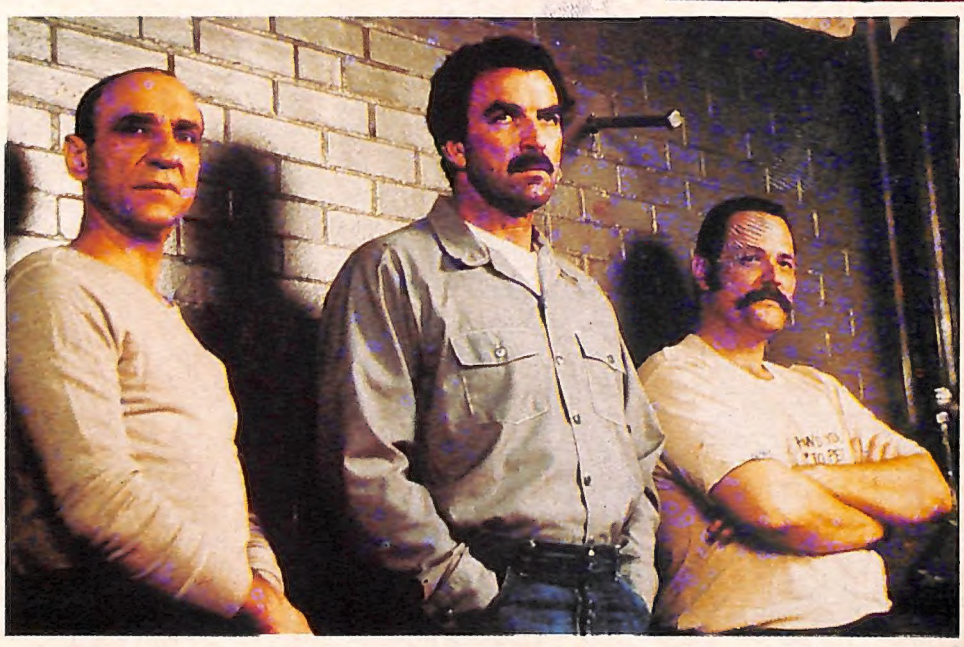

• **ÖLÜM SESİZLİĞİ** (Dead Calm) Yönetmen: Phillip Noyce , Oynayanlar: Sam Neill,Nicole Kidman, Billy Zane,1989 Avustralya yapımı,96 dakika.
" Bütün buyruklar 'kaç' buyruğundan türer" diye yazmıştı Elias Canetti o benzersiz yapıtı "Kitle ve İktidar" da. O'na göre bu "en eski buyruk",insandan da daha eskiydi... Aslan kükrer; kükreme bir ölüm cezasıdır ve o kendi dili içinde kurbanların tümünün anladığı tek sestir...Ama kaçmak için kaçacak "yer" gerekir.O yüzden kapalı alanlar geniş bile olsalar içgüdüsel bir rahatsızlık uyandırırlar.O yüzden açık denizde küçük bir teknede ölümle karşılaşmak "ölüm"dür.Kaçmak yok ,mutlaka dövüşmek var : Ya kazanırsınız,ya kaybedersiniz... "Ölüm Sessizliği " işte bu gerilime dayanıyor: 25 yıllık denizci John Ingram ve genç karısı Rae trafik kazasında kaybettikleri çocuklarının acısını dindirmek için bir yat gezisine çıkarlar.Sessiz,sakin bir gezi yapmayı planlamışlardır.Gerçekten de Pasifik okyanusu kıpırtısız,hava sakindir.Ama bir yardım çağrısına cevap verince... Tereddüt,direnç ve dehşet dolu öykü böyle başlar. Uzun süre Orson Welles'in de bir film çıkarmayı düşündüğü Charles Williams'ın ödüllü romanından genç Avustralyalı yönetmen Phillip Noyce sıkı bir gerilim filmi çekmiş. Şiddet ve gerilimin görsel estetiğine diyecek yok. Cinselliğin iç kıpırtılarının bütün karmaşıklığıyla görsel dile dökülüşündeki beceriye de... Rae'nin "kötü adam"ı etkisizleştirip kocasının bulunduğu tekneye doğru yol alışı müziğin de yardımıyla bir Yunan tragedyasının atmosferini taşıyor. Filmin belki de en güzel bölümü bu.Ama o müthiş çiğ final niye? John ve Rae bunca felaketten sonra neden o kadar kolay huzura eriyor ? Hadi onu bıraktık, gerilim neden anlamsızca son bir "gösteri" daha yapıyor (bu numaralar ne zaman bayatlıyacak acaba)? (H.B)

• **MERKEZ** (Downtown) Yönetmen:Richard Benjamin,Oynayanlar:Anthony Edwards,Forest Whitaker,Penelope Ann Miller,1989 ABD yapımı
"Olur böyle vakalar,New York polisi yakalar,alıp götürür merkeze,rezil olursun herkese" gibi ilk bakışta şirin, "son bakışta" irkiltici ve itici bir sloganla gösterime giren bir polisiye komedi...Tüm seksapeline karşın Kim Basinger'in bile kurtaramadığı "My Stepmother is an Alien /Şahane Yaratık" saçmalığının yönetmeni Richard Benjamin bu kez başarılı. Çok tutulan bir formül bu filmde de uygulanmış: Görevini kitabına göre yapan polis (Anthony Edwards) ve sokakların kanununa göre davranan öteki polis ("Bird"ten tanıdığımız Forest Whitaker).

• **ROADHOUSE** Yönetmen:Rowdy Herrington,Oynayanlar:Patrick Swayze , Ben Gazzara,Kelly Lynch,Sam Elliott.1989 ABD yapımı,118 dakika
Para karşılığında gece kulüplerinde fedailik yapan, hızlı dövüşen ve New York Üniversitesi felsefae bölümünden mezun dalton'un hareketli yaşamı...

"Dirty Dancing /İlk Aşk" ile kazandığı hayran kitlesini "Tiger Warsaw"la kaybeden Patrick Swayze'nin yeni ve parlak çıkışı.Oyuncu kadrosu da çok renkli: Emektar Ben Gazzara, "Sarı Gül" dizisinden bu yana aşina olduğumuz havalı Sam Elliott ve filmde yörenin seksi doktoru Elizabeth Clay rolünde ise "Karate Kid"de tatlı yeniyetmeliğiyle tanıdığımız, sonra "Coctail"de Tom Cruise' le oynayan Kelly lynch .Bir tür modern western. Müzik Michael Kamen.

• **SUÇSUZ BİR ADAM** (An Innocent Man) Yönetmen:Peter Yates,Oynayanlar:Tom Selleck , Laila Robbins, F.Murray Abraham.1989 ABD yapımı
Adalet... Amerikan rüyasının temeli.Herkes kanunlar karşısında eşittir.Jimmie Rainwood hariç... Jimmie yanlışlıkla birini öldürüp paçalarını kurtarmak isteyen iki polisin kurbanı olan, sucsuz kendi halinde bir adamdır.Hapise girdiğinde yepyeni bir dünyayla karşılaşır. Sonunda kurban olmamaya karar verir ve... "Magnum" Tom Selleck başrolde."Amadeus"taki Salieri rolüyle Oscar kazanan F.Murray Abraham ise Jimmie'ye hapishane hayatını öğreten yıllanmış mahkumu canlandırıyor. Çekimler Cincinnati'de 1980' de kapanan bir hapishanede gerçekleştirilmiş.

• **KARANLIK MELEK** (Dark Angel) Yönetmen: Craig R.Baxley.Oynayanlar:Dolph Lundgren, Brian Benben,Betsy Brantley, 1990 ABD yapımı.
California çölünde uzun boylu,kapkara,garip giysili bir adam yoldan geçmekte olan arabayı durdurur ve ... Sürücünün kafasını koparır... Kanın gövdeyi götürdüğü bilim-kurgu salçalı bir polisiye. Başrolde "Kızıl Akrep"in Dolph Lundgren'i var.Ama pek oynadığı söylenemez; o devasa gövde rol yapmaya pek müsait değil anlaşılan. Ancak filmin kendi çapında bir hi-tech harikası olduğunu belirtelim. .

VİDEO

• **PEMBE CADILLAC** (Pink Cadillac) Yönetmen: Buddy Van Horn ,Oyuncular: Clint Eastwood, Bernadette Peters ,1989 ABD yapımı (Warner Bros)
Bu Clint Eastwood da çok iş var! Kovboy filmlerinin şizoid kahramanı,yasaları kendi bildiği gibi uygulayan şiddetsever dedektif "Dirty Harry" ,bu yıl sinemalarımızda da gösterilen "Bird" gibi birinci sınıf filmlerin yönetmeni filan derken "Pembe Cadillac" da kılıktan kılığa girebilen bir İz Sürücü (ABD'de polise ve adalet kurumlarına yardımcı olarak çalışan bu tür insanlar var) olarak karşımıza çıkıyor... Polis pembe Cadillaclı bir genç kadını her yerde aramaktadır. Hiç bir işte dikiş tutturamamış kocası sonunda ırkçı,fanatik bir suçlu grubuyla sahte para işine bulaşmıştır. Paralar karısı Lou Ann'dadır.Lou Ann'ı önce kim bulacak? İz Sürücü Novack mı? Yoksa kocasının silahlı,vahşi arkadaşları mı ? Ortada bir de sekiz aylık bir bebek vardır...
Tanıtma yazılarında iddia edildiği gibi " süper film " değil ama plastik değerleri açısından özenli,öyküsü açısından sürükleyici bir film. Bernadette Peters fizik yetersizliklerini oyunculuk becerisine dönüştürmeyi bilen şirin bir oyuncu, Eastwood ise her zamanki macholuğuna biraz kırgın,değişik bir hava vermiş ! Amerikan filmlerinde kötü adamların at kuyruklu olması modası sürüyor. Herhalde izleyiciye " şu sapığı kuyruğundan tutup.....caksın " dedirtmenin " çekici" bir yanı var !

• **ÇOK GİZLİ** (Top Secret) Yönetmen:Jim Abraham,David Zucker,Jerry Zucker Oynayanlar: Val Kilmer, Lucy Gutteridge,Jeremy Kemp ,1984,ABD yapımı,90 dakika (CİC/Özen film)
Amerikalı yeni yetme rockçı Nick Rivers (Kilmer), Nazileşmiş Doğu Almanya'ya yaptığı seyahatte istihbarat ağının içine düşer...
"Airplane" ekibinden çılgın ama gerçekten çılgın bir güldürü. Bir dizi aptalca esprinin yanyana hızlı biçimde getirilmesinin bayağı gırgır olduğunu kanıtlayan bir film. Zamanında eleştirmenler yerden yere vurmuş,seyircilerse gülmekten "yerlere düşmüştü ". Esprilerin belden aşağıyı hedef alışındaki sıklığa dikkat.

• **ÜÇ ADAM BİR BEŞİK** (3 Hommes et un Couffin) Yönetmen: Colin Serreau,Oynayanlar:Roland Giraud,Andre Dussolier, Michel Boujenah, Dominique Lavanant,1985 Fransa yapımı,106 dakika. (Güneş-2)
Bu öykünün aslı.Colin Serrau senaryosunu yazıp yönettiği filmle Fransa'da gişe rekorları kırınca, Amerikalılar Serrau'nun öyküsünü satın alıp, bu yıl videoda izleme imkanı bulduğumuz "Three Man and the Baby "i yapmışlardı. Birlikte yaşayan, lüks hayata ve kadınlara düşkün üç bekar arkadaştan Jacques Japonya'ya gider. Arkadaşlarına da şöyle bir not bırakır: "Birisi size bir paket bırakacak,sonra alacak" .Oysa paketten bir bebek çıkar. Amerikan versiyonunu izleyenler için bir karşılaştırma yapmak çok zevkli olacak...

"Pembe Cadillac"da farklı, ilginç bir Clint Eastwood izleyeceksiniz

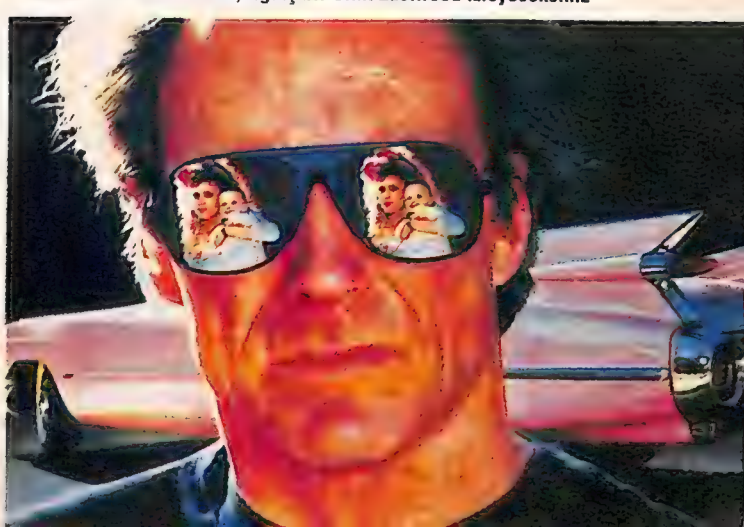

TELEVİZYON

● **AYILAR VE BEN** (The Bears and I) Yönetmen: Bernard McEveety Oyuncular: Patrick Wayne, Chief Dan George, Andrew Duggan, Michael Ansara. 1974 ABD yapımı, orijinali 89 dakika.
Bob, Vietnam savaşında kaybettiği arkadaşından geriye kalanları toparlamak için Beyaz Kuş Ormanlarına döner. Orman arkadaşı Larch'ın vatanı gibidir, geride kalan üç yavru ayı ise... Emekli askeri ormanda başka sorunlar da beklemektedir; yerlilerle kalın kafalı beyazların arasını bulmak gibi... Abartıdan uzak, sakin bir Disney yapımı.
TV1, 29 Temmuz Pazar, 11.00

● **DUFFY MOON** (The Amazing Cosmic Awareness of Duffy Moon) Yönetmen: Larry Elikan Oyuncular: Lance Kaerwin, Ike Eisenmann, Jim Bascus, Jerry Dyke.
Okul arkadaşları, ufak tefek Duffy Moon'u buldukları yerde itip kakmakta, çocuğun epey canını sıkmaktadırlar. Annesi babası yoktur Duffy'nin, yalnız bir tane "en yakın arkadaşı" vardır, aynı zamanda koruyucusu da olan Peter... Sonunda Duffy bir kitap ele geçirir. Ona göre bütün sorunların çözümü iyice içine gömüldüğü bu kitapta vardır. Davranışları çevresindekilere "tuhaf" gelmeye başlar. Artık "kozmik bilince" sahiptir Duffy, bir şeyi gerçekleştirebilmesi için onu istemesi yeterlidir...
TV2, 29 Temmuz Pazar, 15.30

● **KOMANÇİ TOPRAKLARI** (Comanche Territory) Yönetmen: George Sherman Oyuncular: Maureen O'Hara, Macdonald Carey, Will Geer, James Best, Edmund Cobb. 1950 ABD yapımı, orijinali 76 dakika. Washington, kızılderili meselesini kendi açısından halletmek üzere bir barış anlaşması ayarlamıştır. Fakat Komançi bölgesinde işler pek yolunda gitmemektedir. Çünkü o topraklarda gümüş yatakları olduğu, solukbenizliler tarafından pekala bilinmektedir. Ve "barış" onların gözünde daha farklı bir anlam taşımaktadır. Batı'nın sıkı izcilerinden Jim Bowie'den istenen, bölgeye gidip işleri düzeltmesidir... Fakat cesur ve kahraman Bowie'nin yapacağı, topraklarını beyazlara karşı savunmaya çalışan Komançilere yardım etmektir...
TV3, 29 Temmuz Pazar, 22.25

"Güller Zenginler İçindir"de izleyeceğimiz Lisa Hartman.

●**GULLER ZENGINLER IÇINDİR - 1** (Roses are for the Rich) Yönetmen: Michael Miller Oyuncular: Lisa Hartman, Bruce Dern, Joe Penny, Richard Masur, Howard Duff, Morgan Stevens, Jim Youngs, Betty Buckley, Kate Mulgrew, 1987 ABD yapımı, orijinali 200 dakika. Maden ocakları sahibi, kömür kralı ünlü iş adamı Douglas Osborne ölmüştür. Karısı suçlanır ve gözaltına alınır... Fakat Douglas Osborne'un havuzda boğularak ölmesinden sorumlu olan gerçekten karısı mıdır? Ortada bir başka kadın vardır: Autumn. Erkeklerinin neredeyse tümünün madende çalıştığı bu kasabanın ilginç karakterlerinden biridir Autumn. Annesi babası yoktur, teyzesi tarafından büyütülmüş, maden işçisi Lonnie Norton'la evlenmiştir. Güllere vurgundur Autumn, bir de zenginliğe... Bolca "olaylı" bir sınıf atlama serüveni. İki bölümde yayın-

29 TEMMUZ Pazar

TV 1

09.59 Açılış
10.00 Haberler
10.10 İşitme Engellilere Haberler
10.30 Dizi Film "Alf-3"
11.00 Çocuk Korosu
11.00 Pazar Sineması
13.00 Pazar Konseri
14.00 Haberler
14.15 Dizi Film "Zorro-10"
14.45 Bir Kelime Bir İşlem
15.15 Dizi Film "Wolf-12"
16.05 Yarışma "Türkiye'ye Hoş Geldiniz"
16.35 Belgesel "Piri Reis'in Rotasında Ege-4"
17.05 Görevimiz Tehlike-4
18.00 Tele Tatil
20.00 Haberler ve Hava Durumu **21.0(**
Yerli Drama "Sevdiğim Adam-4"
21.55 Ekonomi Dünyası
23.00 Spor Stüdyosu
00.00 Gün Biterken
00.15 Alacakaranlık Kuşağı-30
00.40 Kapanış

TV 2

15.29 Açılış
15.30 "Duffy Moon"
19.00 Haberler
19.15 Dünya Listelerinden
19.50 Dizi "Campaigne"
20.40 Show "Sihirli Sirk"
21.05 Dizi "Hemingway"
22.00 Devlet Sanatçıları
22.30 Haberler ve İngilizce Haberler
23.05 Müzikle Yolculuk
23.35 Festivalin Ardından
00.05 Kapanış

TV 3

19.59 Açılış
20.00 Müzik
20.10 Dizi Film "Romance Theatre"
21.00 Dünya Eğleniyor-Tekrar
22.00 Dizi Film "Nöbetçi Mahkemme"
22.25 TV'de Sinema "Komançi Toprakları"
23.35 Kapanış

30 Pazartesi

TV 1

07.30 Gün Başlıyor
08.00 Haberler
08.05 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.00 Gün Başlıyor
09.33 Dizi Film "Yalnız Sen-77"
10.15 Çocuk Dizisi "Laserion-21"
10.40 Yaz Okulu
11.00 Haberler
11.05 Yaz Okulu
13.00 Haberler
13.05 Yaz Okulu
14.10 Yabancı Dil Dersi
15.00 Haberler
15.05 Çocuklar İçin
17.10 Dizi Film "Hayat Ağacı-21"
18.00 Haberler
18.15 Anadolu'dan Görünüm
18.40 Akşama Doğru
19.30 Dizi Film "Roseanne-12"
20.00 Haberler ve HAva Durumu
21.00 Mini Dizi "Güller Zenginler İçindir-1"
22.00 Stüdyo A "Gündem"
23.25 Pop Saati
00.00 Kapanış

TV 2

18.10 Açılış
18.12 Dizi "Yalan Rüzgarı"

19.05 Haberler
19.20 Belgesel "2000 Yılından Sonra"
20.05 Gençlik Koroları
20.25 Dizi "İnsan Yaşlandıkça"
20.50 Sanatçımız Sizlerle
21.15 Yarışma "Hangisi"

George C. Scott, bu kez Benito Mussolini...

lanmak üzere çekilmiş bu TV yapımını Pazartesi, Çarşamba ve Cuma akşamları, üç bölümde izleyeceğiz.
TV1, 30 Temmuz P.tesi, 21.00

● **SINIF BAŞKANI - 1** (Head of Class) Yönetmen: Andrew D. Weyman Oyuncular: Howard Hesseman, William G. Schilling, Leslie Bega, Dan Frischman, Robin Givens, Khrystine Haye. Dizi, 13 bölüm. Charlie Moore, koleje yeni atanmıştır. Önünde küçük bir sorun vardır: En ufak bir açık vermeden, çocuklarla sağlam bir diyalog kurmak.Bunu ilk günden başarmak zorundadır. Yılların verdiği birikime güvenerek işe başlar. Yalnız biraz şaşıracaktır çünkü bu çocuklar pek göründükleri gibi değildirler... Canlı ve hoş bir dizi.
TV4, 30 Temmuz P.tesi, 21.10

● **MUSSOLINI - 1** (Mussolini: The Untold Story) Yönetmen: William A. Graham Oyuncular: George C. Scott, Lee Grant, Virginia Madsen, Mary Elizabeth Mastrantonio, Raul Julia, Gabriel Byrne, Robert Downey, Gunnar Moeler, Anne Louise Lambert. 1985 ABD yapımı, 60'ar dakikalık 6 bölüm. İtalya'nın en genç Başbakanı olan Benito Mussolini, "memleket meselelerine" hiç zaman kaybetmeden el koymuş, ideolojisini ve yöntemlerini toplum dinamiklerinin karşısına çıkarıvermiştir...

Biraz yakın İtalya tarihi, biraz İkinci Dünya Savaşının gazetelerden yansıyan yüzü... Ve yüzyılın ünlü diktatörlerinden Benito Mussolini'nin (Duce) yaşam öyküsü. Bilindiği gibi, ceza yasasının ünlü 141, 142. maddelerini Duce'nin kendi ülkesinin yasalarına geçirdiği ideolojisine borçluyuz. Diktatörü alaşağı eden İtalyanlar o yasaları da hayatlarından çıkartmışlar. Biz çok sevmiş olmalıyız ki, onları bir türlü "ilga" edemiyoruz. O halde Duce'nin "anlatılmamış öyküsünü" merak etmemiz için ekstradan bir nedenimiz var!.. Benito Mussolini rolünü "Patton"la ölümsüzleşen ünlü George C. Scott oynuyor. Daha önce TV'de gösterilen " Mussolini: The Decline and Fall of Il Duce"de Mussolini'yi Bob Hoskins, karısı Rachel'i Annie Girardot oynuyordu. Bu yapımda Rachel rolünde Lee Grant'ı izleyeceğiz. "Sicilyalı"da Al Pacino'nun kızkardeşini oynayan İtalyan asıllı Broadway oyuncusu Mary Elizabeth Mastrantonio, bu kez Duce'nin metresi... Dizide, "Örümcek Kadının Öpücüğü"nden tanıdığımız Raul Julia da var. Yugoslavya'da çekilen dizi, montajı ve ses bandıyla Emmy'ye aday olmuş... Haftanın ilgiye değer programlarından.
TV2, 30 Temmuz P.tesi, 23.05

● **ÖLÜM TUZAĞI** (A Deadly Businnes) Yönetmen: John Korty Oyuncular: Alan Arkin, Armand Assante, Michael Learned, Jon Polito, George Merfogen, James Rebhorn. 1986 ABD yapımı, orijinali 100 dakika. Harold Kaufman, hapisten çıkar. Bir iş bulup doğru dürüst yaşamayı ummaktadır. New Jersey'in çöp toplama ve nakliye işini yapan büyük bir şirkete girer. Patronu Charles Macaluso; ince, nazik, hoş ve tatlı bir gangsterdir. Tabii, Kaufman'ın bunu ve paranın asıl bir takım kanunsuz çöpleri taşımaktan kazanıldığını öğrenmesi biraz zaman ala

21.40 Müziğimiz ve Sohbetimiz
22.30 Geçmiş Zaman Olur Ki
22.30 Haberler ve İngilizce Haberler
23.05 Portreler "Mussolini"
00.00 Kapanış

TV 3

19.59 Açılış
20.00 Müzik
20.10 Dizi Film "Yüksekteki Aşk"
20.55 Belgesel
22.55 TV'de Sinema / Komedilerden "Don'tGo Near the Water"
(Yön.: Charles Water. Oyn.: Gleen Ford, Anne Francis, Eva Gabor. " İkinci Dünya Savaşı sırasında Pasifik'teki küçük bir adada bulunan ABD askerlerinin serüveni.)
00.40 Kapanış

TV 4

18.58 Açılış
19.00 Dizi "Aşk Kapıyı Çalınca"
19.45 Yabancı Dil Dersi
20.50 Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi
21.10 Komedi "Sınıf Başkanı"
21.35 Turizm Eğitimi
22.10 Temel Hukuk
22.30 Belgesel "Perspektif"
23.00 Kapanış

31 Salı

TV 1

07.29 Açılış
07.30 Gün Başlıyor
08.00 Haberler
08.05 Gün Başlıyor
09.00 Gün Başlıyor
09.33 Dizi Film "Yalnız Sen-78"
10.15 Çocuk Dizisi "Laserion-22"
10.40 Yaz Okulu
11.00 Haberler
11.05 Yaz Okulu
13.00 Haberler
13.05 Yabancı Dil Dersi
15.00 Haberler
15.05 Çocuklar İçin
17.10 Dizi Film "Hayat Ağacı-22"
18.00 Haberler
18.15 Önce Sağlık
18.40 Akşama Doğru
19.30 Yerli Drama "Gençler"
20.00 Haberler ve Hava Durumu
21.00 Televizyon'da Sinema
22.35 Dikkat
22.45 Sevgili Müzik
23.15 Gün Biterken
23.30 Kapanış

TV 2

18.10 Açılış
18.12 Dizi "Yalan Rüzgarı"
19.05 Haberler
19.20 Dizi "Batı Tıp Merkezi"
20.10 Solistler Geçidi
20.35 Haftanın Sohbeti
20.55 CNN Dünya Raporu
21.25 Dağarcık
22.30 Haberler ve İngilizce Haberler
23.05 Dizi "Güzel ve Çirkin"
23.55 Kapanış

TV 3

19.59 Açılış
20.00 Müzik
20.10 Mini Dizi-Tekrar
21.05 Opera
05.00 Kapanış

TV 4

18.58 Açılış
19.00 Dizi "Aşk Kapıyı Çalınca"
19.45 Yabancı Dil Dersi "Almanca İngilizce"
20.20 Müzik
20.50 Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi
21.10 Komedi "Farklı Dünyalar"
21.35 Turizm Eğitimmi
22.10 Davranış Bilimmleri
22.30 Belgesel
23.00 Kapanış

1 AĞUSTOS Çarşamba

TV 1

07.29 Açılış
07.30 Gün Başlıyor
08.00 Haberler
08.05 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.05 Gün Başlıyor
09.33 Dizi Film "Yalnız Sen-79"

caktır. Sonra iş büyüyecek, FBI devreye girecek ve Kaufman adeta iş değiştirecektir... Harold Kaufman adlı gerçek kişinin başından geçenleri ekrana aktaran bir TV yapımı. Kaufman'ı oynayan Alan Arkin'i geçen hafta "Sobibor'dan Kaçış"ta izlemiştik. Gangsterimizi de yakın zamanlarda izlediğimiz "Napolyon ve Jozefin" dizisinin Napolyon'u Armand Assante oynuyor ve oldukça da başarılı. Konusu ilginç, sürükleyici bir TV filmi.
TV1, 31 Temmuz Salı, 21.00

● **FARKLI DÜNYALAR - 1** (Different World) Yönetmen: Eilen Falcon Oyuncular: Lisa Bonet, Dawn Lewis, Jasmine Guy, Loretta Devine. Dizi, 13 bölüm.
Üniversite öğrencisi Denise Huxtable, yurda yeni yerleşmiştir. İlk arkadaşı Maggie Lauten'dır. Denise, bir sürü şeyi öğrenmeyi becerebilmiştir ama, parasını kullanmayı asla! Karşılıksız çekler yazar, başı belaya girer, ailesinden yardım istemeyez! Bir sürü anlamsız dert işte...
25'er dakikalık bu güldürü dizisinde Cosby ailesinin güzel kızı, "Angel Heart"ın yaman fıstığı Lisa Bonet'i izleyeceğiz.
TV4, 31 Temmuz Salı, 21.10

● **LAS VEGAS'TA BULUŞALIM** (Meet Me in Las Vegas) Yönetmen: Roy Rowland Oyuncular: Dan Dailey, Cyd Charisse, Agnes Moorehead, Lili Darvas, Jim Backus. 1956 ABD yapımı, orijinali 112 dakika.
Las Vegas... Chuck Rodwell, sıkı bir çiftçidir. Ve de kumarda son derece şanssız bir çiftçi. Derken Maria gelir. O büyüleyici revü yıldızı. Vegas'ta bir kulüpte iki hafta gösteriye çıkacaktır. Chuck Maria'yla tanışır ve çok şey değişir. En başta da şansı... Lena Horne, Frankie Lane gibi konuk yıldızların katkılarıyla daha bir tadlanan güzel bir müzikal.
TV3, 2 Ağustos Perş., 21.05

● **TEDDY - 1** (The Famous Teddy Z) Yönetmen: Hugh Wilson Oyuncular: Jon Cryer, Jane Sibbet, Milton Selzer, Erica John, Tom La Grua, Josh Blake, Alex Rocco. Dizi, 18 bölüm.
Ted Zahalokis askerden dönmüştür. Ne iş yapacağım diye düşünmesine hiç gerek yoktur çünkü büyükannesi ona ne yapacağını çoktan bildirmiştir: Amcasının fırınında çalışacaktır. Yunan göçmeni bu delikanlı ayağının tozuyla fırına değil de bir casting şirketine girer. Tabii bir kaç günlüğüne. Ancak şefin angaryası işleri alt üst eder. Havaalanına ABD'nin en ünlü aktörünü karşılamaya göndermiştir onu. Büroya döndüğündeyse ne olmuşsa olmuş, kendisini o ünlü aktörün ajanı olarak buluvermiştir. Buraya kadarı iyi de, ortada çözümlenmesi gereken bir büyükanne sorunu vardır...
Yeni yayına başlayan TV4'te 25'er dakikalık bölümlerden oluşan bir başka güldürü dizisi...
TV4, 2 Ağustos Perş., 21.10

● **STARTING FROM SCRATCH - 1**(Biz yayına girerken dizinin Türkçe adı belli olmamıştı) Yönetmen: Tom Singletary Oyuncular: Bill Daily, Nita Talbot, Heidi Helzir, Jason Marin. Dizi, 24 bölüm. Helen, Frank'i terkedip eski yuvasına döner. Terkettiği kocası James durumdan pek hoşnut değildir çünkü Frank'in bir kıskançlık kriziyle gelip kendisini öldüreceğinden korkmaktadır. Öte yandan çocuklar... Onlar her zaman olduğu gibi, üç nimeti birarada görmek istemektedirler: Anne, baba ve mutluluk...
TV4, 3 Ağustos Cuma, 21.10

● **ÇAPKINLAR** (Gli Uomini che Mascalzoni) Yönetmen: Mario Camerini Oyuncular: Lia Franca, Vittorio De Sica, Cesare Zapetti. 1932 yapımı. Bruno'yla Maruccia, birbirlerini görür görmez aşka düşmüşlerdir. Belki biraz da bu yüzden, olayların içinde birbirlerini sürekli yanlış anlamakta, anlamsız tartışmalarla birbirlerini hırpalam aktadırlar... TRT'nin herhalde bir kültür

Cyd Charisse "Las Vegas'ta Buluşalım"da

10.15 Çocuk Dizisi "Laserion-23"
10.40 Yaz Okulu
11.00 Haberler
11.05 Yaz Okulu
13.00 Haberler
13.05 Yaz Okulu
14.10 Yabancı Dil Dersi
15.00 Haberler
15.05 Çocuklar İçin
17.10 Dizi Film "Hayat Ağacı-23"
18.00 Haberler
18.15 Ankara Radyosu THM Erkekler Topluluğu
18.40 Akşama Doğru
19.30 Dizi Film "Sınıf-4"
20.00 Haberler ve Hava Durumu
21.00 Mini Dizi "Güller Zenginler İçindir-2"
22.00 Bizim Sazımız Bizim Sesimiz
22.55 Sanat Üçgeni
23.40 Gün Biterken
23.45 Kapanış

TV 2

18.10 Açılış
18.12 Dizi "Yalan Rüzgarı"
19.05 Haberler
19.20 Günlerle Gelen
20.00 Tele Pop
20.30 Bir Zamanın Birincileri
21.00 Stüdyo C
21.45 Enstrümantal Müzik
22.00 Dizi "Alf"

22.30 Haberler ve İngilizce Haberler
23.05 Gece Konseri
00.00 Kapanış

TV 3

19.59 Açılış
20.00 Müzik
20.10 Dizi Film "Hasat Rüzgarı"
20.55 Belgesel
21.55 TV'de Sinema /Unutulmayanlar "İrlandalı Kız"
(Yön.: David Lean. Oyn.: Robert Mitchum, Trevor Howard, Sarah Miles. Rozi küçük bir İrlanda kasabasında yaşayan hayalperest bir genç kızdır. Babası kasabanın meybanesini işletmektedir. TV'de daha önce gösterildi.)
01.00 Dizi Film "Kayıp"
01.25 Kapanış

TV 4

18.58 Açılışı
19.00 Dizi "Aşk Kapıyı Çalınca"
19.45 Yabancı Dil Dersi "Almanca İngilizce"
20.20 Müzik
20.50 Atatürk İlkeleri ve İnkilap Tarihi
21.10 Komedi
21.35 Turizm Eğitimi
22.10 Temel Hukuk
22.30 Belgesel
23.30 Kapanış

2 Perşembe

TV 2

07.29 Açılış
07.30 Gün Başlıyor
08.00 Haberler
08.05 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.05 Gün Başlıyor
09.33 Dizi Film "Yalnız Sen-80"
10.15 Çocuk Dizisi "Laserion-24"
10.40 Yaz Okulu
11.00 Haberler
11.05 Yaz Okulu
13.00 Haberler
13.05 Yaz Okulu
14.10 Yabancı Dil Dersi
15.00 Haberler
15.05 Çocuklar İçin
17.10 Dizi Film "Hayat Ağacı-24"
18.00 Haberler
18.15 Gençlik Konserleri
18.35 Akşama Doğru
19.10 Merhaba Çocuklar
19.20 İnanç Dünyası
20.00 Haberler va Hava Durumu
21.00 Yerli Drama "Dört Mevsim İstanbul-4"

Lisa Bonet "Farklı Dünyalar"da

"Otostopçu", şiddet dolu, sürükleyici bir serüveni ekrana getiriyor

hizmeti olsun diye tarihin derinliklerinden çıkarttığı bu filmin yönetmeni Mario Camerini, 1895'te doğmuş, 1981'de ölmüş. Hukuk öğrencisiyken patlayan Birinci Dünya Savaşında piyade subayı olarak savaşmış. 1920'de kuzeni, yönetmen Augusta Genina'nın asistanlığını yaparak sinemaya atılmış. İlk filmini 1923'te çekmiş, sonuncusunu 1972'de. Melankolik, santimantal komedilerin ustası olan Camerini'nin tarzı, Vittorio De Sica'nın oyunculuk kariyerini önemli ölçüde etkilemiş. İtalyan sinemasının önemli isimlerinden Zavattini ve Castellani yanında asistanlık yapmışlar. Kendi filmleri için olduğu gibi başka yönetmenler için de senaryolar yazmış Camerini. Örneğin King Vidor'un "Savaş ve Barış"ı gibi. Sonuç olaraksa, gösterişli fakat içi boş bir çok filmde imzası olan Camerini, Alessandro Blasetti'yle birlikte, İtalyan sinemasının verimsiz döneminin ustalarından sayılıyor...

TV3, 3 Ağustos Cuma, 22.00

● **OTOSTOPÇU** (The Hitcher)
Yönetmen: Robert Harmon
Oyuncular: Rutger Hauer, C. Thomas Howell, Jennifer Jason Leigh, Jeffrey DeMunn, John Jackson. 1986 ABD yapımı, orijinali 97 dakika.

Bir oto satış şirketinde çalışan jim, müşterilerden birine arabasını götürmektedir. Yol uzun ve ıssızdır. Öylece gitmektedir. Derken yolun kenarındaki otostopçuyu farkeder. Adamı arabasına alır. Yani belayı! Olmadık işler yapar adam, suç

22.05 Yepyeniler 90
23.35 Haftalık Polisiye Dizi "Komiser Navarro-5"

23.55 Gün Biterken
00.10 Kapanış

TV 2

18.10 Açılışı
18.12 Dizi "Yalan Rüzgarı"
19.05 Haberler
19.20 Enstrümantal Müzik
19.30 Tarım İşletmeleri
20.25 Bilim Dünyasından
21.05 Belgesel "Horon Kıyısında"
23.30 Haberler ve İngilizce Haberler
23.05 Festivallerden
00.00 Kapanış

TV 3

19.59 Açılış
20.00 Müzik
20.10 Mimi Dizi-Tekrar "Güller Zenginler İçindir"
21.05 TV'de Sinema-Müzikal
22.55 Dönence
23.25 Dizi Film "Mahkum"
00.15 Kapanış

TV 4

18.58 Açılışı
19.00 Dizi "Aşk Kapıyı Çalınca"
19.45 Yabancı Dil Dersi "Almanca İngilizce"
20.20 Müzik
20.50 Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi
21.10 Komemdi
21.35 Turizm Eğitimi
22.10 Davranış Bilimleri
22.30 Belgesel
22.55 Kapanış

3 Cuma

TV 1

07.29 Açılış
07.30 Gün Başlıyor
08.00 Haberler
08.05 Gün Başlıyor
09.00 Haberler
09.05 Gün Başlıyor
09.33 Dizi Film "Yalnız Sen-81"
10.15 Çocuk Dizisi "Laserion-25"
10.40 Yaz Okulu
11.00 Haberler
11.05 Yaz Okulu
13.00 Haberler
13.05 Yaz Okulu
14.10 Yabancı Dil Dersi
15.00 Haberler
15.05 Çocuklar İçin
17.10 Dizi Film "Hayat Ağacı-25"
18.00 Haberler
18.15 TSM Erkekler Topluluğu
18.40 Akşama Doğru
19.30 İstasyondaki Pastane
20.00 Haberler ve Hava Durumu
21.00 Mini Dizi "Güller Zenginler İçindir-3" "Son"
22.05 Haftanın Solisti "Nurşize Melik"
22.40 Sanatımıza Bakış
23.10 Gün Biterken
23.25 Gece Sineması
00.25 Kapanış

TV 2

18.10 Açılış
18.12 Dizi "Yalan Rüzgarı"
19.05 Haberler
19.20 Belgesel "Cousteau'nun Dünyayı Yeniden Keşfi"
20.05 Toplu Müzik Programları
20.30 İslam ve İnsan
21.00 Ekonomi Dünyası
21.30 Aşıklarımız
22.00 Dizi "Taler ve Turner"
22.30 Haberler ve İngilizce Haberler
23.05 Dünya Eğleniyor
00.30 Kapanış

TV 3

19.59 Açılışı
20.00 Müzik
20.10 Dizi Film "Gecenin Sesi"

üstüne suç. Yakayı kurtarmaya çalışır Joe ama boşuna. Adam kafayı ona takmıştır, amansızca takip etmektedir. Gerçek midir bütün bu olup bitenler yoksa halüsinasyon mu!.. Güçlü sinematografik anlatımı, simgeselliği seçmiş üslubuyla bu şiddet yüklü film, iki ay öncesine kadar video listelerindeki "hit"lerdendi. İzleyici sayısı epey kabarık olan filmde Rutger Hauer, adeta gizemli bir sezgiden kaynaklanan, oldukça ilginç bir karakteri, son derece stilize bir oyun tarzıyla çiziyor...Gerilimseverler kaçırmamalı.
TV1, 3 Ağustos Cuma, 23.25

● **SESSİZ KAÇIŞ** (Silent Running) Yönetmen: Douglas Trumbull Oyuncular: Bruce Dern, Cliff Potts, Ron Rifkin, Jesse Vint. 1971 ABD yapımı, orijinali 89 dakika.
Uzay çağı... Dünya'da artık bitkinin lafı edilmemektedir. Botanikçi Lovell Freeman ve arkadaşları, bulundukları uzay araştırma istasyonunda Dünya'dan kurtarılabilmiş son bitki örneklerini yetiştirmeyi ve üretmeyi başarmışlardır. Fakat bir emir gelir: Laboratuarı yok edin ve istasyonu terkederek derhal Dünya'ya dönün! Lovel Freeman bu garip emre uymayı aklından bile geçirmemektedir... Uzay çağından, ekolojik temelli bir kurgu bilim öyküsü. Senaryosu, special effect'leri ve Peter Schickele'nin yaptığı özgün müziğiyle güzel bir film.
TV1, 4 Temmuz C.esi, 14.10

● **YAYINLANAMAZ** (Not for Publication) Yönetmen: Paul Bartel Oyuncular: Nancy Allen, David Naughton, Laurence Luckinbill, Alice Ghostley, Richard Paul, Barry Dennen, Cork Hubbert, Paul Bartel. 1984, ABD - İngiliz ortak yapımı, orijinali 88 dakika.
Lois, New York'ta yayınlanan bir gazetenin gözde elemanlarındandır. Bir başka işe daha girişir, belediye başkanlığı seçiminde, başkanın seçim kampanyasında görev alır. Foto muhabiri arkadaşıyla birlikte çalışmaktadırlar. Ve çok geçmeden bir suç zincirinin ortasına düştüklerini anlarlar... Nancy Allen, iki ayrı hayat anlayışını birden yaşamak durumunda kalan bir kadını çizmeye çalışıyor...
TV2, 4 Ağustos C.esi, 15.30

● **SONNY SPOON - 1** Yönetmen: Rob Iscove Oyuncular: Mario Va Peeblea, Terry Donahue, Joe Shea. Dizi, 15 bölüm. Özel dedektif Sonny Spoon'un "hakikatli" dostlarından terzi Max öldürülmüştür. Polis cinayet zanlısı olarak Max'in yanında çalışan Aaron'u tutuklar. Sonny, Aaron'un suçsuz olduğunu bilmektedir, onu kurtarmak için harekete geçer... 45'er dakikalık bölümlerden oluşan polisiye dizi.
TV4, 4 Ağustos C.tesi, 21.00

● **SAVED BY THE BELL - 1** (biz yayına girerken dizinin Türkçe adı belli olmamıştı) Yönetmen: Garry Shimokawa Oyunar: Mark Paul Gosselaar, Lark Voorhies, Dustin Diamond. Dizi, 20 bölüm.
Yaz tatilinin ardından okulların açıldığı ilk gün. Zek, mutluluk içinde uyanır. Okula gitmek üzere büyük bir keyifle hazırlanır. Büyük bir keyifle çünkü, Kelly'ye iki yıldan beri içi gitmektedir ve bu yıl onunla ilişki kurabilmek için sağlam planlar yapmıştır. Kendinden emin ve de umut dolu, okulun yolunu tutar. Fakat...
TV4, 4 Ağustos C.tesi, 21.20

Magic Box

Elizabeth Nightingale'in mücevherlerindeki gizin ortaya çıkmasıyla mini dizi "Suç Üstü", 30 Temmuz Pazartesi günü sona eriyor. Yerine, 31 Temmuz Salı günü bir başka mini dizi başlıyor: "Kusursuz Cinayet." Annesiyle birlikte evine gelen Robert Mathall, eşinin cesediyle karşılaşır. Dedektif Wexford ipucu diye bula bula bir iki parmak izi bulmuştur...Üç bölümden oluşan mini dizinin oyuncuları; George Baker, Christopher Ravenscroft. Hafta içinde başlayacak yeni bir dizi de "Hannay." İzleyiciyi 1. Dünya savaşı yıllarına, İskoçya'ya götürüyor bu ilginç polisiye dizi. 1 - 16 Ağustos arasında hergün saat 16.00 - 17.00 arasında yayınlanacak olan "Hannay"da "Secrets", "Tommy" ve "Jesus of Nazareth"ten anımsanabilecek Robert Powell oynuyor. Star 1 deneme yayınında bu hafta yer alan bir başka mini dizi, "Kayıp Çocuklar." Komiser Reg Wexford bu kez birbiri ardından kaybolan çocukların peşinde... "Dünyadan Spor"daki Le Mans görüntülerini kaçırmayın...

21.00 Belgesel "Filler"
22.00 TV'de Sinema "Çapkınlar"
23.05 Festivallerden-Tekrar
00.00 Kapanış

TV 4

18.58 Açılışı
19.00 Dizi "Aşk Kapıyı Çalınca"
19.45 Yabancı Dil Dersi
"Almanca İngilizce"
20.20 Müzik
20.50 Atatürk İlkeleri ve İnkilap Tarihi
21.10 Komedi
21.35 Turizmm Eğitimi
22.10 Temel Hukuk
22.30 Belgesel
23.13 Kapanış

4 Cumartesi

TV 1

09.59 Açılış
10.00 Haberler
10.10 Hoş Geldin Yazş
11.20 Çizgi Film "Zaman Oto"
12.50 Dizim Film "Dusty-4"
13.15 Gençlik Günlüğü
14.00 Haberler
14.10 Tatil Sineması
15.40 Belgesel "Deniz İpek Yolu-5"
16.30 Goldenburg'ların Mimrası-5"
17.15 Çok Sesli TSM
17.40 Sınırdaki Kasaba-16
18.05 Tarihte Bu Hafta
18.20 Sahil Güvenlik-11
19.10 Saz Eserleri
19.25 Şiir İstanbul
20.00 Haberler ve Hava Durumu
21.00 Televizyon'da Türk Sineması
"Gazeteci Kız"
(Yön.: Melih Gülgen. Oyn.: Serpil Çakmaklı, Tolga Savacı. Kadın katili olarak tanınan bir sapığn ve onu takip eden iki gazetecinin öyküsü.)

22.35 Eğlence "Mavi Gezi"
23.25 Gün Biterken
00.40 Balkan Atletizm Şampiyonası
"Özet"
01.10 Kapanış

TV 2

15.29 Açılışı
15.30 TV'de Sinema "yayınlanmaz"
16.55 Dizi "E.N.G" "10.Kanal"
17.45 Son 7 Gün Türkiye
18.15 Devlet Koroları
18.40 Görüntülerle Klasik Müzik
19.00 Haberler
19.15 Müzik Şöleni
19.45 Gençlerle
20.30 Bolşoy Balesi
22.30 Haberler ve İngilizce Haberler
22.30 Toplu Gösteriler "Viva Zapata"
(Yön.: Elia Kazan. Oyn.:Marlon Brando, Anthony Quinn, Jian Peters. Mexico 1909. Köylüler, topraklarını geri almak için mahkemeye başvurmuşlardır. TV'de daha önce gösterildi.)
05.00 Kapanış

TV 3

19.59 Açılış
20.00 Müzik
20.10 Mini Dizi-Tekrar
Güller Zenginler İçindir" "Son"
21.05 TV Filmi "Fremont'un Maceraları"
(Yön.: Richard Frledenberg. Oyn.: Dan Haggerty, Danver Pyle. Jacop Fremont doğayla Bütünleşmek için dağda yaşamaya karar verir.
22.40 Dizi Film-Tekrar "Shogun"
23.30 Konser-Klasik
00.15 Kapanış

TV 4

18.33 Açılış
18.35 Belgesel
19.00 Dizi "Aşk Kapıyı Çalınca"
19.45 Bir Kelime Bir İşlem
20.15 Dizi "Sonny Spoon"
21.00 Belgesel
21.10 Dizi "Saved By The Bell"
21.45 Pop Müzik
22.15 Edebiyat Uyarlamaları
23.05 Kapanış

BİRİNCİ SINIF BİR AMAÇ

VOLVO AMAÇTIR.

Dünyanın her yerinde, birinci sınıf bir yaşam için birinci sınıf bir amaç vardır: Volvo.

Birinci sınıf bir yaşamın gereği olarak Volvo ile yola çıkılır. Volvo ile yaşanır. Volvo'nun iç düzeninde her ayrıntı, sürüş rahatlığını gözeterek tasarlanmıştır. İnce bir ustalıkla donanmış, kapısını açarken bile hissedilen iç konforuyla Volvo, kendisini seçenlerin gelişkin beğenilerini, prestijlerini, ve seçkin yaşamlarını yansıtır.

A.B.D'nde en çok satılan Avrupalı lüks otomobil Volvo şimdi, güçlü yedek parça ve servis garantisiyle, yaygın satış örgütüyle,

Tam elinizin altında, çok işlevli ön panel.

22 ayrı testten geçerek mükemmel güven sağlayan çelik gövde.

ciddi kuruluş OYTAŞ tarafından Türkiye'ye sunuluyor. Türkiye, dünyanın Volvo ile tanıdığı 'can güvenliği'ne kavuşuyor. Hepsi de 'sağlamlığın konforu' olarak adlandırılan tüm modelleri, Volvo Show Roomlarda sergileniyor.

Birinci sınıf yaşamlarında birinci sınıf bir amaca yer vermek, 'Volvo kültürü'ne katılmak isteyenler için:
Şimdi Türkiye'de Volvo amaçtır.

VOLVO ŞİMDİ TÜRKİYE'DE!

VOLVO OTOMOBİLLERİ ve YEDEK PARÇALARI
TÜRKİYE GENEL DİSTRİBÜTÖRÜ: OYTAS İÇ ve DIŞ TİCARET A.S.
Meclisi Mebusan Cad. No: 81 Oyak İşhanı Kat: 5
Salıpazarı 80040, İstanbul Tel: (1) 143 26 40 (4 hat) - 143 65 29
OYTAŞ bir **OYAK** kuruluşudur.

VOLVO

KANSERE KARŞI ZAKKUM !

Zakkum etrafındaki fırtına

Dr.Ziya Özel'in başlattığı kansere karşı zakkumla mücadelede önemli adımlar atıldı. Zakkumdan elde edilen bir maddeden ilaç yapılabileceği anlaşıldı. Ancak bu maddeyi kimin elde ettiği konusu Türk bilimadamları arasında ciddi bir çatışmaya ve karşılıklı suçlamalara yol açtı. Zakkum'un ilaç olma yoluna girmesinin ve doktorlar arasındaki çatışmanın tüm öyküsü

"Zakkumdan elde ettiğim 'NO' ekstresi üzerinde yapılan laboratuvar çalışmaları sonucunda insan vücudundaki bağışıklık sistemini büyük ölçüde arttıran bir madde üretildi. Bu maddenin etkisi, halen bu alanda kullanılan Japon ilacına nazaran üç kat daha yüksek. Bize maddeyi ilaç haline getirebilmek için başvuran ilaç fabrikasıyla görüşmeler ise sanıyorum bir ay içinde neticeye bağlanacak..."

Dr. Ziya Özel bu sözlerle, zakkum bitkisinden kanseri iyileştirecek bir ilaç elde edebilmek amacıyla yıllardır sürdürülen çalışmaların çok önemli bir aşamasına gelindiğini müjdeliyor.

Ancak tam bu noktada bir başka doktor, zakkumla ilgili laboratuvar çalışmalarını yürütenlerden Prof. Hüsnü Can Başer, çok farklı şeyler söylüyor: "Dr. Ziya Özel'in ekstresi bir çaydı. Tamamen karışıktı. Bizim maddemiz saf ve temiz. Biz bunun içinden sağlıklı maddeyi bulup çıkardık. Enteresan tarafı, bunu yapmamız Ziya Özel ile tanışmamızdan önce oldu..."

Zakkum konusundaki en şaşırtıcı açıklama ise, Eskişehir Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen'e ait. Prof. Büyükerşen zakkum ekstresiyle ilgili laboratuvar çalışması sonuçlarının kamuoyunca öğrenilmesinin ardından Nokta'yı arayarak şu açıklamayı yaptı: "Dr. Ziya Özel bir bilim adamı, bir araştırmacı değil. Bir operatör. Bu bulgularla, araştırmayla, kendisinin doğrudan ilgisi yok. En büyük dezavantajımız bu adamın ne yapacağının belli olmaması. Şimdi Ziya Özel gizli gizli bu ilacı verir diye korkuyoruz..."

Prof. Hüsnü Can Başer, Dr. Ziya Özel, yine Anadolu Üniversitesi'n-

den Doç. Dr. İsmail Carbık ve Münih Üniversitesi'nden Prof. Hildeberd Wagner ortak bir araştırma kurulu halinde 2 yıl boyunca işbirliği yapmışlar ve aralarında bu denli ağır ithamlara yol açan bir sorun çıkmamıştı. Ancak şimdi, zakkum ekstresinden elde edilen maddelerin laboratuvar sonuçlarının açıklanması, bilim adamlarının arasında bu güne değin su yüzüne çıkmayan bir huzursuzluk olduğunu da ortaya koyuyor. Dr. Özel ise, kendisine yöneltilen bu suçlamaları iki cümleyle yanıtlıyor: "Baştan beri benim hazırlayıp gönderdiğim zakkum ekstreleri araştırmaya konu oldu. Bu ithamlardan dolayı avukatıma başvuracağım. Ancak şunu söyleyeyim, bu olayın başarısı kanıtlanmaya devam ettikçe bir süre sonra pek çok kişi benim önüme geçecek, ben gerilerde kalacağım..."

Yıllardır birlikte çalışan hekimleri bu kadar karşı karşıya getiren, neredeyse mahkemelere başvuracakları noktalara sürükleyen gelişmeler nelerdi? Bu çelişkiler niçin zakkumla ilgili çalışmaların sonucunun "büyük bir başarı" şeklinde sunulduğu bu günlerde ortaya çıktı? ▶

Zakkum bitkisinin bir ilaç olarak kullanılması konusundaki son gelişmeler yeni tartışmalara da yol açtı. Anadolu Üniversitesi başta olmak üzere tüm bilimsel çevreler zakkumun etkilerini tartışıyor ve başarının kime ait olduğu üzerinde ilginç kavgalar kopuyor

Elde edilen madde üzerinde böylesine bir gürültü koparılması, kanseri altedecek ilacın bulunmakta olduğunu mu gösteriyor? **Nokta**, tüm bu sorulara ilişkin olarak, kanser üzerinde etkin olacağının öngörüldüğü günden bu yana, zakkumla ilgili çalışmaları yürüten tarafların görüşlerini aldı.

Hangisi doğru? Dr.Özel'in zakkumdan elde ettiği ekstrenin kanserli hastalara uygulanarak tedavi edici sonuç doğurduğunun bir TV haber bülteninde kamuoyuna duyurulmasından sonra ortalıkta herkesin ilgisini çeken bir soru dolaşmaya başladı: "Dr. Özel bir mucit mi, yoksa şarlatan mı?" Kamuoyu bir anda bu soruya verilen cevaba göre ikiye bölündü. Bir yanda Ziya'cılar, bir yanda anti-Ziya' cılar... Ziya'cılık gibi, anti-Ziya'cılık da toplumun her kesiminden meslek erbabını barındırıyordu içinde: İşportacılar, gazeteciler, manavlar, işçiler, kapıcılar ve tabii doktorlar ve bilim adamları.

O zamanlar, yani bundan iki yıl önce ortada yalnızca Ziya Özel'in zakkumdan elde ettiği bir "su" vardı. Bugün ise bu "su" ilaç olma yoluna girmiş bulunuyor. Bu gelişmenin tartışmaları daha da şiddetlendirmesi beklenirdi ve öyle de oldu. Ama bir farkla: İki yıl boyunca zakkum üzerine birlikte çalıştıkları sanılan bilim adamları bu kez birbirlerine oldukça ağır suçlamalar yöneltiyor.

Dile getirilenlerin en ilginç bölümlerini ise "su"yun ilaca dönüşme sürecine ilişkin olarak taraf ların biribirlerine yönelttikleri suçlamalar oluşturuyor. Bu süreci, projeyi mali yönden destekleyen, dönemin bilim ve teknolojiden sorumlu Devlet Bakanı Tınaz Titiz, Dr. Ziya Özel Prof. Hildebert Wagner ve Dr. İsmail Carbık farklı; Prof. Yılmaz Büyükerşen ve Prof. Hüsnü Can Başer farklı değerlendiriyorlar. Ortada biribirine taban tabana zıt iki öykü var. Birinci öyküye göre başarı ağırlıklı olarak Dr. Ziya Özel'e, ikinciye göre ise Anadolu Üniversitesi'ne ait.

İşte, anti-Ziya'cılığın günümüzdeki temsilcilerinden Prof. Yılmaz Büyükerşen' in **Nokta**'ya söyledikleri:

"TV'de Ziya Özel'le ilgili ilk haberi seyrederken tıbbi bitkilerden ilaç hammaddesi için daha önce üniversitemizde çalışma yürüten Prof. Hüsnü Can Başer'i aradım. Sabah olur olmaz Muğla'ya hareket etmesi ve zakkum toplayarak hemen laboratuvarda incelemeye başlaması talimatını verdim. İki gün sonra bir jip dolusu zakkumla dönerek laboratuvara kapandı. Bir hafta sonra elinde küçük bir şişeyle geldi. Şişedeki maddeden ağzına attı ve yuttu. 'Ölmediğimi göreceksin' dedi. 'Pekiyi, Özel'in ilacından ölenlere ne diyorsun?' diye sorunca da 'O kaynatıp enjekte ediyor. Hastalara çok kuvvetli zehirler de giriyor. Onun ekstre dediği çay hastalara verilmez, çok zehirlidir' dedi. İlacı kullanıp iyi olanlar için de 'Onu araştırmanın ileriki safhalarına göre açıklayabiliriz' yanıtını verdi." Büyükerşen'e göre, bunun üzerine durum hemen Sağlık Bakanı Bülent Akarcalı'ya bildirildi

Zakkum kansere karşı...

Prof. Büyükerşen, Prof. Wagner, Prof. Başer, Doç. Carbık ve Dr. Özel sonuçları geçtiğimiz günlerde açıklanan laboratuvar çalışmalarının öyküsünü farklı farklı anlatsalar bile, tümünün de birleştikleri bir nokta var: Zakkumdan elde edilen NOAG-III adlı maddenin kanser tedavisinde kullanılabilecek çok etkili bir madde olduğu. Prof. Başer ile Dr. Özel'in anlattıklarına göre, NOAG-III' ün kanserle savaşı şöyle olacak: Bilindiği gibi kanser, vücudun sağlıklı bazı hücrelerinin kanserli hücreler haline dönüşmesi ve giderek bu hasta hücrelerin sağlıklı hücrelerle yaptıkları savaşta galip gelerek hastayı acı sona sürüklemesi gibi bir seyir izliyor. NOAG-III' le yapılması amaçlanan ise, bu maddeyle doğrudan vücutta bağışıklık maddeleri salgılatmak değil, vücuttaki diğer bağışıklık kazandıran hücreleri harekete geçirerek onları kanserle mücadele edebilecek pozisyona sokmak. Yani vücudun hastalıkla doğal olarak savaşması amaçlanıyor. Dünyada şimdiye kadar bağışıklık sistemini en çok güçlendiren ilaç olarak bilinen ancak çok zehirli olduğu için kullanılamayan LPS 2 bin birim ölçüsünde etkili olurken NOAG-III'ün etkinlik derecesi ise 4 bin 800 birim... Piyasada kullanılabilen ilaçlardan bağışıklık sistemini en yüksek ölçüde güçlendiren Japon ilacının yüzde 57'lik bir etkenlik oranı olduğunu belirten Dr. Özel, NOAG-III' ün ise yüzde 182 etki gösterdiğini belirtiyor...

ve asıl araştırma bundan sonra başladı. Büyükerşen, Ziya Özel'le işbirliğine nasıl başladıklarını ise şöyle anlatıyor: "Ankara'da bir başka proje dolayısıyla görüştüğümüz Devlet Bakanı Tınaz Titiz'e çalışmamızdan söz ettik. Bunun üzerine Eskişehir'deki merkezimizi ziyaret etti, Münih'e giderek oradaki çalışmalar hakkında bilgi aldı ve bize müjdeyi verdi: Kurduğu bir vakfa ait Teşebbüsü Destekleme Ajansı bize yardımcı olacaktı. Ama bir şartla... Bu girişime Dr. Ziya Özel de ortak edilecekti."

Büyükerşen'in sözlerinin tek bir anlamı var: Ziya Özel'le Anadolu Üniversitesi araştırmacılarının yolları baştan beri ayrıydı ve ancak Tınaz Titiz' in isteği üzerine geçici olarak çakışmıştı. Bu yol arkadaşlığında Tınaz Titiz'in önemli bir rol oynadığına ilişkin başka tanıklıklar da var. İşte Anadolu Üniversitesi'nden Prof. Hüsnü Can Başer'in **Nokta**'ya söyledikleri: "Türkiye'deki çalışmalarımdan sonra, önceden tanıdığım Prof. Wagner'e numuneleri gönderdim. İlk yanıt çok önemliydi ve çalışmaya devam etmemizin zorunlu olduğunu gösteriyordu. Titiz'le konuşmamız ve onun isteğiyle Özel'in bize katılması sonra oldu."

Projenin finansörü Tınaz Titiz: " Zakkumun başarısı kanıtlanmış oldu."

Ziya Özel'le Anadolu Üniversitesi araştırmacılarını buluşturduğu söylenen Tınaz Titiz ise "İnanamıyorum. Böyle şey olur mu? " sözleriyle şaşkınlığını belirttikten sonra şöyle yanıtladı Büyükerşen'in demecini: "1986'da Yusuf Özal vasıtasıyla tanıdığım Dr. Özel'in çalışmasına ajansla maddi destek veriyorduk. Kısa bir süre sonra Prof. Wagner'in bu konuya eskiden beri ilgi duyduğunu öğrendik ve onunla temas ettik. İnceleyebileceğini ancak yeterli elemanı olmadığını söyledi ve 'Bana bir eleman gönderebilir misiniz?' dedi. Anadolu Üniversitesi'ne işte o sırada başvuruldu. Üniversite bir yandan zakkumdan kendi yöntemiyle ekstre buldu ve bağışıklık güçlendirici etkiler olduğunu saptadılar. Bunun üzerine onlar da işin içine girdiler ve Alman enstitüsüne Dr. İsmail ▶

"Kanser uzmanı-Çoban doktor" doktorun keşfi ile şifalı bitkiler hızla Türkiye'nin gündemine girmişti. Zakkum olayının Almanya boyutunun basında yer alması ise kelimenini gerçek anlamıyla bir bomba etkisi yarattı.

"Ziya Özel'in doğrudan ilgisi yok"

Eskişehir Anadolu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yılmaz Büyükerşen, üniversitesinden iki öğretim üyesinin de yer aldığı zakkumdan kanser ilacı elde edilmesiyle ilgili çalışmalar hakkında Nokta'ya şu açıklamaları yaptı:

"Prof. Hüsnü Can Başer'in kendi elde ettiği zakkum ekstresini inceleyen Prof. Wagner'in daveti üzerine ortak çalışmalar başlatıldı. İlk 5 ay elimizdeki tüm imkanları kullandık. Sonra maddi desteğe ihtiyaç duyunca sayın Titiz'le konuştuk ve onun şart koşması üzerine Dr. Özel de işe ortak edildi. Ancak bir sorun vardı, araştırmanın yapıldığı madde Ziya Özel'in zehirli zakkum çayından değil, üniversitede üretilen zehirsiz bir maddeden ayrıştırılacak, deneylerden geçirilecekti. Ama Ziya Özel ağzını tutamayan, kendini bilim adamı ve mucit gibi gören bir ruh yapısına sahipti. Ekipte ne yapacağı, hastalara o ilkel ve tehlikeli uygulamaların devam edip etmeyeceği, araştırmayı tehlikeye sokup sokmayacağı belli değildi. Ciddiyetiyle tanınan genç bilim adamlarımız bundan endişeliydiler. Bu endişeyi giderebilmek için aralarında bir gizlilik anlaşması öngördüler. Arada sırada Dr. Özel'e ancak onun anlayabileceği basitlikte bazı raporlar verildi. Ancak Ziya Özel gizlilik anlaşmasına da uymadı, bu raporları basına açıkladı. Bonn'da araştırma sonuçlarının açıklandığı sempozyumda patentin yalnız kendisine ait olduğunu ve sermaye piyasasından para toplayarak ilacı üreteceğini söyledi. Bu durum diğer üç araştırmacının tepkilerine yol açtı ve üçü de finansman uğruna zakkum çaycısı Ziya Özel'i anlaşmalarına dahil etmenin bu konuda yaptıkları tek hata olduğunu düşünmeye başladılar...

En büyük dezavantajımız bu adamın ne yapacağının belli olmaması...Kendisi bir bilim adamı, bir araştırmacı değil. Bir operatör,genel cerrah. Adam basını yanıltıyor, o zaman da bütün millet, hastası olan da koşuyor uluslararası başarı elde etti diye. Halbuki bu bulgularla, araştırmayla kendisinin doğrudan ilgisi yok..."

Carbık'ı verdiler. Oradan iyi sonuçlar elde edildi ama bunlar hep Dr. Özel'in ekstreleriyle oldu. Özel'in ekstreleri daima Marmaris'ten Eskişehir'e gönderildi, orada suyu uçurularak katı madde elde edildi ve Almanya'ya yollandı. Son ana kadar da böyle oldu."

Peki, nasıl oluyor da Büyükerşen ve Başer, konuştuklarını söyledikleri Tınaz Titiz'le taban tabana zıt bir açıklama yapıyorlar **Nokta**'ya? Titiz'in buna yanıtı da şöyle: "Her başarısızlıkta bir suçlu aranır, her başarıdan sonra da insanlar başarının tamamen kendisine ait olduğunu iddia ederler. Bir bakıma çok sevindirici, çünkü zakkum meselesinin bir başarı olduğu böylece kanıtlanmış oluyor." Titiz, sözlerini Anadolu Üniversitesi'nin zakkum konusunda maddi açıdan taraf olduğunu belirterek bağlıyor: "Türk-Alman araştırma grubunun yüzde 50 hissesi Anadolu Üniversitesi'ne ait. Onlar bu işte maddi açıdan taraflar, o bakımdan söyledikleri benim kadar inandırıcı olamaz. Ben ne tarafım,ne de olaydan bir şeref payım var..."

Nokta,Büyükerşen,Özel,Başer ve Titiz'den başka Prof. Wagner ve Doç. İsmail Carbık'la da görüştü. Özel, Başer ve Wagner'le beraber Türk-Alman araştırma grubunu oluşturan Doç. Carbık, "1988'de Hüsnü Başer'in getirdiği ekstrelerle Hamburg Üniversitesi'nde araştırmaya başladık. Bunlardan haberi olan Prof. Wagner beni telefonla ve mektupla davet edip beraber çalışmamızı önerdi. Önce Dr. Özel'in ekstrelerini elimize aldık, bunu analizlere tabi tuttuk ve çeşitli maddeler çıkardık. Ana maddeyi Ziya Bey'den aldık ve buradaki aktif maddeleri oradan çıkarttık" diyor. Prof. Wagner ise ekip içi tartışmalara hiç girmemeyi tercih ediyor.

İlaç olmaya giden yol. Zakkum araştırmalarını yürüten ekibin bazı üyeleri birbirlerinden farklı öyküler anlatadursun, milyonlarca kanserli ve hasta yakını gelişmeleri büyük bir heyecanla izliyor, çalışmaların bir an önce sonuçlanmasını bekliyor. Ama zakkumdan üretilen bağışıklık arttırıcı maddenin ilaç olarak piyasaya çıkması için en az iki yıllık bir zamana ihtiyaç duyulduğu belirtiliyor. Prof. Wagner, "Bu aşamadan sonra finans gücü çok yüksek bir fir- ▶

BİR KÜLTÜRE TEMELDEN SAHİP OLMAK

20. YÜZYILIN EN ZENGİN VE EN YENİ ANSİKLOPEDİSİ

- EN KARMAŞIK KONULARDA SÖZLÜK BİLGİLERİ
- BÜTÜN KELİMELERİN ANLAMLARI
- BÜTÜN ÖZEL İSİMLER VE AÇIKLAMALARI
- 825 YABANCI, 380 TÜRK UZMANDAN: 200.000 MADDE, TÜMÜ RENKLİ 20 CİLT
- 14.000 FOTOĞRAF, 10.000 RESİM, 1000 HARİTA
- BÜYÜK LAROUSSE TEK, AMA BENZERSİZ BİR ESERDİR.

Şimdi taksitle

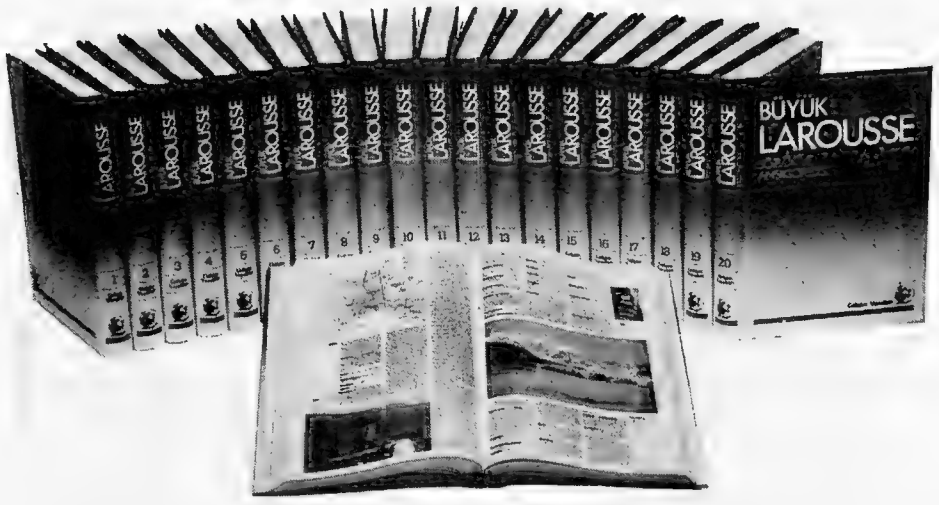

BÜYÜK LAROUSSE

SÖZLÜK VE ANSİKLOPEDİSİ

Bu ansiklopedi GELİŞİM YAYINLARI tarafından hazırlanmıştır.

Ciltli takımların taksitle satışı: GELİŞİM-ANSA

Karakol Bostan Sok. No: 6, Teşvikiye-İSTANBUL, Tel: 146 43 36, 140 50 78

maya ihtiyacımız var. Bundan sonrası çok pahalı olacak. Şimdilik 2 büyük Alman ilaç firmasının konuyla ilgilendiğini söyleyebilirim" diyor. Dr.Ziya Özel de halen büyük bir Alman ilaç firmasıyla sürdürülen görüşmelerin bir ay içinde sonuçlanacağını umuyor. Prof. Büyükerşen'e göre ise son durum şöyle: "Şu anda ilk hayvan deneyleri Paris'te yapılıyor. Arkasından insan deneyleri yapılacak. Daha en az ikibuçuk yıla ihtiyacımız var. Bu aşamalardan sonra ilacın hangi teknolojiyle üretileceğine karar verilecek." Prof. Başer de "Bulduğumuz yöntemle bu ilacı çok kısa zamanda çok az enerji harcayarak elde etmek mümkün olacak. Doku kültürü yoluyla bu maddenin üretilmesi yolunda çalışmalara da başladık. Yani canlı bitkiyi hiç kullanmadan üretim yapılabilecek. O zaman doğa katliamı diye bir şey de söz konusu olmayacak..." görüşünde.

Görünen o ki,zakkumdan kanser ilacı üretilmesi çalışmaları, bir zamanların "Şarlatanlık" ve "Halkın ümidini sömürme" suçlamalarından uzak bir biçimde ele alınabilecek bir noktaya gelmiş durumda.

Elde edilen sonucun geliştirilmesiyle belki de kansere, ve maddenin vücudun bağışıklık sistemini etkilemesinden yola çıkarak AIDS'e bile çare olabileceği görüşü giderek yaygınlaşıyor.

Mehmet YALÇIN, Figen AKŞİT, Nedret ERSANEL

"İnsanlık için büyük ümit"

Zakkumdan kanser ilacı üretilmesi için yıllardır çalışan Dr. Ziya Özel, Prof. Büyükerşen ve Prof. Başer'in iddiaları ve laboratuar çalışmalarında elde edilen sonuçlarla ilgili olarak Nokta'nın sorularını yanıtladı.

Nokta: Büyükerşen ve Başer'in iddiaları için ne diyorsunuz? Münih'teki laboratuvarda bulunan etken maddeler sizin ekstrenizden değil de Prof. Hüsnü Can Başer'in ürettiği başka bir ekstreden mi bulundu?

Özel: O ekstreleri ben hazırladım. Ben Eskişehir'e yolluyordum, orada toz hale geliyor ve Almanya'ya gidiyordu. Tüm bunlar bir protokole bağlı ve belgeler var. Dedikoduların cevabını ise veremem. Ancak şunu söyleyebilirim, aramızda herhangi bir sürtüşme yoktu. Çalışmalar ahenk içinde devam ediyor.

Nokta: Bu elde edilen maddeyi daha önce 'NO' ekstresinde olduğu gibi Marmaris'te çoğaltarak hastalara vermeyi düşünüyor musunuz?

Özel: Şu anda böyle bir şey düşünmüyorum. Fedakarlık denecek şekilde yorucu bir çalışma yapmak niyetinde değilim. Yanıma kimseyi alamıyorum bir kere. Biri yanıma yanaşsa hemen Tabipler Birliği hakkında soruşturma açıyor.Bir de kimin satın alınabileceğini bilmeniz zor. Bu şartlarda da bu çalışma olağanüstü yorucu oluyor. 1.5 yıldır hiç tatil yapmadım.

Nokta: Bu maddenin şimdiye kadar elde edilen diğer ilaçlara nazaran üstünlüğü nedir?

Özel: Şimdiye kadar dünyada en yüksek etkili bağışıklık arttırıcı ilaç, salmanella bakterilerinden elde edilen LPS maddesiydi.Ancak LPS kanseri tedavi etme özelliği olduğu halde çok zehirli olduğu için ilaç halinde kullanılamadı. Bizim elde ettiğimiz aktif maddelerin en güçlüsü olan NOAG-III ise hem LPS' den 2.5 kat daha etkili hem de hiç bir zehirleyici özelliği yok. Bu insanlık için büyük bir ümit kapısı. Kongrede tebliğimizi inceleyen bir Fransız uzman "İnanılacak gibi değil" diyerek isyan ediyordu.

Nokta: Vücudun bağışıklık sistemini çökerten bir hastalık olan AIDS'e karşı da bu maddenin bir etkisi olur mu?

Özel: Tabii. Zaten dünyada bağışıklık sistemi üzerinde araştırmaların artması AIDS'ten sonra oldu. Belki başka bir çok hastalığın da bağışıklık sistemiyle doğrudan ilgili olduğu ortaya çıkacak. Bu son neticeler AIDS merkezlerinin de konuyla ilgilenmeye başlaması için düğmeye basılması anlamına geliyor. İnsanlığın baş belası olan kanser bununla yenilecek ve belki başka hastalıklar da...

SEVGİLİ ANKARALILARA

BÜYÜK HABER

Ekonomik fiyatlarla, uygun ödeme koşullarıyla arsalar: 15.000 KONUTLUK! İNŞAATA HAZIR!

"İnsanca yaşamak herkesin hakkıdır. Bunun en önemli koşulu da, tüm gereksinmeleri karşılayan bir konutta yaşamaktır. Çevre düzenlemesiyle... Ulaşım kolaylıklarıyla... Sağlık, eğitim, spor, kültür tesisleriyle... Konut sorununun çözümü için, Büyükşehir Belediyesi'nin bütün olanaklarını kullanmaya hazırız."

Murat Karayalçın
(Mart 1989)

Kooperatifler, toplu konut yapım firmaları, kamu kuruluşları, kooperatifleşecek gruplar! Eryaman/Güzelkent ve Elvanköy arsaları daha iyi, daha güzel bir yaşam için hazırlandı, satışa sunuldu.

İmar planları onaylı. Elvanköy'ün altyapı inşaatı tamamlandı. Güzelkent'inki hızla sürüyor. Çevre düzenlemesi, ağaçlandırılması, yeşillendirilmesi fiyatın içinde. Çevre yolu ve metro bağlantılarıyla ulaşımı kolay. Doğalgazdan yararlanacak. Sağlık, eğitim, spor, kültür tesisleriyle çağdaş, yeni bir yaşam. Herkese, her ailenin bütçesine uygun seçenekler.

Şimdi, Büyükşehir Belediyesi, Güzelkent ve Elvanköy projeleriyle konut sorununun çözümü için, bütün olanaklarını kullanıyor. Ankaralılar için.

ERYAMAN Güzelkent

- *1700 tripleks, 6000 çok katlı konut.*
- *Kişi başına 26 m² yeşil alan.*

ERYAMAN Güzelkent Arsaları Ödeme Tablosu

	Peşin	Aylık Taksit	Toplam Ödeme
Tripleks Ev			
130 m²	5.000.000.-	625.000 × 24 ay	20.000.000.-
5 Katlı			
100 m²	3.000.000.-	375.000 × 24 ay	12.000.000.-
80 m²	2.500.000.-	300.000 × 24 ay	9.700.000.-
40 m²	1.500.000.-	190.000 × 24 ay	6.060.000.-

ELVANKÖY

- *Orta ve dar gelirliler için 7.300 konut.*

ELVANKÖY Arsaları Ödeme Tablosu

	Peşin	Aylık Taksit	Toplam Ödeme
5 Katlı			
100 m²	1.000.000.-	100.000 × 110 ay İlk 10 ay ödemesiz	12.000.000.-

Elvanköy arsa fiyatları Ankara Valiliği'nce onaylandıktan sonra kesinleşecektir. Bu olanaktan, 775 sayılı gecekondu yasası kapsamına giren vatandaşlar yararlanabilecek.

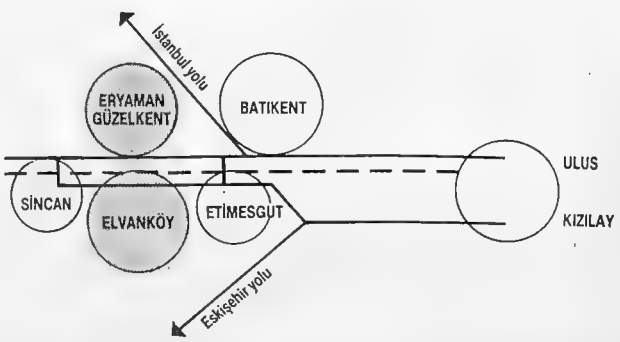

METROPOL İMAR

PROJE İNŞAAT DANIŞMANLIK

Başvurular: Şölen Sokak No. 8
Çankaya 06680 Ankara
Tel: 140 75 60 (7 hat) Faks: 139 49 59

ANAP/İÇ DENGELER DEĞİŞİYOR

ANAP'ta mavi yeşil savaşları

Kongrelere çok az bir süre kala ANAP'ta sadece iki güçlü adayın çarpışacağı anlaşıldı. Güzelci ekip Akbulut ve Yılmazcılar tarafından eritildi. Pakdemirli ise büyük ihtimalle Yılmaz lehine adaylığını açıklamaktan vazgeçecek.

"Türkiye'de her şey iyiye gidiyor. Hal böyleyken sırf değişiklik olsun diye Genel Başkan değiştirilmez. Adamın bir hatası yok ki. Gayet güzel alıştı. Yeni seçtiğimiz lider bize ne verecek? Adam her şeyi iyi de yönetiyor. Ne bahane bulacaksın?".

Daha önce Hasan Celal Güzel'i desteklediğini açık açık beyan eden ANAP Genel Başkan Yardımcısı Tokat Milletvekili Metin Gürdere eski defteri kapattığını bu sözlerle açıklıyor. Gürdere'nin açıklamasında asıl ortaya çıkan gerçek 19 Ağustos'tan sonra başlayacak olan ANAP ilçe ve il örgütlerinin büyük transferlerle geçeceğini göstermesi. Çünkü bizzat Akbulut'un görevlendirmesiyle Adalet Bakanı Oltan Sungurlu'yla birlikte kolları sıvayan Gürdere, Güzel ekibindeki diğer arkadaşlarını da Akbulut safına çekmeye çalışıyor. Sungurlu'nun başarısız olduğu yerde o giriyor devreye. Örneğin Ankara Milletvekili Alpaslan Pehlivanlı ile Giresun Milletvekili Burhan Kara'ya çengel atan Sungurlu, Güzelciler'in bu iki önemli ismini ikna edemeyince bir kez de Gürdere deniyor şansını. Büyük post, büyük kavga

ANAP içinde çeşitli kanattan delegelerin "mavilerle yeşillerin savaşı" olarak adlandırdıkları savaşın sonucu genel başkanı ve başbakanı belirleyeceği için kanatların birbirinin altını oymak üzere Bizans'a taş çıkartacak formüller bulmaları anlaşılır bir durum. Yakıştırmalara göre yeşiller Akbulut etrafında toplanmaya başlayan Güzelciler ve Keçeciler taraftarları. Maviler ise, liberallerle güçlenen Mesut Yılmaz ekibi.

Akbulut'un transfer komitesi oldukça başarılı sayılabilir. Bunun en önemli kanıtı da daha önce Hasan Celal Güzel'i destekleyen bazı milletvekillerinin saf değiştirmesi. Mustafa Kızıloğlu (Afyon), Recep Ergun ve Abdülmecit Yağan (Kayseri), Nuri Topkaya (Ordu), Rıfat Diker (Ankara) komitenin çabalarıyla bir gece içinde Akbulut yeşiline bağlanıveriyor.

"İnşallah ayrılmamızı gerektiren bir durum olmaz" sözüyle Akbulut'tan yana tavır alan Keçeciler ekibinin "koyu yeşili" de eklenince Akbulut'un gücü iyice ortaya çıkıyor. Komitenin başarı hanesindeki en önemli isimlerse Mesut Yılmaz ekibinin iki önemli adamı: İzmir Mil-

Dışişleri Bakanı'yken oldukça prim toplayan Mesut Yılmaz ekibini güçlendirdi.

Yıldırım Akbulut sessiz ve derinden atak yapparken (üstte). Pakdemirli'nin Yılmaz'ı destekleyeceği sanılıyor (yanda). H.C. Güzel'in güçlü ekibinin yerinde yeller esiyor (altta).

letvekili Işılay Saygın ve Samsun Milletvekili Kemal Akkaya.

Liberaller de boş durmuyor... Merkeze muhalif arkadaşlarını tek tek kaybettiğini gören Hasan Celal Güzel **Nokta**'ya yaptığı açıklamasında " tek başıma da olsa mücadeleden kopmayacağım" diyor. Güzel'in "tek başına kalma" ihtimali de uzak görünmüyor. Mesut Yılmaz'ın başını çektiği Liberaller de gözlerini Güzel ekibine dikmiş durumda.

Transfer işlerinden sorumlu Bursa Milletvekili Metin Gedik ilk adımda Güzelci ekipten Eyüp Aşık'ı çekiyor Maviler'in safına. Gerisi çorap söküğü gibi geliyor: Milletvekilleri Ledin Barlas, Mehmet Ali Bilici (Adana), Nusret Bölükoğlu (Balıkesir) ve Necmettin Karaduman (Trabzon) Liberallere katılıyor. Gelişmeler Mesut Yılmaz'ı oldukça memnun etmiş olmalı ki Genel Başkanlığa adaylığını açıklama konusundaki suskunluğunu "20 Ağustos'ta adaylığımı açıklıyorum" sözüyle bozuyor.

Mesut Yılmaz'ı cesaretlendiren gelişmeler yalnızca transferlerle sınırlı değil. Adaylığını açıklamak için 20 Ağustos'u bekleyen Ekrem Pakdemirli'ye de neredeyse Yılmazcı gözüyle bakılıyor. Pakdemirli'nin kendisine " delege bazındaki gücüm Mesut Bey'inkinden az olursa adaylıktan feragat edebilirim" dediğini açıklayan Bursa Milletvekili Mehmet Gedik "bu feragat her halde Akbulut lehine olmayacaktır" diyor.

Hasan Celal Güzel ekibinin transferler nedeniyle erimesi ANAP içindeki kongre çekişmesinin Akbulut'la Mesut Yılmaz ekipleri arasında geçeceğini gösteriyor. Herhangi bir "dış müdahale" olmazsa güçler dengede sayılabilir. Anahtar rolü oynayacak olan Pakdemirli'nin desteğini de sağlarsa Mesut Yılmaz'ın başka deyişle Maviler'in kazanması işten bile olmayabilir. Tabii Pakdemirli'nin destek verecek gücü kalırsa.

Erdal KILIÇOĞLU

Özal'a bağlı bir MİT...

MİT sivilleşiyor sivilleşti derken hafta içinde SHP Genel Sekreter Yardımcısı İstemihan Talay'ın çıkışıyla aslında pek fazla mesafe katedilmemiş olduğu anlaşılacaktı. Sivillerin sürülüp yerine emekli askerlerin alındığını ileri süren Talay'a göre MİT'in gidişatı askerileşme yönündeydi. MİT'e gerçekte ne oluyor sorusunun yanıtını arayan Nokta muhabirleri bir dizi insanın "isim vermeksizin" yaptığı açıklama ve yorumlarla karşılaştı. Bunlar içinde bir tanesi özellikle üzerinde durulmaya değer. Cumhurbaşkanı ile "yakinen" görüştüğü bilinen bir ANAP yöneticisine göre Özal, MİT'in gerçekten sivilleşmesini ve Cumhurbaşkanlığına bağlanmasını istiyordu. Yetkilinin görüşleri özetle şöyle: "Özal zaten bir Cumhurbaşkanından ziyade artık bir devlet başkanı görünümünde. Fiilen durum böyle. MİT'in de sivilleşmesini ve kendisine bağlanmasını istiyor. Asker-sivil dengesini de en iyi kendisi nin ayarlayabileceğini düşünüyor. Çok yakında bu konuda bir girişim yapabilir diye düşünüyorum." Özal'ın bu konuda kafasında bir fikir olduğunu bilenlerden biri de Milli Savunma eski bakanlarından Ercan Vuralhan'dı. Vuralhan'a göre Özal'ın bu konuda bir takım çalışmaları vardı ancak bunun uygulanma zamanı "Cumhurbaşkanının devlet başkanı olarak yönetim içerisinde vereceği önceliğe bağlı" ydı. Devlet katlarında bu çalışmalar ve tartışmalar daha doğrusu Özal'dan gelecek talimat beklentisi sürerken arkadaşımız Müşerref Seçkin MİT tartışmasını yeniden başlatan İstemihan Talay'la konuştu.

SHP Genel Sekreter Yardımcısı İstemihan Talay MİT'in sivilleşmek şöyle dursun tamamen Özal'a bağlı bir birime dönüştürülmek istendiğini söylüyor

Nokta: MİT'en sivil kanadının tasfiyesine ilişkin Başbakan'a verdiğimiz soru önergesi nasıl gündeme geldi? Elinizde tayin edilen kişilerin listesi var mı?

Talay: Bu çok ciddi bir olay. Ayrıntıya indiğimiz zaman, ilgililerin zarar görmesi gündeme gelebilir. Liste değil de bana konuyu aktaran kişilerin adları var. Bu yapılan ANAP döneminin çelişkilerinden biri.. Şunu yapacağız deyip de bunun tersinde çıkan oluşumlara bir somut örmek. Benim belirttiğim olay tamamiyle bir askerleştirme olayı...

Nokta: Size ulaşan kişiler, ANAP'lılarla da görüşmüşler mi?

Talay: Ben bundan Başbakanın bilgisi olduğunu sanmıyorum. MİT müsteşarlarının kararıyla olmuş. Hükümetin kendine bağlı kurumlara ne kadar ilgisiz olduğunu, Başbakanın bu çok önemli kurumla ilişkilerinin ne kadar zayıf olduğunu, somut bir biçimde gösteriyor. Bu tamamiyle bir askerleştirme olayı. Tamamen Genelkurmaya bağlı ve genelkurmay emir-komuta zincirine tepki göstermeyecek bir yapı oluşturma olabilir. Emekli subay ve astsubayların MİT'e alınması sözkonusu. Yanlış bir bakış var. "Bazı şeyleri en iyi biz savunuruz, koruruz kollarız. Bu memleketin sahibi askerlerdir" gibi yanlış bir düşüncenin ekip oluşturma biçimine yansıması söz konusu...

Nokta: MİT'teki bu gelişmelerden nasıl haberiniz oldu?

Talay: Ulaştılar, geldiler, sorunlarını anlattılar. MİT'te her dönem de asker-sivil çelişkisi olmuş. 1980 gibi askerlerin en ağırlıklı bir biçimde yönetimde olduğu dönemde dahi, bugünkü kadar yoğun bir çatışma gözlenmemiş. Böyle bir sonuç da, o günün koşullarında dahi sözkonusu olmamış. Ve bugün 700 küsür sivil kökenli uzman düzeyde, yurtdışı ilişkiler konusunda kariyeri olan kişiler, (iç yapısını bilmiyorum tabii, ne gibi konular onlar tarafından yürütülüyor bilmiyorum) Diyarbakır'a, Güneydoğu'ya, kariyerleriyle ilişki-

leri olmayan yerlere, sıra tayini şeklinde atamaları yapılmış. Ve hemen bunun ardından bu yerler emekli subaylar, astsubaylar tarafından doldurulyor. Tamamen askersel bir oluşum ve örgüt yaratılmak isteniyor.

Nokta: Önergeyi hazırlarken parti yönetimine danıştınız mı, örneğin Genel Sekreter Baykal'ın bu önergeden haberi var mı?

Talay: Benim bir milletvekili olarak karşıma çıkan her sorunu gündeme getirmek ve kamuoyu önünde tartışmak görevimdir. Genel Sekreter'in bundan haberi olmadı, çünkü Ankara dışındaydı. Ve ben de Mersin'e gelmek durumundaydım. Ama soru sormak benim milletvekilliği görevim içerisinde... Genel Sekreterin bunu yadirgamayacağını ya da farklı bir biçimde bakacağını sanmıyorum. Çalışma biçimimiz karşılıklı güvene dayanmıştır...

Nokta: Parti içerisinde bazı eleştiriler var. MİT'in içişleriyle uğraşmak SHP ilkeleriyle bağdaşır mı şeklinde konuşanlar var. Buna ne diyorsunuz?

Talay: Bir örgütün içişlerine karışma gibi bir bakışı ön planda tutamayız. Çünkü diğer ilkeler daha önemlidir. O ilkeler de sivilleşmedir. Daha çağdaş kadrolaşmadır. Ve bunların her örgütte ön planda tutulması gerektiği kanısını taşıyorum. Partimin de bu ilkelere öncelik verdiğini biliyorum. Dolayısıyla buradaki hedef ülkenin yönetiminde bir kurum niteliği taşıyan MİT'in bu şekilde yozlaşmasını frenleyebilmek. İlerdeki iktidar dönemimizde daha sağlıklı bir yapıya kavuşmuş bir örgütte muhatap olmak. ●

"Bir takım düşünceleri olduğunu biliyoruz"

ANAP Başkanlık Divanı üyesi, Milli Savunma eski Bakanı Ercan Vuralhan MİT konusunda sorularımızı yanıtladı.

Nokta: MİT'in "askerleştirildiği" savunuluyor. MİT konusundaki genel görünüşü sorabilir miyim?

Vuralhan: Bu kurum içinde de gayet fedakar ve iyi hizmet veren asker kişiler var. Zamanlamasını söylemek zor ama önümüzde dönemler içerisinde MİT de bir sivilleştirme programının içerisinde yer alacaktır. Alt kademeden geçmiş ihtisas elemanlarının etkili ve yetkili yerlere gelmelerini temin eden bir sistem oluşturulmasından yanayım.

Nokta: Bu ne zaman olabilir?

Vuralhan: 2000'lere doğru hazırlanan genel bir yapı hazırlığı içerisinde olabilir. Ülkenin geçmiş 10 yıllardan devraldığı bir takım kuruluşları, Türkiye'nin dinamik yapısına uygun bir yapılanmaya kavuşturmak üzere, Sayın Cumhurbaşkanımızın da birtakım çalışmaları, birtakım düşünceleri olduğunu biliyoruz. Zannediyorum ki MİT de aynı sistem içerisinde yeralacaktır. Bu programın içerisinde zamanını vermek hükümetin ve onun da üzerinde Cumhurbaşkanı'nın devlet başkanı olarak genel yönetim içerisinde vereceği önceliğe bağlıdır.

Nokta: Başbakanlık yerine Cumhurbaşkanı bağlı olması konusundaki görüşünüz nedir?

Vuralhan: Bu konuda bir araştırma yapılabilir. Dünyada, doğrudan devlet başkanına bağlı örnekler çok. Hangi sistemin daha faydalı ve bize daha uygun olduğu saptanabilir. Ama ben şunu vurgulamak istiyorum. MİT'in de diğer kuruşular gibi modern Türkiye'nin dinamiğine uygun bir yapıya ve bir iç strüktüre kavuşturmanın artık zamanının geldiğine inanıyorum.

Ehliyeti kim versin?

İçişleri Bakanlığı yetkilileri on aydır faaliyet gösteren özel sürücü kurslarının başarısızlığından Milli Eğitim Bakanlığı'nı sorumlu tutuyor. MEB yetkilileri ise emniyetin bu işi kasten baltaladığı görüşünde

"45 günde 7 bin kişiye ehliyet verildiği nerede görülmüş efendim?"
"Bizi konuşturmayın beyefendi! Hiç kursa katılmadan adresine ehliyet postalanan insanlar biliyoruz..."

Milli Eğitim Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı'nın adı **Nokta**'da saklı iki üst düzey yetkilisi arasında geçen tartışmanın konusu özel sürücü kursları. İçişleri Bakanlığı yetkilisi kursların başarısız olduğunu sorumluluğunsa Milli Eğitim Bakanlığı'na ait olduğunu öne sürüyor. Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileri ise bütün suçlamaları reddedip topu İçişleri Bakanlığı'na atıyor. Tartışma bütün şiddetiyle sürerken devreye giren 5 ANAP milletvekili hazırladıkları yasa teklifinde kursları denetleme yetkisinin valilere devrini öngörüyor. Bu ise tartışmayı yatıştıracağına daha da alevlendiriyor.

"Üzüm yemek, bağcı dövmek"

Aldığı ihbarları değerlendiren trafik ekipleri Mardin, Nusaybin, Kızıltepe, Antalya ve Mersin'de kursa katılmadığı halde müşterilerine ehliyet veren şebekeler yakalıyor. Dahası bu örnekler yalnızca birer istisna da oluşturmuyor. Dolayısıyla özel sürücü kursları başlangıç amaçlarına göre başarısız sayılıyor. İçişleri Bakanlığı yetkilisi bu durumdan birinci derecede Milli Eğitim Bakanlı'ğını sorumlu tutuyor. Çünkü yasaya göre bu kursları denetleme yetki ve sorumluluğu illerde İl Milli Eğitim Müdürlükleri'ne ait. Milli Eğitim Bakanlığı üst düzey yetkilisi ise bakanlığına yönelen tüm suçlamaları reddediyor. Bununla da kalmayıp doğrudan İçişleri Bakanlığı'nda trafikten sorumlu birimleri suçluyor: "Milli Eğitim Bakanlığı'nın sürücü okullarını denetlediği kadar trafik denetimi yapsalar kazalar yüzde 90 azalır. Bartın'da kurslar 8 ayda 1300 kişiye ehliyet verirken trafik 45 günde 7 bin kişiye ehliyet verdi. Haymana ve Kızılcahamam ilçelerinde verilen ehliyet sayısı ise Ankara ilinde verilenden fazla. Bu bir cinayettir."

İki bakanlık arasındaki tartışmalardan en çok etkilenecek olanlarsa kuşkusuz özel sürücü kursları. TBMM İçişleri Komisyonu'ndan geçip Meclis genel kurulu'na gönderilen yasa teklifini değerlendiren Sürücü Kursları Birliği Başkanı Mehmet Şeker, "değişikliğin yetki devriyle sınırlı kalmayacağı"nı savunuyor. Teklifte "Sürücü belgelerinin gerekli görüldüğü hallerde Emniyet Genel Müdürlüğü'nce verilebilir" ibaresinin bulunduğunu hatırlatan Şeker "bu durumda trilyonluk yatırımlarımız boşa gider. Hesabını sorarız" diyor. Şu anda iki bakanlığın kavgası yasa değişikliğiyle yatışsa bile asıl kavga daha sonra iyice büyüyecek gibi görünüyor.

Sürücüler kursundan bir görüntü. Sürücü Kursları Birliği Başkanı Mehmet Şeker, "zararımızın hesabını soracağız".

Napolyon Sungurlu

Adalet Bakanlığı İstanbul Barosu yöneticilerinin görevden alınması için Cumhuriyet Savcılığı'na dava açma emri verdi. Türk hukuk tarihinde benzeri olmayan böyle bir girişime dünyada da yalnızca Napolyon cesaret edebilmiş

"Bunu bir zamanlar Napolyon düşünmüş ve başaramamıştı. Ondan sonra ilk kez Oltan Sungurlu deniyor. 12 Eylül rejimi bile buna cesaret edemedi. Çağ atlıyoruz demeçleri arasında çağdışı bir adım daha atılıyor. Ama sonuna kadar haklıyız ve eze eze biz kazanacağız."

Adalet Bakanı Oltan Sungurlu'yu Napolyon'la aynı tarihsel çizgide buluşturan olay her ikisinin de hukukçulara açtığı savaş.Sungurlu'yu şimdilik ayrı kılan özellik ise açtığı savaşın henüz sonuçlanmamış olması. Ancak Turgut Kazan'ın ifadesindeki kararlılık ve kendine güvene bakılırsa savaşın galibi belli gibi.

Kuyuya atılan taş... İstanbul Barosu ile Adalet Bakanlığı'nı böylesine karşı karşıya getiren olay Oltan Sungurlu imzasıyla İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilen bir talimatla başlıyor. Şöyle emrediyor talimatında Sungurlu: "Bakanlığın uyarısına rağmen düzeltme yoluna gitmeyen İstanbul Barosu Yönetim Kurulu Başkanı ile Baro Yönetim Kurulu üyelerinin adları tespit edilerek haklarında, görevlerine son verilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilmesi talebiyle, Başsavcılığınızca soruşturma başlatılması..."

Bakanlığı ayağa kaldırıp önce "uyarı" ardından da "görevden alma" kararına iten eylem, bir mesleki kuruluş olan Baro'nun örgütsel tasarrufu. Geçtiğimiz günlerde Türkiye Barolar Birliği Başkanı Önder Sav'ın da katıldığı bir toplantıda bu tasarruf şöyle açıklandı: "Baromuz Alp Selek adlı meslektaşımıza daha önceki Baro yönetiminin uyguladığı kayıt silme kararını geri almıştır. Bu yüzden Adalet Bakanlığı, yönetimimizin görevden alınması amacıyla dava girişiminde bulunuyor".

İstanbul Barosu bu çıkışıyla dokunulmaz bir kurum olduğu iddiasında bulunmuyor kuşkusuz. Nitekim gerek Sav gerekse Kazan " Bakanlık yargıya ait yetkiyi gasp etmeye çalışıyor" deyip ısrarla şunu vurguluyor: "Ortada bir sorun varsa bakanlığın idari yargıya başvurması gerekirdi".

Bakanlıkların tutarsızlığı.. Adalet adına yola çıkan Adalet Bakanlığı'nın bizzat usul hatası içine düşmesi bir yana, Dışişleri Bakanlığı'nın her başı sıkıştığında İstanbul Barosu ve Turgut Kazan'ın yardımlarına başvurması işin diğer tuhaf yönünü oluşturuyor. "Bu traji komik bir olay" diyen Kazan şöyle sürdürüyor sözlerini: "International Commission Of Jurists (ICJ) gibi uluslararası kuruluşlar bizi tanır, sayar. Adalet Bakanlığı bizi kanunsuz sayarken Dışişleri Bakanlığı, Yunanistan'daki Türk azınlıkla ilgili Gümilcine davasında olduğu gibi, bilirkişi ve tanıklığımızı rica eder. Hatta ICJ'nin Mart ayı bülteninde Gümilcine davasıyla ilgili bir yanlışlık yapılmış. Cenevre Büyükelçisi ve Daimi Temsilcisi Cem Duna, Dışişleri Bakanlığı'na bir yazı geçip, bu hatanın ilgili kuruluşa bizzat benim yapacağım bir başvuruyla düzeltilebileceğini bildirmiş."

Kazan: Baro bağımsızlığını mutlaka korumamız lazım.

Ortadaki tuhaflık ne olursa olsun artık geri dönülmez bir noktaya gelindiği açık. Cumhuriyet Başsavcılığının açacağı davanın tarihi de kesin: 1 Ekim 1990. Ancak davanın kısa sürede bitmesi bir yana oldukça gürültü kopartan bir olaya dönüşeceğinin ipuçları da İstanbul Barosu Başkanı Turgut Kazan'ın şu sözlerinden hemen anlaşılıyor: "Bu çağdışı gelişmeler sayesinde çok önemli bir kavramın adını duyurmuş oldu. O da Baro bağımsızlığı kavramı. Yargı bağımsızlığı yavaş yavaş bu tür anlayışlarca yok edilmeye çalışılırken Baro bağımsızlığını mutlaka korumamız lazım".

Murat Deha BODUROĞLU

Türkiye'ye CIA sabotajı

CIA hesabına çalışan öğeretim üyelerini anlatan bir kitapta Türkiye'de öğretmenlik yapmış bir Amerikalı'nın II.Dünya savaşı yıllarında Türkiye'deki bazı demiryollarına sabotaj yaptığı anlatılıyor

"ABD, II. Dünya Savaşı sırasında, bugünkü CIA'nın görevini yürüten dönemin OSS'si aracılığıyla komünist Yunan gerillalarını kullanıp Meriç Nehri üzerinde biri Yunanistan'a ikisi Türkiye'ye ait demiryolu köprülerini bombalattı".

Ankara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Öğretim üyesi Prof.Hasan Köni'nin ilk kez Nokta'ya yaptığı açıklama, savaşın perde arkasında kalan bir gerçeğini daha ortaya çıkartıyor. II. Dünya Savaşı'na girmeyen Türkiye'de özellikle İstanbul ve

ABD bu aşırı alımı önlemek için köprüleri bombalamaya karar verip bombalıyor. Olaydan çok kimsenin haberi yoktu. Tek parti dönemi olduğu için mecliste de tartışılmadı. Ancak hükümetimizin yakın bildiği kimseler biliyordu

Bu işlerin istihbaratının yapıldığı yerlerden biri İstanbul Cihangir'deki eski Japon büyükelçiliğiydi. OSS'nin karargahıydı orası.Ama asıl kaynak Ankara'daki Karpiç lokantasıydı. Bir defasında Almanlar ve İngilizler krom almak için birer heyet göndermişler. İngilizler gelip bu lokantaya oturdu. Almanlar'ın geleceğini bildiklerinden orkestraya para verip Almanlar içeri girerken "I can't give you anything but baby" adlı parçayı çaldırdılar. Almanlar bu işe çok bozuldular. Böyle bir mücadele de vardı yani.

Nokta:Olayı siz nasıl öğrendiniz?

Gülek: Hem İngilizler'den hem de Amerikalılar'dan bu tür şeyler duyuyordum. Dilde bildiğim için bilgi almam daha kolay oluyordu.Demiryolu köprülerinin bombalanmasından da bu şekilde haberdar oldum.

Ankara'nın "casuslar savaşı"nı çok sıcak yaşadığı bir sır değil. Ancak Türkiye'nin böyle bir müdahaleye maruz kalması ve bunun tam 46 yıl gizlenmesi oldukça ilginç.

Robert Kolej'de bir öğretmen... Prof.Köni'nin iddiaları Amerikalı araştırmacı Robin W.Winks'in Cloak and Gown,Scholars in the secret war,1939-1961 (Kep ve Cüppe, Gizli Savaşta Öğretim Üyeleri, 1939-1961) adlı kitabına dayanıyor.Winks araştırmasında dönemin devlet adamlarıyla,"bombalama" faaliyetlerine bizzat katılmış OSS subaylarının öldükten sonra açıklanmak üzere kütüphanelere bağışladıkları anılarına yer vermiş. Böylelikle kitap bir dönemin perde arkasına ışık tutarken ABD'nin casusluk faaliyetlerinde öğretim üyelerinden yararlanma inceliklerini de sergiliyor.

Sabotaj eyleminin örgütlenmesi 1944 yılında başlıyor. Yale Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak çalışan Joseph Toy Curtis o yıllarda adı Robert Kolej olan Boğaziçi Üniversitesi'ne "İngilizce öğretmeni ve kütüphaneci" sıfatıyla gönderiliyor. Asıl görevi ise Türkiye'nin krom ticaretini hangi ülkelerle yaptığı, madenin yurtdışına nakli sırasında hangi yolların kullanıldığı konusunda istihbarat toplamak.

Aslında ABD'nin amacı bu kadar

"Olaydan haberim vardı"

Amerikan gizli servisi OSS'nin Meriç üzerindeki köprüleri havaya uçurması konusunda,dönemin Ulaştırma Bakanı olan Kasım Gülek Nokta'nın sorularını yanıtladı.

Nokta: Olay gerçekten krom yüzünden mi tertiplendi?

Gülek: Evet. Krom harp sanayinin son derece önemli bir maddesi. İki taraf da hem elde etmek hem de karşı tarafın almasını engellemek istiyor. Bizim iki tarafla da ilişkilerimiz sürüyor. Daha ziyade Almanlar'a satıyorduk. Çünkü çok iyi para veriyorlardı. Krom nakli demiryoluyla olduğundan

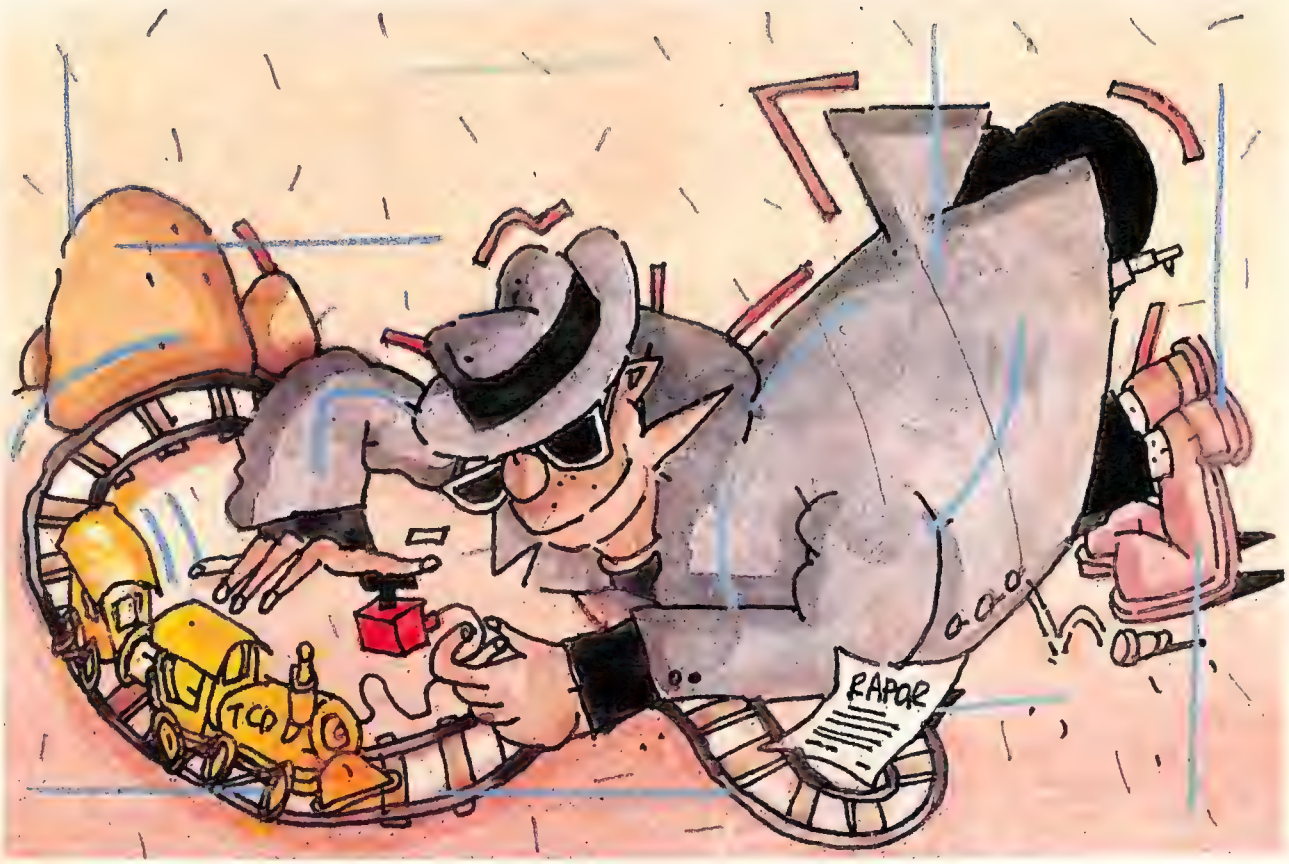

ERDAL ALAY / NOKTA

basit değil. O yılların OSS Başkanı Bill Donovan'ın tanıklığına göre hükümet doğrudan krom maden ve yataklarını kullanılmaz hale getirecek bir sabotaj düzenlemekten yana. Krom, savaşın kaderinde önemli bir rol oynuyor çünkü. Savaş sanayiinin vazgeçilmez hammadedesi olan Türk kromunun en büyük müşterisi ise Almanya. Prof.Hasan Köni o yıllarda kromun Türkiye açısından önemini şöyle anlatıyor: "Krom o zaman o kadar değerli bir madde ki! Fiyatı diyelim 10 liraysa Almanlar 100 lira veriyor.İngiltere ve ABD uluslararası heyetler gönderip 'satmayın ya da bize satın' diyorlar".

Diplomatik yollardan bu ticareti engelleyemeyen ABD önce sabotaj yöntemi üzerinde durup daha sonra vazgeçiyor.Bunun yerini ise kromun Almanya'nın eline geçmesini engelleme yöntemi alıyor.

Robert Kolej'in "kütüphanecisi" Joseph Toy Curtis'in rolü de bu noktada başlıyor. İstihbarat çalışmaları sonucunda Türkiye'nin ihraç ettiği kromun yüzde 60'ını demiryoluyla yaptığını öğrenip OSS merkezine rapor ediyor. Bu durumda amaca ulaşmak için hedef de ortaya çıkmış oluyor: Meriç Nehri'ni geçen iki demiryolu köprüsü.

"Düşmanımın düşmanı dostumdur"... ABD açısında hedef doğru tespit edilmişti. Çünkü doğrudan krom yataklarına yapılacak bir sabotaj oldukça riskliydi. Oysa yıkılacak iki köprünün Türkiye'ye zararı köprü maliyeti kadardı. Hedef doğru olmasına doğru olabilirdi ama ABD bu işi tümüyle kendi adamlarına da yaptırma yanlısı değildi. Buna da bir çözüm bulundu: Yunan antifaşist gerillalarını kullanmak.

Savaş yıllarında Yunanistan'ın içinde bulunduğu durum da buna uygundu. Ülkede komünistlerin de içinde bulunduğu geniş antifaşist cephe Alman işgaline karşı her tür yöntemi kullanıyordu. Bu yüzden gerillaların Almanya'ya karşı tavır alan her ülkeyle işbirliği yapmasında bir sakınca yoktu. Gerekli imkanlar sağlandıktan sonra Meriç üzerindeki köprülerin havaya uçurulması işten bile değildi. Yunan gerillalar için bu belki de bulunmaz bir fırsattı.Gerillaların varlığı da ABD'nin işini kolaylaştırıyordu.Böylece hem hedef ortadan kaldırılabilecek hem de bir terslik anında ABD sorumluluktan kolayca sıyrılabilecekti.

OSS Başkanı Donovan'ın görevlendirdiği bir ajanla 5 gerilla tezgahlanan planı başarıyla uyguluyor. Meriç üzerinde 2 Türk, Arda Nehri üzerinde de 1 Yunan demiryolu köprüsü havaya uçuruluyor. Burada ilginç olan, olay karşısında Türk hükümetinin sessizliği. Gerçi ilk başta hükümet durumdan heyecanlanıyor. Ancak Almanlar'ın köprüyü acilen tamir etmesi üzerine ortalık yatışıp olay 46 yıl sürecek derin bir sessizlik içinde örtbas ediliyor.

Dönemin Ulaştırma Bakanı Kasım Gülek bu sessizliğin bilinçli bir tavır olduğunu şu sözlerle vurguluyor: "Olayı ben duydum. Ama tek parti dönemi olduğu için mecliste tartışma dahi olmadı. Yoksa hükümete yakın arkadaşlar Meriç üzerinde iki köprünün bombalandığını biliyordu".

Olayın bu şekilde sessizlikle geçiştirilmesi müttefik ülkelerle iyi geçinme politikasına da bağlanabilir aslında. Çünkü Mayıs 1944'te gerçekleşen köprü bombalama eyleminden kısa bir süre sonra savaş sona erecektir. Ancak krom meselesinden dolayı Türk hükümetine kızan ABD ise yaptığı askeri yardımı hemen kesecektir.

İlter SAĞIRSOY

Ev bodrumunda tarihi mezar

İki bin yıllık Roma mezarı üstüne Tabiat ve Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'nun izni ile beş katlı apartman ruhsatı veren Aydın Belediye Başkanı, "biraz şovenist" olduğunu söylüyor

"Eski eserlerin hepsini korumak saçma. Ya ilerde milletlerarası mahkemeler kurulur da, elin Rum'u Romalı'sı bu eserleri gösterip burası bizim ülkemiz derlerse? O zaman adamların kanıtlarını biz kendi elimizle korumuş oluyoruz. Bence bazı örnekler bırakıp diğerlerini ortadan kaldırmalıyız."

Bu eşi menendi bulunmaz önerinin sahibi, kendi deyişiyle "biraz şovenist" bir kişi olan Aydın Belediye Başkanı Cevat Aldemir... En "milliyetçi" görüşlerini **Nokta** muhabirine açıklayan Aldemir, duygularını bir cümlede özetleyiveriyor: "Üç bin sene öncesinden başka bir millete ait birisinin mezarı çıkmış. Niye koruyalım ki bunu?" İşte Aldemir'in bu "biraz şovenist" görüşlerinin de etkisiyle olacak, tarihi eserler için dünyada benzeri görülmemiş bir koruma yöntemi uygulanıyor bir süredir Aydın'da. Temel kazarken bahçe çapalarken falan bir tarihi eser bulunduğunda, yetkililer önce tespit yapıyor; yükte hafif, pahada ağır taşınabilir birşey kalmışsa eğer, onlar müzeye kaldırılıyor, sonra da bulunan tarihi eserin üzerine bina yapılması için ruhsat veriliyor. Böylece, hem Aydın Belediye Başkanı'nın hararetle salık verdiği "ortadan kaldırma" eylemi gerçekleştirilmiş, hem de tarihi eser tümden yok edilmeyerek, apartman bodrumlarını gezmeye meraklı "tarih delisi" turistlerin hizmetine sunulmuş oluyor. Öyle yasa dışı yöntemlerle falan da gerçekleştirilmiyor bu operasyon. Başta İzmir Tabiat ve Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu olmak üzere, resmi kurumların kapı gibi rapor ve izinleriyle desteklenerek uygulanıyor söz konusu tarihi eser yok etme eylemi...

DYP'li Cevat Aldemir biraz şovenist bir belediye başkanı

"Ne denetimi abi?" Peki nasıl oluyor da tarih ve kültür hazinelerinin üzerine resmen inşaat izni verilebiliyor? Aydın Müze Müdürü Vural Sezer, "Neden olmasın ki?" diyor: "Bu bölgede hafriyatlar müze denetiminde yapılır. Bir eser çıkarsa, konu İzmir'deki Koruma Kurulu'na sevk edilir. Onlar izin verirse inşaat yapılır"... Yapılıyor da... Şu sıralarda Aydın'da Vural Sezer'in dediği gibi, bir inşaat almış başını gidiyor. Beş katlı, betonarme karkas... Yaklaşık iki bin yıllık bir Roma mezarının tam üzerinde. İnşaatın sahibi Fazıl Altıntaş "Ne denetimi abi?" diye savunuyor kendisini: "Hafriyat sırasında mezarlar çıkınca müzeye ben haber verdim. Çıkan eski eşyalar şimdi müzede. İstesem onları da alırdım. Üstelik restorasyonu da elimden geldiğince ben yaptım"... Fazıl Altıntaş gerçekten dürüst davranıp durumu yetkililere iletmiş, Müze Küdürlüğü de konuyu İzmir Tabiat ve Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'na sevk etmiş. Kurul, "Tamam kardeşim sen inşaatını yap" demiş, ama bu antik eserleri de "korumaya" almış. Nasıl mı? Şöyle: Yaparsın inşaatı mezarların üzerine, bodrumda durur bunlar. Bir de giriş açarsın, bu iş tamamdır. Neyse ki, antik mezarları görmek isteyecekler için bir giriş kapısını zorunlu kılınmış...

FOTOĞRAFLAR ERTUĞRUL BALIKÇIOĞLU / NOKTA

Delikten girip (yanda), üç metre sürünen meraklılar, binanın bodrumundaki Roma mezarına ulaşabilirler

Bodrum turizmi. Nokta muhabirleri, apartman bodrumundaki Roma mezarını öğrenir öğrenmez soluğu Aydın'da aldılar. Meraklı bir turist bu bodrum "müze"sini gezmeyi nasıl başarabilirdi acaba? Önce Aydın Kültür Müdürlüğü'nün, sonra Aydın Müze Müdürü Vural Sezer'in, hemen ardından da yanlarına eklenen bir personel yardımıyla bulunan bölgeden sorumlu bekçinin ikna edilmeleri gerekiyor bu işin gerçekleşebilmesi için. İkna edilecekler listesine inşaat sahibini eklemeyi de unutmamak gerek. Tüm "sosyal" ilişkiler çözüme bağlanıp, inşaata ulaşıldığında, iş artık teknik zorlukların üstesinden gelmeye kalıyor doğal ki. Kaba inşaatı bitmiş beş altı katlı bir beton yığını, hepsi o kadar. Zorunlu kılınan mezar girişinin ise, esamisi bile okunmuyor. Neyse ki, inşaat sahibi kaldırım kenarına yığılı kalasları kaldırıp "buyrun" diyor da, şu ünlü Roma mezarının fare deliğinden hallice girişi ortaya çıkıyor. Zifiri karanlıkta, sağdan soldan dökülen toprak parçaları arasında iki-üç metrelik tünel sürünerek aşılıyor ve mezara ulaşılıyor. El fenerlerinin yakılmasıyla birlikte, yaklaşık iki bin yıl öncesinin eserleri bütün ihtişam ve zavallılığıyla gözler önünde artık. Ortak bir boşluğa açılan üç odadan meydana gelen Roma devrine ait bir aile mezarlığı çevreyi kuşatan. Her odada ikişer mezar... İki bin yıl öncesinin mekanına adım atmış olmanın heyecanı ile; en küçük harekette dökülen toprak parçaları, insanın yüzüne gözüne takılan örümcek ağları, havasız ve boğucu ortamın ürkütücülüğü tuhaf bir çelişki yaratıyor mezar ziyaretçilerinde. Bir an önce gün ışığına çıkma isteği, tarih merakına giderek galebe çalıyor...

Tarihi eserlerin bodrumlara hapsedilmesi, Aydın Belediye Başkanı Cevat Aldemir'i bir nebze olsun rahatlatmış olsa gerek. Çünkü "İlerde kurulabilecek milletlerarası mahkemeler"de, "Türkiye'yi ele geçirmeye çalışan yabancıların aleyhimize delil olarak kullanmak için" bodrumlara girerek bu eserleri bulmaları pek kolay olmayacak artık... "Bu bir tarih katliamıdır"

Nokta muhabirlerinin çevrede yaptığı araştırma başka mezarların da varlığını ortaya çıkardı. Üstelik bunlardan biri yine bir apartmanın bodrumuna gömülmek üzere Koruma Kurulu'nun infaz kararını bekliyor. İzmir Mimarlar Odası Başkanı Ali Dönmez bunun bir tarih katliamı olduğunu vurguluyor ve "Bu izni verenler hakkında soruşturma açılmalı. Dünyada böyle bir örnek yok"diyor. Aydın Müze Müdürü Vural Sezer ise, "Dünya beni ilgilendirmez. Ben kendi bölgemden sorumluyum" diye kestirip atıyor. Halbuki Aydın Belediye Başkanı Cevat Aldemir'e göre en önemli nokta, "İmar ve ülkeyi sahiplenme sorunu"... "Kardeşim" diyor Aldemir; "Burada nereyi kazarsan kaz, iyi kötü birşeyler çıkar. Bunların hepsini korumaya kalksak ne imar olur ne de kanalizasyon. Eğer bu ülkenin sahibiysek tasarruf etmek gerekir. Hem üç bin sene öncesinden başka bir millete ait birisinin bir mezarı çıkmış. Niye koruyalım ki?" İzmir Yeşiller Partisi yöneticisi Savaş Emek ise, bu değerlendirmeyi tepkiyle karşılıyor: "İnsanlığın ortak kültürel mirasını korumak tüm insanların görevidir. Bu konuda şovenist bir tutum takınmak saçma"... Aynı konuda görüşlerine baş vurulan İzmir Tabiat ve Kültür Varlıklarını Koruma Müdürü de, devlet memurluğundan dem vuruyor ve "Bekleyin yakında emekli olacağım. Söyleyecek çok şeyim var" diyor. **Nokta** muhabirinin görüştüğü İzmir Arkeoloji Müzesi'nin bir yetkilisi ise, "Tarihi eserlerin üzerine bina yapılmasının doğru olup olmadığı" sorusuna kendince şöyle bir açıklık getiriyor; "Vallahi ben şey yapamam. Bu iş öyle de savunulur, böyle de. Yani o bakımdan en mümkünü hangisi olacaksa onu yapmak lazım"... Anlaşılan "en mümkünü" tarihi eseri görmezden gelmek, yok o başarılamıyorsa, üstüne bina dikip görülmemesini sağlamak... Yeter bu çektiği Türkiye'nin bunca tarihi eserden...

Tartışmayı beklendiği gibi yine Aydın Belediye Başkanı Aldemir noktalıyor: "Şu Amerikalı'ya, Avrupalı'ya bir ders vermenin zamanı geldi. Bizim gencimizin yapamayacağı şey yoktur. Biraz şovenistçe oldu galiba, ama ben zaten biraz öyleyim..."

Mustafa AKKERMAN

BİR PORTRE

Halit Güler

Sen kendi halinde bir trafik komiseriydin Halit Güler. Bunca yol katili kamyon, otobüs varken; ehliyet, ruhsat, sigorta, emniyet kemeri kontrol etmek varken; nereden aklına geldi, Zeynep Özal'ın Mercedes'ini durdurmak. Değil durdurmak, selam duracaktın ki geçerlerken; şanın yürüsün, terfiin kolaylaşsın. "Arabanın içinde Zeynep Özal yokmuş da, çocukları ve dadısı varmış canım" deyip geçme. Belli mi olur yarın öbür gün kimin hangi bakanlığa geleceği? Biraz hızlı gidiyorlar diye durdurmak istedin de ne oldu sanki? Yeni yetme koruma polisi indi arabadan, senin iki yıldızlı komiserliğini de önemsemeyip bir güzel verdi ağzının payını. Şimdi meslekdaşının "hırpalaması" sonucunda aldığın iki günlük doktor raporuyla birlikte ne yapacaksın bakalım? Bu kadarla kalsaydı cezan, "polistir; döver de, sever de ne yapalım kader" deyip sineye çekebilirdin belki. Ama o Antalya Emniyet Müdürlüğü'nün polis kimliği ve tabancanı elinden alıp, 17 yıllık meslek yaşamını görmezden gelerek seni kapının önüne koyması yok mu? İşte bu ceza aklını başına getirir belki...

Şimdi eşin ve üç çocuğunla birlikte bekle bakalım akıbetini. Hiç söylemediler mi sana? Herkes vatandaştır, ama bazıları daha fazla vatandaştır diye...

Hiç ders almamış olacaksın ki başından geçenlerden, sana soru soran gazetecileri, "Devlet memuruyum, konuşamam" diye yanıtlıyorsun hala.

SABAH

YANLIŞ ANLAMIŞIZ OPERASYONU

Küçükarmutlu meydan savaşı

Anlamsız bir polis operasyonu yapıldı geçen hafta İstanbul'da. Operasyondan da öte, "bölgesel" bir savaştı neredeyse yaşanan. Kime, neye, hangi hedefe yöneldiği; nasıl sonuçlandığı ve ne elde edildiği anlaşılamayan bir savaş. Yüzlerce polis bir geceyarısı aniden vardı İstanbul'un taze gecekondu semti Küçükarmutlu üstüne. Mahalle kuşatıldı, evler arandı, insanlar yerlere yatırıldı. Sonra mahalleli gruplar halinde toplanıp, taşa tuttu polisi. Polis kuvvetlerinin bu salvoya yanıtı, gecenin karanlığında rastgele ateş etmek oldu. Bir sivil ölü, yirmi yedi sivil ve resmi yaralı verilmişti ki, atılan taşlara dayanamayan polis cephesi ani bir ricatla sarsıldı: Mahalle terkedildi... Gün ışıdığında polis sayısı üç bin beş yüze ulaşmış, mahalleli de tepelerde polise atmak için taş yığınağı yapmıştı. Tam savaş yeniden başlayacaktı ki, gazeteciler kendi telsizlerinden polisi arayıp, "Galiba bir yanlışlık var bu işte" dediler... Sivil kuvvetlerin temsilcileriyle, resmi kuvvetlerin temsilcileri tarafsız bir bölgede buluşup görüştüler. ...Ve "ateşkes" imzalandı... Polis mahallede arama yapmaya kalkışmış; diken üstündeki halk da, "Eyvah! Gecekondularımız yıkılacak" diye, kadın-erkek bir çırpıda örgütlenivermişti bu toplu saldırıya karşı. "Arama"nın iptali ve Hamdi Ardalı komutasındaki polis kuvvetlerinin ev ve lojmanlarına çekilmesiyle sonuçlandı bu müthiş operasyon. Sahi, ne yapmaya gitmişti polis Küçü-

BASINDAN YORUMLAR

Pespayelik

Hasan Celal Güzel'e "Hande komplosu" kurulmuştu.

Mesut Yılmaz'ı yıpratmak için de eşinin mayolu fotoğrafı kullanılıyor.

Kemal Balcı'nın dünkü Milliyet'teki haberinde görmüşsünüzdür. ANAP'taki Genel Başkanlık mücadelesinin "anti-Yılmaz" kanadından bazı meçhul kişiler, bir broşür yayınlayıp partinin tüm örgütüne dağıtmışlar. Şöyle bir başlıkla:

"Bu Mesut Yılmaz mı ANAP'a Genel Başkan olacak?"

Altında eşinin, daha önce bir gazetede yayınlanmış fotoğrafı.. Bir tatil otelinin kumunda mayoyla uzanmış, güneşleniyor.

Mesut Yılmaz, işte o yüzden Genel Başkan olamazmış. Eşi mayo giyen adam, hiç öyle bir göreve gelebilir mi?

Ayrıca: Bir de şu suçu varmış Mesut Yılmaz'ın: Bir "Bilderberg toplantısı"na katılmış. Türkiye'den Erdal İnönü'yle Selahattin Beyazıt'ın katıldığı bir uluslararası tartışma toplantısına..

Bunun da "delil"i, onun İnönü ve Beyazıt'la çekilmiş fotoğrafıyla veriliyor. "Bilderberg'deki Türk Takımı" başlığı altında.. Altında şu yorum var: "Bilderberg top-

ÇAĞRI KILIÇCI / NOKTA

Polis bir vardı, bir yoktu Küçükarmutlu'da; ardında bir ölü ve yirmi yedi yaralı bırakarak

karmutlu mahallesine? Ve neden öldü; dört çocuk babası, seyyar satıcı Hüseyin İşeri?

BÜROKRASİNİN ÇEVRESİ

Temizlenin çocuklar

Türkiye'de bir numaralı kirletici rolünü hiç kimseye kaptırmadı devlet. Çevre konusundaki bürokratik örgütlenme ise, "dostlar alışverişte görsün"de saydı hep. Devlet eliyle çevre korumanın iki başlı yönetimi bu durumun en somut örneği: Başbakanlığa bağlı Çevre Müsteşarlığı ile; Çevreden Sorumlu Devlet Bakanı Vehbi Dinçerler çift elden "yönetiyor"lar çevre sorunlarıyla "mücadele"yi. İşte bu noktada Dinçerler bir atak yaptı ve Çevre Koruma Vakfı kurulacağını açıkladı. Her ilde valilerin başkanlık edeceği Vakfa, ilk elde 6 milyar liralık sermaye ayrıldı. Ayrıca Çevre Kirliliğini Önleme Fonu'ndan düzenli para akışı da sağlanacak bu Vakfa.

İşin ilginç yanı, Dinçerler'in Vakfı bolluk içinde hızla örgütlenirken, Çevre Müsteşarlığı'nın meteliğe kurşun atması. Parasızlıktan hala taşra teşkilatını kuramayan Müsteşarlık, anlaşılan Vakfa yenik düşecek bürokrasi yarışında. Bunca bürokratik kargaşanın değişmez mağlubu ise, hep aynı: Kirlenip yok olan çevre ve doğal yaşam...

HÜRRİYET

BİR FOTOĞRAF **"ANAP'ınız kutlu olsun benim sevgili vatandaşlarım..."**

KISA...KISA...

● Siyaset yaparak Dernekler Yasası'na muhalefet ettiği iddiasıyla ifade vermek üzere savcılığa çağrılan TÜSİAD Başkanı Cem Boyner, bu olayı "demokrasi ayıbı" olarak nitelendirdi.

● Her yıl olduğu gibi bu yıl da umutsuzlukla beklenen "asgari ücret" uzun tartışmalar ve kavgalar sonucunda nihayet belirlenebildi: Ayda net 261 bin lira... Bu gelişmeyi Hükümet şöyle yorumladı: "İşçi korundu..."

● 1934 Yılında müzeye çevrilen Ayasofya'nın imam kadrosu kaldırılmadığı için, Diyanet İşleri imam atamaya devam ediyor. Bugünün Ayasofya İmamı Mahmut Toptaş, işyerine ancak bilet alarak girebiliyor.

lantısı Yahudilikten ayırdedilemez.."

Dün Derya Sazak da değindi. Bu pespayeliği neresinden tutacaksınız? 2 kere 2'nin dört ettiği kadar belli gerçekleri mi tekrarlayacaksınız.

(...)

ANAP'ın içini, bu "mayo" ve "Yahudi" laflarıyla etkilemek isteyenler, durmayacak.

İşin vahim tarafı da, galiba bu. Hesaplıyorlar ki o broşürcüler, Türkiye'nin iktidar partisi örgütü içinde, o laflara kulak verecek, hayli geniş bir grup vardır. Mayo giyene düşmanca bakan.. Kadını eve kapatma yı amaçlayan.. İnsanları ırklarına göre ayıran.. Uluslararası toplantıların içeriğiyle değil, onlar hakkında uydurulan rivayetlerle meşgul olan.. "Muhafazakar"lığı, Türkiye'yi çağın gerisine itmek diye anlayan..

Bilgileri, görgüleri, anlayışları o düzeyde bir grup..

Bu kadar çabayı göze alışları, ANAP'ın örgüt yapısına koydukları o teşhisin sonucudur. İşin asıl düşündürücü yanı da odur.

Altan Öymen, 25 Temmuz, Milliyet

Övünmek

24 Temmuz, malum, sansürün kaldırılışının yıldönümü. Hem de 82. yıldönümü.

Nasreddin Hoca'nın torunlarına yaraşır bir "bayram" ya da "kutlama günü!" Sansür 82 yıl önce kaldırılmış, ama çeşitli biçimleriyle hala yerinde duruyor. Kimi gazeteciler bu bayramı hapishane köşelerinde kutluyorlar. Kimbilir "bayram" nedeniyle belki de onlara hindi dolması ikram ederler. Ne de olsa burası Türkiye! Özal Türkiyesi!

1990 yılının 24 Temmuz'unda bu ülkenin bir yurttaşı olarak övünebileceğimiz bazı istatistikler olabilir. Ne bileyim, döviz stokumuzun büyüklüğü ya da turizm gelirlerimizdeki artışla övünenler çıkabilir. Biz, Sezar'ın hakkını Sezar'a verir, gerçeklere dayanan övünçleri paylaşırız.

Ancak, demokrasiye inanan hiç kimse, bu 24 Temmuz'da basınla ilgili istatistiklerimizle övünemez.

Övünmek ne kelime, utancından yerin dibine girmesi gerekir.

İşte birkaç rakam:

Cezaevlerindeki gazeteci sayısı 32, cezaevlerindeki gazetecilerin aldığı cezaların toplamı 3315 yıl 3 ay, gazeteciler için istenen hapis cezası 4000 yıl, saldırıya uğrayan gazeteci sayısı 300, silahlı saldırılarda öldürülen gazeteci sayısı 3, can güvenliği için tabanca almak isteyen gazeteci sayısı 120.

Yayını durdurulan dergiler, yakılan kitaplar, kapatılan matbaalar da cabası...

Soruyorum, her konuda kalkınma rakamları vermeye düşkün yöneticilerimiz bu rakamlar hakkında ne diyorlar? Kendilerini ziyaret eden yabancı bankacılara, işadamlarına ve politikacılara bu rakamları da veriyorlar mı? "Siz bize bazen Üçüncü Dünya ülkesi muamelesi yapıyorsunuz ama aslında bakın biz ne kadar ilerledik" diyorlar mı?

Haluk Şahin, 24 Temmuz, Güneş

Doğu Avrupa'da

FOTOGRAFLAR: ALFRED YAGHOBZADEH / SIPA

POLONYA

Calvaria Zebrzydowska'da, İsa'nın çilesinin yeniden canlandırılması ayininden bir görüntü. Polonyalılar birkaç yıldır bu kasabada küçük bir Kudüs yaratıp, İsa'nın yargılanıp çarmıha gerilişini yeniden yaşıyorlar

Bükreş, Prag, Sofya, Varşova, Budapeşte... Utanç duvarının ardında kalan şehirlerde, bir zamanların yıkılmaz kalelerinde sosyalizmin terk edilmesinin sonuçları KP'lerin iktidardan uzaklaşmasıyla kalmadı. Günlük yaşam, ekonomi, kültür ve tabii inanç sistemlerinde de tüm dünyayı şaşırtan, hızlı dönüşümler yaşandı. Ama şüphesiz bunlar arasında en ilgi çekici olanı kiliseye, mesihe ya da daha sade bir deyişle inanca geri dönüştü; yarım yüzyıllık ideoloji yerini, kuşaktan kuşağa yaşatılan dini inanca bıraktı.

"Yeniden Diriliş"

ÇEKOSLOVAKYA

POLONYA

Çekoslovak gençleri Sovyet askerlerinin ülkelerini terketmeleri için yaptıkları gösteride Hıristiyan sembollerinden yararlanıyorlar...

Güney Polonya'da toplu günah çıkarmalar kilisenin yeni ve diri gücünün göstergelerinden biri...

Nisan ayında Paskalya arifesinde Bulgarlar ünlü Alexander Nevski Katedrali'ni hınca hınç doldurdular ve komünist rejimin bir daha dönmemek üzere yokolması için dua ettiler...

Plovdiv köylüleri artık her Paskalya'da bakire Meryem ikonunu sırtlayıp Uzun Yürüyüş'e çıkıyorlar...

BULGARİSTAN

BULGARİSTAN

Koç

Her Ford Scorpio Ghia, eksiksiz bir donanımla hayata başlar...

▪ Air-condition ▪ ABS fren ▪ power steering ▪ ayarlanabilir direksiyon ▪ merkezi kilit ▪ elektrik kumandalı-renkli camlar ▪ ön koltuklarda pnömatik sırt ayarı ▪ elektrik kumandalı yatar arka koltuklar ▪ alüminyum jantlar ▪ elektrik kumandalı-buz çözücülü aynalar ▪ kapılar, farlar ve frenler için özel uyarı sistemi...

Hiçbiri ekstra değil, hepsi her Ford Scorpio Ghia'da standart...

Devamını ve fiyatını öğrenmek için hemen bir Ford bayiini arayın.

Teknik Özellikler ve Performans:

- Motor: 140 HP SAE, yakıt enjeksiyonlu sistem
- 5 vitesli şanjman
- Maksimum hız: 195 km/saat
- Hızlanma: 0-100 km/saat 10,8 saniye
- Yakıt tasarrufu: 100 km'de 6,2 lt (90 km/saat); 100 km'de 9,8 lt (şehir içi kullanımı)

BR Bateşik Reklamcılar A.Ş.

SCORPIO GHIA

Ford

Nasoto NASOTO PAZARLAMA A.Ş.
Çayırbaşı Sokak, İstinye İstanbul Tel: 177 89 50

YUGOSLAVYA

ÇEKOSLOVAKYA

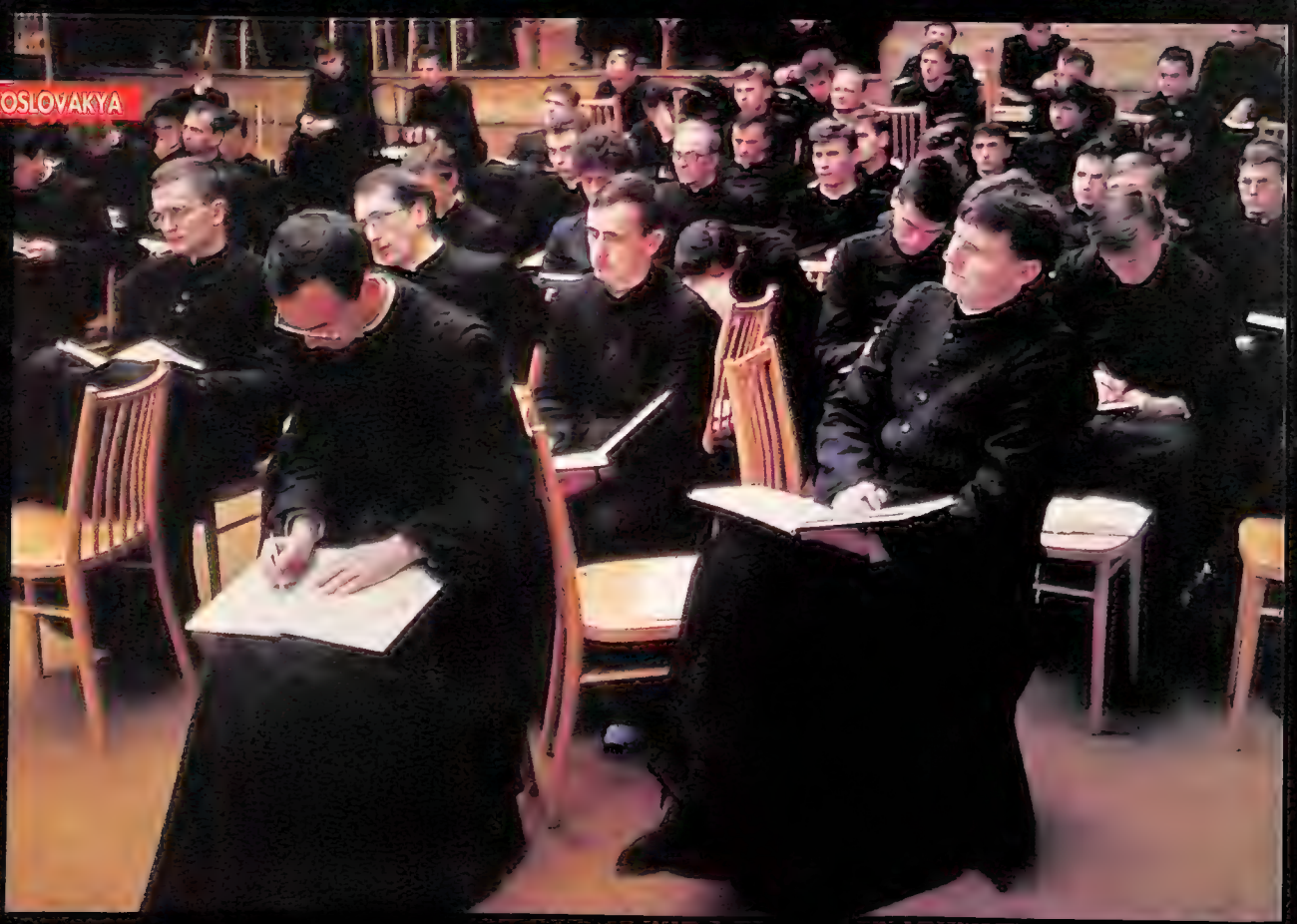

Sırbistan'ın başkenti Belgrad'da ilk büyük Noel kutlaması. Bu tören ilk defa Yugoslav televizyonundan bütün ülkeye yayınlandı...
Bratislava'da bir papaz eğitim okulu. Çekoslovakya eski rejim zamanında ihmal edilen bu alanı yeniden ele alıyor. Mevcut papaz sayısı talebi karşılamıyor. Sözgelimi bütün Slovakya eyaletinde yalnızca 350 papaz var...
Bükreş'e 15 kilometre uzaklıktaki Pasarea Manastırı'nda bir rahibe. Rahibelerin bir kez girdikten sonra manastırdan çıkmalarına izin verilmiyor...
Papa Jean Paul II Çekoslovakya'yı ilk ziyaretinde kendisini karşılayan yüzbinleri selamlıyor...
Varşova'da Kutsal Cuma ayinleri yeni iş alanları yaratt. Dine dönüşün bir de ticari karlar getiren yanı var...

ROMANYA

ÇEKOSLOVAKYA

POLONYA

ROMANYA

Bu genç kızın bağlı bulunduğu Doğu Katolik Kilisesi, 40 yıl boyunca yer altında "çalışmışh"... Doğu Almanya'da koluna bir başkaldırı simgesi olarak haç döğmesi yaptırmış bir mahkum... Bir Moldavyalı ile bir Romen dinsel törenle evleniyorlar... Çekoslovakya'nın "Kadife Devrim" gününde doğan bebekler, Saint Guy Kilisesi'nde vaftiz ediliyorlar.

DOĞU ALMANYA

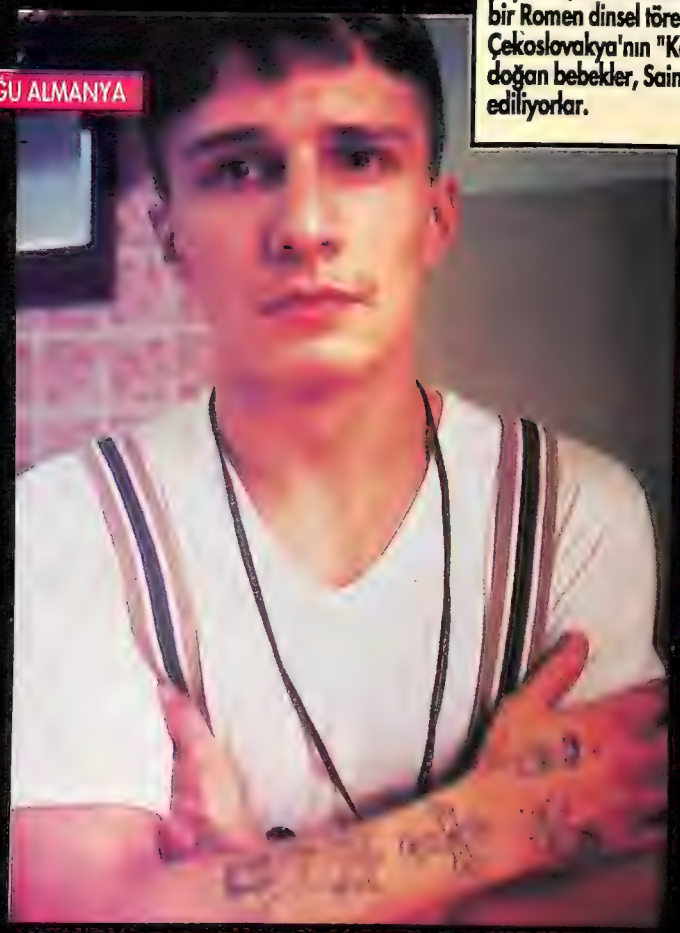

ROMANYA

ÇEKOSLOVAKYA

Gelinler güzel olurmuş...Corinna da ilk bakışta bu sözü getiriyor akla. Bükreş'in bir banliyösünde Saint Guy Katedrali'nde nişanlısı Ludmilla ile beyaz giysiler içinde, Hıristiyan dünyasında dine kabul edilme olarak bilinen vaftiz törenini heyecanla bekliyorlar. Katedralin pencerelerindeki renkli camlardan yapılmış vitraylardan içeri süzülen ışık, evlilik yeminlerini aydınlatıyor... "Ludmilla ve Corinna'nın düğün törenleri, Bükreş'te "dine dönüş"ün tipik örneklerinden biri. Katedralden çıkıp üç sokak ilerideki bir diğer kiliseye gelindiğinde başka bir örnekle yüz yüze geliniyor. Kilisenin önünde bir rahip, yerde bağdaş kurmuş oturuyor. Elinde bir pankart. Rahip açlık grevinde. İsteği ise altı ay öncesine dönülse tüm ülkeyi tersyüz edecek nitelikte. Ama olmuyor. Çağımızda geçmişe dönmek maalesef hala mümkün değil. Neyse, pankartın üzerinde, iki sokak ötedeki Lenin heykelinin yıkılmasına kadar açlık grevini sürdürme niyetlisi olduğunu ima eden laflar var. Bitmedi! SIPA foto muhabiri Bükreş'i terk etmeden birkaç gün önce aynı kilisenin önünden geçiyor. Aynı rahip bir başka pankart ile açlık grevine devam etmekte. İstekler ne de olsa bitmiyor. Bu kez de genç rahibimiz, kısa süre önce yıktırdığı Lenin'in heykeli yerine bir kilise inşa edilmesinin, memleketi için fevkalade hayırlı olacağına inandığını açıklamakta...

Bükreş bir örnek. Aslında Doğu Avrupa'nın tüm şehirlerinde, kasabalarında, köylerinde ciddi bir "dine dönüş" yaşanıyor. Kilise neredeyse geçmişin komünist partileri kadar güçlendi. Hem şaşılacak bir süratle, sadece birkaç yıl içinde.

Doğu Avrupa'da, kiliselerin önünde uzayıp giden kuyruklara, korkusuzca vaftiz edilen çocuklara, özgürce kutlanan dini törenlere rastlamak artık yadırganmıyor. Çünkü Sovyetler Birliği'nden esen demokrasi rüzgarları bu ülkelerde de etkisini gösterdi ve sosyalizmin terk edilişiyle birlikte kiliseler rağbet görmeye başladı.

Üstelik daha çarpıcı gelişmelere de alışılıyor Doğu Avrupa'da. Örneğin, komünistlerin devlet kadrolarından ihraç edilmeleri üzerine, devletle kilise arasındaki ilişkiler giderek daha da artıyor. Eskiden kiliselerdeki rahipleri atamaktan, kilise programını yapmaya kadar her türlü dini eylemi denetleyen komünistler, son birkaç yıldır suskun. Kiliselerin saygınlıklarını yeniden kazanmaları, halkın kendine olan güvenini yeniden kazanmasıyla neredeyse eşanlamlı. Halk ise dini inançlarını özgürce ifade edebilmenin coşkusunu her fırsatta göstermeyi yeğliyor. Kliseler "Kutsal Gösteriler"in vazgeçilmez mekanları...

Yıllardır böyle büyük bir kitleye ulaşmayı arzuladıklarını belirten rahiplerin en büyük şikayetleri halka hizmet vermekten kendilerine ayıracak zaman bulamamaları! Bu ülkelerde yapılan son istatistiklerin neredeyse tümü, geçmiş yıllara göre dine dönen insan sayısında büyük bir artış olduğunu gösteriyor. Dine dönenlerin bir bölümünü de eski komünistler oluşturuyor. Şaşırmamak mümkün değil!

Öyle ki, Çekoslovakya'nın ateist başkanı Vaclav Havel bile, başkanlığa aday gösterildiği gün eski Tomasek kardinali tarafından kutsanmak üzere ülkenin ünlü Saint Guy Katedrali'nin önünde saygı ile eğilmekten kendini alamıyor.

Evet, Doğu Avrupa, Kilise, din... Bu sözcükler geçtiğimiz aylarda haddinden fazla bir arada kullanıldı. Bu konuda haddinden fazla spekülasyon yapıldı. "Abartılıyor" dendi, "Provokasyon" dendi, "CİA parmağı" dendi... Ancak, ön sayfalardaki fotoğraflarla çizilecek genel tabloyu artık hiç kimse yok sayamaz: "Bugünlerde Doğu Avrupa'da bir Yeniden Diriliş yaşanıyor!"

KÜBA/ SIRA CASTRO'DA MI?

Fidel hâlâ sadık

Castro zor durumda. Ama, sosyalizmden taviz vermeden "son kale"yi savunuyor

Silvio Rodriguez kolunu kaldırıyor, parmak uçlarıyla kulağına dokunuyor. Havana Stadyumundaki 40 bin kişi nefesini tutup bekliyor. Ve Silvio şarkısına başlıyor.Amor... Aşk... Sevgililer birbirine sarılıyor, Silvio'nun işaretiyle şarkı sözleri birlikte söyleniyor.Rengarenk dev balonlar, havai fişekler. Manzara, konser manzarası; hava karnaval havası. Ama, 40 bin kişinin Havana Stadyumu'nda toplanmasının nedeni siyasi. Küba Genç Komünistler Birliği'nin kongresi yapılıyor.

Amor'dan sonra bir iki romantik parça daha, alkışlar, tezahürat...Ve Küba'nın en popüler şarkıcısı Silvio, kalabalığı sessizliğe davet ediyor. "Şimdi" diyor "kumandanı selamlayalım". Alkışlar,tezahürat ve üniformalı, kepli, kır sakallı kumandan çıkıyor sahneye. Arkada dev bir pankart: "Ya sosyalizm, ya ölüm".

Fidel Castro, sevgi gösterilerine teşekkür ettikten sonra konuşmasına başlıyor."Başka yerlerde kimin ya da neyin iktidardan düştüğü bizi ilgilendirmiyor. Burada düşen birşey yok. Yankeeler boşuna heveslenmesin." Kumandanın sözleri tezahüratla, sloganlarla kesiliyor: "Yaşasın sosyalizm...Sosyalizm yolunda ileri..." Castro devam ediyor:"Bir zamanlar Sovyet uydusu olmakla suçlanıyorduk. Şimdi ise Sovyetlerin yolundan gitmediğimiz için suçlanıyoruz. Ne zaman bizi kendi halimize bırakacaklar? Bağımsız bir ülke olduğumuzu ne zaman kabullenecekler?" Alkışlar, sloganlar, tezahürat...

"Son birkaç yılda, daha önceleri hayali bile imkansız olan olaylar gelişti. Sosyalist kamp çöktü." Castro, alaycı bir ses tonuyla Doğu Avrupa'dan söz etmeye başlıyor. "Teşekkürler Çekoslovakya ve Polonya. Teşekkürler Macaristan ve Bulgaristan. Bize öğrettikleriniz için teşekkürler. Devrimci bilincimize yaptığınız katkılar için, kendimizle daha fazla gurur duymamızı sağladığınız için, devrimci duygularımızı körük-

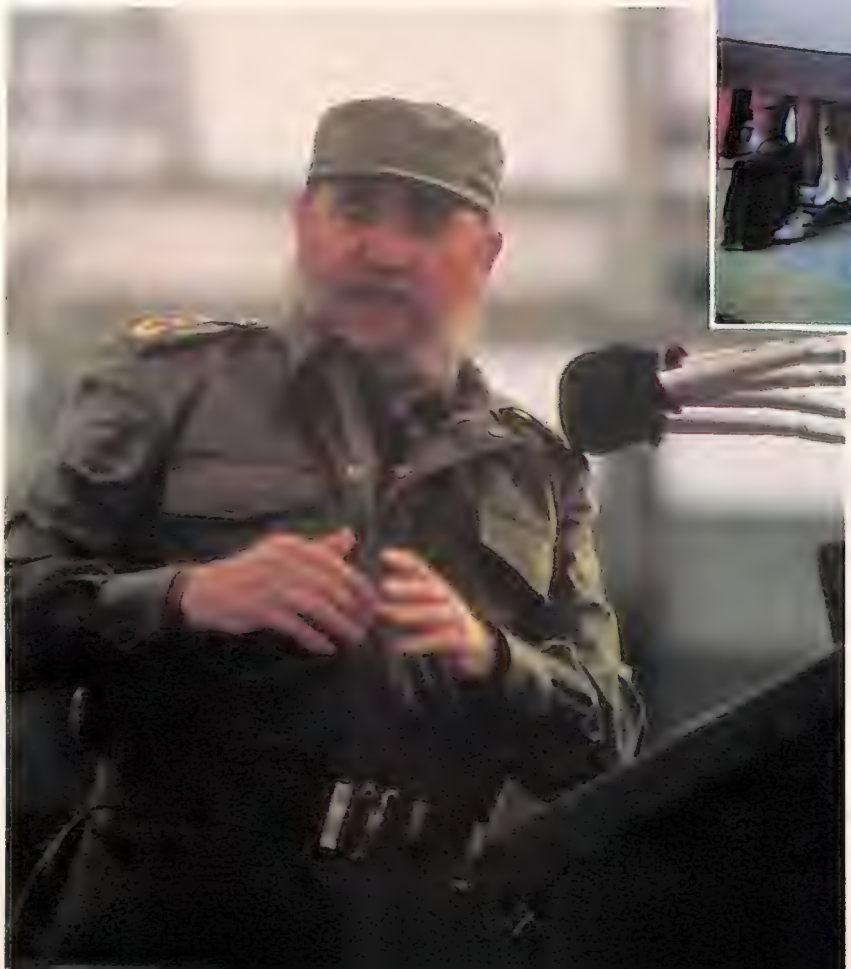

Küba'da sosyalizasyona özellikle de eğitime büyük önem verildiği bir gerçek. Ama bu durum rejimin despotik özelliğini ortadan kaldırmıyor. (yanda). Castro'yu dinlemeye her seferinde binlerce Kübalı gidiyor ama 1960'ların efsanevi liderinin artık eski karizması yok

lediğiniz için teşekkürler."

Küba hurda ihraç etmiyor: Alkışlar, sloganlar, tezahürat...Castro devam ediyor:"Şimdi açık konuşalım. Küba hurda ihraç etmiyor. Ama ihracatına karşılık Doğu'dan hurda alıyor. Bizden başka hiç kimse, Bulgar makinelerini almıyor. Ya Macar otobüslerine ne demeli? Arızalı yakıt pompalarından çıkan zehirli gazlar yüzünden kim bilir kaç kişi sağlığını kaybetti. Bu otobüslerde kullanılan Çek yapısı transmisyonları yakıtın yüzde 30'unu ziyan ediyordu. Böyle açık konuşabilmekten ötürü çok mutluyum. Değişen koşullar sa-

yesinde,geçmişte vermek zorunda kaldığımız tavizlerden kurtulduk. Yaşasın glasnost, yaşasın açıklık." Alkışlar, sloganlar ve kahkahalar...

Ne var ki son gelişmeler Havana Stadyumu'ndaki coşkunun, Castro'ya verilen desteğin tüm kübalılar tarafından paylaşılmadığını gösteriyor. Geçtiğimiz günlerde Castro rejiminden kurtulmak isteyen kübalıların Batı ülkelerinin elçiliklerine sığınmaları, iltica talebinde bulunmaları dünya kamuoyunun gözünü Küba'ya çevirdi. Ve Doğu Avrupa'dakine benzer bir sürecin artık Küba'da sözkonusu olduğu, "son kale"nin sarsılmaya başladığı yorumları yapıldı. Gerçekten öyle mi? "Son stalinist" ünvanı yakıştırılan Castro, iktidarının son günlerini mi yaşıyor? Arnavutluk bile çözülürken, Küba sosyalizmi ve Castro ayakta kalabilir mi?

Castro gerçekten zor durumda. Gorbaçov'la başlayan süreç, kendisini her geçen gün yalnızlaştırıyor, güçsüzleştiriyor. Sovyetler'in siyasi ve iktisadi desteğini çekmesi Castro'yu köşeye sıkıştırdı. Zaten pek güçlü olmayan ekonomi, giderek zayıflıyor. Castro'nun, Genç Komünistler Birliği'nin kongresinde yaptığı konuşmadaki Doğu Avrupa suçlaması belagattan ibaret değil.Zira, geçtiğimiz günlerde Polonya, Macaristan, Çekoslovakya ve Bulgaristan, ABD ile birlikte Küba'da insan haklarının ihlali konusunda BM'nin soruşturma yapması yönünde oy kullandılar.

Öte yandan, Avrupa'da sona eren Soğuk Savaş, Amerika kıtasında hala geçerli. Ve Castro ABD ile tek başına mücadele etmek zorunda. Küba'nın Angola'dan çekilmesine BM'nin El Salvador konusunda aldığı karara uymasına ve Orta Amerika'ya yaptığı silah sevkiyatını durdurmasına rağmen, ABD ambargosu sürüyor.

Ama Castro direniyor. Ve bugün elindeki en güçlü koz, paradoksal bir biçimde ABD. Anti amerikan duyguların çok güçlü olduğu Küba'da, ABD ve kapitalizm, bağımsızlık ve sosyalizm neredeyse eşanlamlı sözcükler.Doğu Avrupa rejimlerinin aleyhine çalışan milliyetçilik faktörleri, Küba'da Castro rejimi lehinde. Doğu Avrupalılar için Sovyetler Birliği neyse, kübalılar için de ABD'nin konumu aynı.

Castro bizim dedemiz: Havana Stadyumu'nun tribünlerini doldurantar Castro'yu kayıtsız şartsız desteklerken, elçiliklere sığınanlar Küba liderini Çavuşesku'nun Latin Amerika versiyonu olarak görüyor. Peki "sokaktaki vatandaş" ne düşünüyor? ABD'de yayınlanan New Republic dergisinde yer alan üç görüş, çarpıcı bir Küba ve Castro portresi çıkarıyor:

"Çocukluğumda gördüğüm bir dergi ilanını hatırlıyorum: -Bu Buick araba sizin olabilir- Bunun mümkün olmadığını biliyordum. Ama, bugün gençlere , -bakın, devrim sayesinde eğitim gördünüz, devrim sayesinde iş bulabiliyorsunuz- dendiğinde, -teşekkürler, devrimi destekliyoruz. Devrim öncesine dönmek istemiyoruz. Ama gördüğümüz ve duyduğumuz şeylerin hepsine sahip olmak istiyoruz. Ve yarın değil şimdi istiyoruz- diyorlar."

"Fidel tam bir hıristiyan, mutlak bir idealisttir. Geri vitesi yoktur. Ve tertemizdir. Kendi sosyalizm anlayışına sıkı sıkı bağlıdır. Ama, marksizmin ne olduğunu hiç bir zaman anlamamıştır. Kendisini bu ülkeye atadı. Ne var ki, Küba'yı babasının çiftliği gibi yönetiyor."

"Fidel demek devrim demektir. Bütün ipler hala onda. Kimse, ona karşı örgütlenmeyi düşünemez. Askeri darbe mi? Şaka ediyorsunuz. Kübalılar Fidel'e aşıktır. Herkes dedesini sever. Biz de seviyoruz. Fidel, masallar anlatan, cüzdanınızı araklayan, dostlarınızın önünde sizi mahçup eden, canınızı sıkan bir dede gibidir."

"Dede" yaşadıkça Küba'da rejim değişikliği uzak bir ihtimal. Ama ya Castro'dan sonra? Castro'nun kişiliğiyle neredeyse özdeş olan rejimin değişime uğramaması oldukça güç görünüyor ●

Kurban ve cellat

Bugüne dek, Troçki cinayeti üzerine yazılmış hemen hemen bütün yazılar, katil Merkader'in, Stalin'in sıradan kiralık katillerinden biri olduğu konusunda birleşiyorlardı. Juan Coba, bu basmakalıp yaklaşımlara rağbet etmedi.Troçki'nin ölümünün 50. yılı dolayısıyla, Sovyetler Birliği'nde yayınlanan haftalık Moskovskiye Novosti gazetesine yazdığı "Kurban mı, Cellat mı?" başlıklı yazıda katil Merkader'i, 1930'ların dünyasına yerleştirdi, buradan yola çıkarak, satır aralarında, ahlakçılığın tuzaklarına düşmeden, "iyilik, kötülük, suç ve inanç" kavramlarını tartıştı. Cabo'nun yazısının tümünü aktarıyoruz.

Meksiko, 20 Ağustos: Troçki, bir kale gibi korunan evinde, güvenini kazanan İspanyol asıll Merkader tarafından ağır yaralanıyor. Ertesi gün, Yeşil Haç kliniğinde hayata gözlerini yumacaktır. Üstteki resimde, yanında görülen sekreteri Joseph Hansen.

Daha önce, yazı yazarken hiç bu kadar zorlandığımı hatırlamıyorum. Sürekli şu düşünce dolanıyordu kafamda: "Her şeye rağmen Merkader katil. Bu gerçekten kaçamazsın. Üstelik kurbanını zalimce öldüren bir katil. Kafasına buz kazmasıyla vurarak.Onu aklamak mümkün mü?"

Sürekli şüphe içindeydim. Acaba bu adamı aklamaya mı çalışıyordum? Yazdıklarımı yırtıp, yeniden ve yeniden yazdım. Kardeşim değil, akrabam değildi. Hepsi hepsi, birkaç kez görmüş, bir-iki kelime konuşmuştum. Zaten az konuşan tutuk biriydi.Onunla konuşmak zordu.

Aslında bu kişi beni mıknatıs gibi kendine çekiyor, sakladığı sır başımı döndürüyor. Onun hakkında babama, Merkader'in eski arkadaşlarına, eski komünistlere sorular sordum. Meksiko ve Madrid'e yolum düştüğünde onun hakkında yazılmış bütün kitapları okudum. Bütün bunlardan, çok karmaşık bir iç dünyası olan, trajik, kendi dramını derinden yaşayan, aynı zamanda gururla içine kapanmış, ömür boyu yalnızlığa mahkum olduğunu anlayan bir insan portresi ortaya çıktı. Ve, her zaman, onun, gazetecilerin kendisini soru bombardımanına tuttuğu anlardan birinde söylediği sözleri anımsıyorum:"Niye anlamak istemiyorsunuz? Bambaşka bir dönemdi o; hepimiz tamamen başka türlü düşünürdük. Eğer her şeyi yeni baştan yaşamak mümkün olsa, ben başka türlü davranırdım."

Her şeye rağmen yazıyı yazıp bitirdim. 1978 yılında ölen Merkader'in yazıma ilişkin açıklama yapamayacağı düşüncesi beni buna yöneltti. Ayrıca, bu insanın arkasında tüm bir tarihsel olgu vardı: Bizim bugünkü anlayışımıza göre kesinlikle doğru saymayacağımız işlere derin bir inançla katılan binlerce ve binlerce insanın kişisel dramı. Peki, biz, hiç ayrım gözetmeksizin bunları Stalinizm'in kanunsuzluk ve ahlaksızlığının yarattığı sadistlerle, çıkarcılarla bir tutabilir miyiz? Eğer sapla samanı ayırt edemezsek, eğer bunlarla diğerleri arasındaki çok ince, hassas ama önemli farkı hesaba katmazsak, geçmişin "kara sayfalarını" nasıl açıklayacağız, tarihsel gerçeği nasıl yerli yerine oturtacağız?

Bulvar romanı anlatımları... Dünya, Troçki'nin öldürülmesi olayını çoktan beri ayrıntılarıyla biliyor. Sovyetler'de ise bu konu, ancak son zamanlarda yazılmaya, konuşulmaya başlandı. 1989 yılı içerisinde, "Literaturnaya Gazeta", "Pravda", "Moskovskiye Novosti" gibi gazetelerde konuyla ilgili ilginç yazılar yayınlandı. Ancak kimi yazılarda, insanı rahatsız eden, endişeye düşüren bazı eğilimlere rastlanmakta. Örneğin, Ramon Merkader del Rio, kiralık bir katil gibi tanıtılıyor veya cinayetin örgütleyicilerinden NKVD (Sovyet İçişleri Bakanlığı) albayı Eytingon'un Merkader'in annesi Karidad ile ilişkiye girip metresi yaparak bu yolla oğluna ulaştığı iddia ediliyor. Bunlar, gerçek yaşamın çok dışında, bulvar romanı anlatımları.Holywood'un ünlü filminde bile Merkader bu kadar insafsızca anla-

tılmıyor. Troçki'nin torunu Esteban'ın Merkader hakkındaki olumlu sözleri, onun, aslında hiç de basit bir kiralık katil olmadığını gösteren olgulardan biridir. Merkader ile 1968'de Moskova'da karşılaşan İspanyol gazeteci Luis Galan, onun hakkında şöyle yazıyor: "Merkader, uzun boylu,sağlam yapılı, düzgün yüz hatlı, yarı kırlaşmış kıvırcık saçlıydı. Yaşına ve Meksika'da yıllarca hapis yatmış olmasına rağmen dinç ve sağlıklı görünüyordu. Bizi kimse tanıştırmadı. O yaklaşıp benimle, tarihçi ve ekonomist "eski İspanya çocukları" (İspanya İç Savaşına katılanlar kastediliyor.) arasındaki sohbete katıldı. Konu, o zamanlar gündemde olan Çekoslovakya idi. Merkader, Prag Baharı'na duyduğu sempatiyi gizlemiyordu. O zaman, ben, onun bütün varlığıyla çevresindekilere "ben korkunç geçmişimden pişmanım. Eğer dünyaya yeniden gelmiş olsaydım, böyle bir şey yapmazdım" demek istediğini düşündüm.

Merkader'in biyografisindeki önemli bir bölüm ise, Sovyetler Birliği'nde hiç bilinmemektedir. Kastettiğim, Meksiko kentindeki Lukumberri hapishanesinde geçirdiği 7 yıllık mahkumiyet yaşamıdır. O, burada, yoksul ve güçsüzlerin hakkını

Merkader, kimliği ve kimin tarafından görevlendirildiği sorularını hep cevapsız bıraktı.

savunan, onlara yardım eden biri olarak ün salmıştı. Eski mahkumlar, hapse yeni düşen adi suçluları hemen uyarırlardı:"Bu adama bir numara yapmaya kalkarsan, seni öldü rürüz."

Merkader bu saygınlığını nasıl kazanmıştı? Öncelikle, Meksika hükümetinin başlattığı cehalete karşı savaşım kampanyasına vargücüyle katılmış ve sonuçta, herkesten fazla kişiye okuma yazma öğretmişti. Da hası, hapishanede mahkumların za naat öğrenmelerini, meslek sahibi olmalarını sağlayan üretim atölyeleri kurmuştu. Yalnızca mahkumlar değil, idare de ona karşı saygıyla yaklaşmıştı. Müdür,onu evine davet etmeyi kendisi için bir şeref sayıyordu. Gün gelmiş, kaçmayacağına dair verdiği söze güvenerek onu şehre, izinli olarak bırakmışlardı. O da, müdürü zor durumda bırakmamak için kendisine önerilen kaçma tekliflerini reddetmişti.

İspanyol komünisti olmak... Kendisinden bu şekilde bahsedilen biri, nasıl olur da soğukkanlılıkla Troçki'nin odasına girip, sonradan ani ve hızlı bir hareketle elindeki buz kazmasını kurbanın kafasına indirir? Bunu anlayabilmek için, o döneme geri dönmek, Merkader ile arkadaşlarının "derisininin altına nüfuz etmek", kısaca dönemi ve insanları çok iyi tanımak gerekiyor.

Troçki'yi fiziksel olarak yok etme operasyonunu, aralarında ispanyolların da bulunduğu, dikkatle ve özel olarak seçilmiş bir grup insan, suikastten en az üç yıl önce hazırlamaya başlamıştı. Merkader de bunların arasındaydı. Ancak, ilk önceleri,hükmü infaz etme gibi bir görevi yoktu. Başka bir görevi vardı.

Bu iş için ispanyolların seçilmesi tesadüfi değildi. Birincisi, Troçki, 1937 yılı başından beri Meksika'da yaşıyordu ve görünüşe göre yakın gelecekte burayı terk etmeyi düşünmüyordu; zaten, diğer ülkelerin hiç biri ona siyasi sığınma hakkı vermemişti. Polisin şüphesini çekmemesi için, ona karşı operasyonda yer alacak kişilerin iyi İspanyolca konuşması gerekiyordu. Bu iş için, İspanyol İç Savaşı'nın bitiminde Meksika'ya göç eden İspanyol Cumhuriyetçileri çok uygundu.

İkincisi, üstelik daha da önemlisi, İspanyol Cumhuriyetçileri arasında Troçki'den intikam almak isteyen kişileri bulmanın daha kolay olmasıydı. Niye mi? Pek çok İspanyol komünisti için, Troçkistler, faşistlerden bile daha azılı düşmandı. Zira, onların gözünde, Troçkistler "kutsal dava"ya ihanet etmiş, 1937 Mayıs'ında anarşistlerle birlikte Katalonya'da cumhuriyete karşı silahlı isyana yönelmişlerdi.Çatışmalarda yaklaşık bin kişi ölmüştü. Ve isyan bastırılmasına rağmen, bu olaydan sonra Cumhuriyetçiler arasındaki sürtüşmeler hızlanmış, birlik çökmüş ve o ana kadar cephelerde başarı gösteren anti-faşist güçler, arka arkaya yenilgi almaya başlamışlardı. Meksika'daki operasyona İspanyolları katanlar, onların Sovyetler'e ve bizzat Stalin'e olan derin sempatilerini de hesaba katmışlardı. Zira, Sovyetler Birliği ve lideri, pratik olarak, zor günlerinde cumhuriyeti terk etmeyen, direnmesine yardımcı olan biricik güç olarak kalmışlardı. İspanyol komünistlerinin Sovyet yoldaşlarına güveni sonsuz, hatta mistikti. Bu operasyonda, en önemli unsur ise güvendi.

Zira, Troçki'yi öldürmek sorun değildi. Bütün sorun, bunu yapanın arkasında Stalin olduğunun kanıtlanmasına olanak verilmemesiydi. Stalin'in İspanyol Komünistlerine güvenmekte haklı olduğu ortaya çıktı ve Merkader, hiçbir zaman, kimin emrini yerine getirdiğini söylemedi. O, Troçki'nin, yalnızca Sovyetler'in değil, kendi ülkesinin de tehlikeli bir düşmanı ve faşizmin müttefiki olduğuna inanıyordu.

Cumhuriyet ordusunun teğmeni ve komünist, 27 yaşındaki Merkader, Troçki'yi öldürmeye büyük bir rahatlıkla gitti. Pardösüsünün altında bir buz kazması saklıyordu. Ama, ona, o kadar güveniyorlardı ki, Troçki'nin evine koltuğunun altında

Cinayetten sonraTroçki'nin çalışma odasından bu görüntü kaldı. Bugün, Troçki'nin torunu, müze haline getirilen bu evde yaşıyor.(yukarıda) Merkader, 7 yıl kaldığı Lukumberri Hapishanesi'nde olumlu davranışlarıyla mahkumların kalplerini kazanmayı bilmişti.(yanda)

bir kaldırım taşıyla girse bile kimsenin aklına ondan şüphelenmek gelmezdi. Ayrıca, belirtelim ki, yanında "Star" marka bir tabanca ve bir bıçak vardı. Önceden sapını biraz kesip kısalttığı buz kazmasından, Troçki'nin evinden kaçarken yararlanmayı tasarlıyordu. Ancak, kaçış söz konusu olamadı . Zira kurbanının attığı korkunç çığlığa koruyucuları ve sekreterleri koştular.

Günümüzde, Troçki'nin öldürülmesi, gerek ilkesel, gerekse de biçimsel olarak iğrenç görünmektedir. Ama dürüst olalım. Yalnız babalarımız değil, pek çok yaşıtımız bile o yıllarda böyle bir eylemi kahramanlık olarak değerlendirdi.

Görev Merkader'e veriliyor... Yukarıda, bu operasyonda Merkader'in aslında başka bir görevi olduğunu söylemiştim. Bu görev, yalnızca, Troçki'ye yakınlaşıp, evin durumu, v.b. hakkında bilgileri topla-

maktı. Esas silahlı saldırıyı ise, başlarında komünist ressam David Alfaro Sikeyros'un bulunduğu, İspanya İç savaşı'na katılmış bir grup Meksikalı gerçekleştirecekti.

Bu olayı, 1986'da Sovyetler Birliği'nde yayınlanan "Bana Cesur Albay Derlerdi" adlı kitabında ayrıntılarıyla anlatan Sikeyros, Meksika Devrimi yıllarında teğmen, İspanya İç Savaşı'nda ise tugay ve tümen komutanıydı. Bu kitapta, tüm bir bölüm, Troçki'ye yönelik suikaste katılımıyla ilgilidir. 24 Mayıs 1940'ta, onun grubu, villayı koruyan on Meksikalı polisi silahlarından arındırarak otomatik silahlarla Troçki'nin yatak odasını taramışlar ve eve yanıcı madde taşıyan şişeler fırlatmışlardı. Operasyona katılanlar, kurşun yağmurunun amacına ulaştığından emindiler. (Sonradan polisin yaptığı saptamaya göre, eve üç yüzden fazla kurşun sıkılmıştı.) Ama, Troçki, mucize kabilinden sağ kalmıştı. Sikeyros, birkaç hafta dağlarda saklanmış, sonra yakalanmış, hapis yatmış ve Meksika dışına sürgüne yollanmış, uzun süre sürgünde yaşamıştır. Sikeyros, 25 yıl sonra, o günkü davranışını, Troçki'yi kesin bir biçimde faşistlerin müttefiği bir hain olarak görmüş olmakla açıklamıştır. İşte bu saldırı başarısızlıkla sonuçlanınca, operasyonu yöneten albay Leonid Eytingon infaz için Merkader'i görevlendirir.

Ve Merkader, görevi yerine getirmeye gider. Nasıl bir işe girdiğinin ve kendisini nelerin beklediğinin farkındadır. Cebinden, ölümü halinde açılmak üzere bir zarf çıkar. Herkes bilmez ama, Merkader'in sağ kalmasını sağlayan Troçki olmuştur. Ölümcül yaraları olmasına karşın bilincini kaybetmeyen Troçki, Merkader'i kabza darbeleriyle ölesiye döven koruyucularına şu emri verir:"Onu öldürmeyin, bırakın kendisini kimin gönderdiğini söylesin!"

Ancak Merkader'den kendisini kimin gönderdiğini hiçbir zaman öğrenemediler. Soruşturma sırasında, ne kanadalı Franck Jacson, ne de belçikalı Jacques Mornard olduğu ortaya çıktı. İleri sürdüğü cinayet nedenlerinin de doğru olmadığı anlaşıldı. Merkader'in ağzından asıl kimliği, kendisini kimin gönderdiği konularında tek söz bile çıkmadı.

Ancak, bir tesadüf sonucu, o da ancak 1948'de Merkader'in gerçek kimliği anlaşıldı. Söylendiğine göre, Merkader'in annesi, olayların gerçek yüzünü İspanyol Komünist Partisi yöneticilerinden Enrico Castro'ya anlatır. Ancak bir süre sonra başlatılan Stalinci temizliklerden birinde, Enrico Castro partiden ihraç edilir. O da bu sırrı açıklar. Sonrası artık teknik bir olaydır. Fotoğraflar, parmak izlerinin karşılaştırılması vb... Ve herşey açıklığa kavuşur.

1960 yılında Merkader yeniden ilgi alanı haline gelir. Zira cezası dolmuştur. Artık Meksika'da kalamaz. Çünkü vatandaşlık hakkına sahip değildir. Peki nereye gidecektir? 6 Mayıs 1960'ta, sosyalist bir ülkenin temsilcileri gelip onu hapishaneden alırlar ve havaalanına götürürler. Bindikleri uçak Havana'ya yönelir. Aradan bir süre geçtikten sonra, göğsünde SSCB kahramanlık madalyası ve yüksek bir askeri rütbeyle, Ramon Lopez adıyla Moskova'da ortaya çıkar. Ancak, asıl kişiliğini, geçmişini gizlemez. Ama olayla ilgili olarak konuşmaktan da kaçar.

Yetmişli yılların ortalarında, dili ve iklimi kendisine daha uygun olan Küba'ya gider ve kısa bir süre sonra ölür. Bir söylentiye göre, hapisteyken evlendiği Meksikalı eşi cenazesini Moskova'ya getirip Kuntsev Mezarlığı'na gömer.

İşte böyle bir yazgı. Ve cellat mı, kurban mı olduğu konusunda şüpheye düştüğünüz bir kişi. Belki de Stalin ve Stalinizm ile uzaktan yakından ilişkisi olmuş pek çok diğer talihsiz gibi, aynı zamanda hem cellat, hem kurban.

Ne dersiniz?

İSRAİL/SOVYET GÖÇMENLER

Yanlış hesap...

Bu yıl sayıları 150 bine ulaşması beklenen Sovyet göçmenler, İsrail'de toplumsal sorunlara yol açıyor. Göçmenlerin gelişiyle, Filistinlilere karşı nüfus dengesini korumayı planlayan İsrail, içte ciddi bir bölünmeyle karşı karşıya

Göçmen akını yüzünden evsiz kalan dar gelirli İsrailliler çadır kentler kuruyorlar

Yeni göçmenlere kapıları ardına kadar açmak, İsrail'i oluşturan en önemli politikalardan biri. Fakat, göçmenlerden oluşan bu toplum, tarihinin hiç bir döneminde, yeni gelenleri içinde eritmekte bugünkü kadar zorlanmamıştı.

Ülke içinde ve işgal altındaki topraklarda yaşayan Filistinlilere karşı nüfus dengesini korumak kaygısıyla, son zamanlarda büyük bir aç gözlülük ve aceleyle kabul edilen Sovyet Yahudisi göçmenler, büyük sorunlar yaratmaya başladı. Bu yıl içinde ülkeye 50 bin göçmen geldi. Ve daha bunların yerleştirilmesi halledilememişken, önümüzdeki beş ay içinde yüz bin kişinin daha gelmesi bekleniyor.

Göçlerin acısını çekenler, esas olarak göçmenler değil, İsrailli dar gelirliler. İsrail hükümeti, her yeni gelen aileye, 11 bin dolarlık yardımda bulunuyor. Ve bunlar, ellerindeki parayla ülkenin dört bir yanına dağılıp, kendilerine ev aramaya çıktıklarında, bir takım insanları evlerinden ediyorlar. Zira, ülkede konut sorununun had safhaya vardığı bugünlerde, ev sahipleri, eski kiracılarını çıkartıp, yerine yüksek kiralar ödeyebilecek güçte olan Sovyet Yahudilerini tercih ediyorlar. Ve böylece her ay, 7 bin İsrailli, kendini bir anda sokakta buluyor.

Gidecek hiç bir yer bulamayan İsrailliler, ülkenin bir çok yerinde, çadır kentler kurmaya başladılar. Geçtiğimiz hafta, bir protesto gösterisi düzenleyen evsizler, ellerinde benzin bidonlarıyla, Konut Bakanı Ariel Şaron görüşmeyi kabul etmediği tak dirde, kitle halinde kendilerini yakacaklarını söylediler. Yetkililerin bir anda paçaları tutuştu. Görüşmeler yapıldı, vaadler verildi. Ama aslında herkes, göçmen akınının bu hızla sürmesi halinde, sorunun kısa vadede çözülemeyeceğini biliyor. Çünkü, 1991 yılı sonuna kadar tam 80 bin konutun yapılması gerekiyor. Hükümet ise, bütçesinde sadece 20 bin konut için ödenek ayırdı.

Konut Bakanı'nın, bir müddet nefes alabilmek için bulduğu çözüm işe, geçtiğimiz hafta Yüksek Mahkeme'den döndü. Şaron, otellerin, gençlik kamplarının ve hatta askeri kampların acil durumlarda kullanılmasını öngören bir yasa tasarısını meclisten geçirmeyi başarmıştı. Ama turizm bakanlığı, mahkemeye başvurarak yasanın iptalini istedi ve başarılı oldu. Aslında, yasa İsrail kamuoyunda ve özelliklle evsizler arasında sevinç yaratmaktan çok, alay konusu olmuştu. Çünkü bu yolla, ancak beş yüz aileye geçici bir çözüm sağlanabilecekti.

Evsizler çığ gibi çoğalıp büyürken, herkes bunun yol açacağı toplumsal patlamadan korkmaya başladı. Eski İsrailliilerle yeni İsrailliler arasında, hayatın her alanında hissedilmeye başlanan, çelişkiler, çekememezlikler, ön yargılar, toplumu, neredeyse etnik bir farklılık varmışçasına hızla ikiye bölüyor. İsrail, ülkede yaşayan Filistinlilerin nüfusunun, bir kaç yıl sonra, Yahudi nüfustan fazla olacağı ve dengenin bozulacağı korkusuyla, Sovyet göçmenlere alelacele kucak açmıştı. Kafa hesabı yaparak Filistinlileri altedeceğini sanırken, kendini yeni iç sorunlarla karşı karşıya buldu. Evdeki hesap çarşıya uymadı, aksine evdekileri de alıp götürmeye başladı.

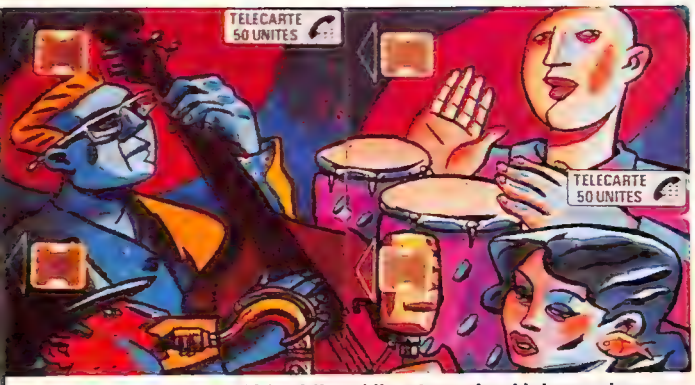

Dört ayrı telekartın birleştirilmesi ile ortaya çıkan bir kompozisyon.

FRANSA

Altın plastikler

İlk çıktıkları zamanlar, kullanma süresi bittikten sonra çöpe atılan telefon kartları, şimdi ciddi bir kolleksiyon konusu haline geldi ve servet kazandırmaya başladı. İlk kez Fransa'da başlayan telekart kolleksiyonculuğu giderek tüm Avrupa'ya yayılıyor. Pul satıcıları, artık dükkanlarına bir de telekart köşesi açıyorlar, müzayede salonları da bu plastik kartlar için açık artırma düzenliyorlar. Bazı nadir telekartlar altı bin dolara kadar alıcı bulabiliyor. Telekartları, kolleksiyoncular için bu kadar cazip kılan, üzerlerindeki grafikler, illüstrasyonlar ve resimler. Ünlü sanatçıların elinden çıkan ve az sayıda basılanları ele geçirmek için kolleksiyoncular birbirleriyle yarışır hale geldiler. Böylece, bu işe zevk için başlayan amatörler de, yerlerini yavaş yavaş paralı pofesyonellere terk etmek zorunda kaldılar.

ABD

Yedilerin altılısı

Dünya'nın en büyük yedi ülkesinin liderleri, sık sık bir araya gelirler, önemli kararlar alırlar. Aynı günlerde eşleri de, zirvenin yapıldığı kentte bir araya gelip, diplomatik ziyaretlerde bulunurlar, kendileri için hazırlanan programlara katılırlar. Liderler, protokol sırasına göre yanyana dizilip toplantılara gidip gelirken, eşleri de neredeyse aynı sıra içinde, resmi binaların önünde durup poz verirler.

Ama nedense, her zaman liderler yedi, eşler altı kişidir. Her zaman bir eksik vardır. Öyle ya, Margaret Thatcher, erkek meslekdaşları ile dünya sorunlarını tartışıp konuşabiliyor. Ama ya kocası, bu kadar kadının arasında ne yapsın?

Geçtiğimiz günlerde yapılan Houston zirvesinde, liderler ve eşleri yine yediye altıydılar.

SSCB

Homo Pravda

Eşcinselliğin suç sayılıp hapisle cezalandırıldığı Sovyetler Birliği'nde, homoseksüeller, artık bir dergiye sahip olacaklar. Hollanda'da yayınlanan ve Avrupa'nın en ateşli eşcinssel hakları savunucusu olan Gay Krant dergisi, Sovyetler'deki kardeşleri için özel bir sayı hazırladı. Gay Pravda adlı Rusça özel sayı, 85 bin adet basılacak. Fakat nasıl satılacağı şimdilik meçhul. Hollandalı editör Henk Krol, 20 bin derginin, Doğu Avrupa'daki Sovyet askerleri arasında satılabileceğini düşünüyor. Geriye kalanların ise, ülkedeki muhalif gruplar aracılığıyla dağıtılması planlanıyor. Krol'ün amacı, dergiyi yasal hale getirip, sürekli yayınlamak. "Sovyetler'de eşcinsellere, nasıl haklarını arayan bir grup haline gelebileceklerini göstermek istiyorum" diyor Krol.

KISA ... KISA...

Yine en zengin

Japon işadamı Yoşiaki Tsutsumi, Forbes dergisi tarafından dördüncü kez dünyanın en zengin adamı ilan edildi. Tsutsumi'nin serveti 16 milyar dolar olarak tahmin ediliyor. Forbes dergisinin her yıl belirlediği en zenginler listesinde bu yıl, 99 Amerikalı, 40 Japon, 38 Batı Alman ve iki Kolombiyalı uyuşturucu baronu yer alıyor.

Acele işe...

Hollanda, milli takımının dünya kupasını alacağından o kadar emindi ki, biraz aceleci davranıp, üzerinde, "1990 Kupası'nın sahibi Hollanda" yazılı pullar bastırdı. Ama evdeki hesap çarşıya uymayınca, basılan pulları imha etmek zorunda kaldı. Ayrıca, 15 milyon pulun da basımı durduruldu. Bu arada, Hollanda Posta Müzesi, hatıra olarak bir pul saklamayı ihmal etmedi.

Mimarlık yarışması

Sovyetler Birliği'nde bir çok "ilk"in ardından, şimdi de ilk mimarlık yarışması düzenlendi. Özbekistan Cumhhuriyeti Mimarlar Odası, yarışmanın düzenlenmesi için merkezi Cenevre'de bulunan ve İslam dünyasındaki mimarlık ödülleriyle tanınan Ağa Han Kültür Vakfı'na başvurdu. Yöneticiliğine Dr. Süha Özkan'ın getirildiği yarışmaya, Türkiye'deki mimarların büyük ilgi göstermesi bekleniyor.

Festivalin ardındakiler bu yılın anı fotoğrafında bir arada. Uzun yürüyüş bitti

İSTANBUL FESTİVALİ'NİN ARDINDAN

Sahnenin dışındakiler

Perde arkası insanlarının sorunları ve şikayetleri ortak. Hepsi çok yorulmaktan, çok koşuşturmaktan şikayetçi. Bir de tatil yapamamaktan. Kimileri gizliden gizliye "Şu festival bir bitse!" temennisinde. Ama hepsinin yüzünde derin bir mutluluk...

İstanbul'un sıcak ve susuz yaz gecelerini serinleten bir festival daha bitti. George Benson'dan Tanita Tikaram'a, Santana'dan Ofra Haza'ya kadar ünlü ve önemli birçok sanatçı, geceleri serinleten isimler oldu. Daha çok onlar göründü, gazeteler onların adından söz etti, onların dedikodusu yapıldı, tartışılan ve konuşulan en çok onlar oldu. 18. Uluslararası İstanbul Festivali'nin kahramanları, kuşkusuz o isimlerdi. Ama... Perde arkasında her zamanki gibi gizli kahramanlar yine vardı. Adlarından söz edilmeyen, yüzleri görünmeyen o insanlar bütün festival süresi boyunca koşuşturdular, akla gelmedik sorunlarla boğuştular. İstanbul Festivali'ni onlar yarattılar.İşte o ekibin başında bir ünlü opera sanatçımız, İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı Başkanı Aydın Gün vardı.

En zorlu aylar. Yaklaşık iki ayda, bir çırpıda tükenen o "şenlik" yıllar öncesinin koşuşturmasıyla hazırlanıyor. O koşuşturmanın en yakın tanığı Program ve Dış İlişkiler Sorumlusu Görgün Taner bu yılki festival hazırlıklarının 89'un ilk ▶

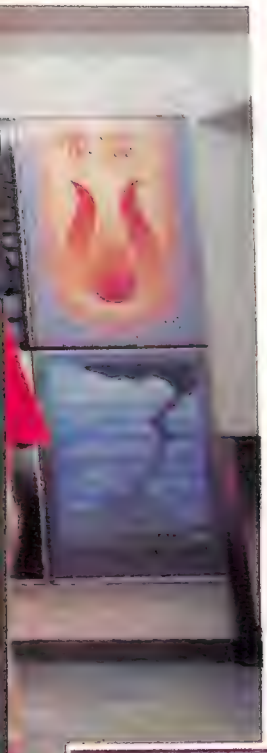

FOTOĞRAFLAR: ZAMBAK TUKAN

Program ve Dış İlişkiler Sorumlusu Görgün Taner, Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü mezunu. Okulda kalıp akademisyen olmak istemiş. Ama festival cazip gelmiş. Tempolu yaşamayı seviyor. "Geleceği düşünmüyorum. Şimdilik sıkılınca ya kadar festival" diyor. Basın ve Halkla İlişkiler Sorumlusu Arzu Akgün İktisadi ve Ticari İlimler mezunu. Basın ve Halkla İlişkiler de master yapmış. Festivale çağrılı sanatçıların önce bir Üçüncü Dünya ülkesine gelme havası ve tavırları içinde davrandıklarını, daha sonra bu havalarının kırıldığını söylüyor. (üstte) Festivalin kurmayları. Başta Vakıf Başkanı Aydın Gün. (altta)

Yellow Jackets

Tanita Tikaram

Dave Brubeck

Batı Yakasının Hikayesi (üstte). Ofra Haza (yanda).

ayında başladığını söylüyor. Ona göre en zorlu aylar kasım, aralık, ocak... Bu aylarda pop ve cazın turları bağlanıyor. Müzik danışma kurulu toplanıyor. Toplantılar sonucu ortaya çıkan sanatçılarla yazışmalar başlıyor. Bu listeler yönetim kurulunun onayından geçiyor ve Şubat ayında artık festival programı hazır hale geliyor. Taner "Kollarımız her an sıvalı" derken aklında 91'in değil, 92'nin programı var. Genel Müdür Yardımcısı Vedat Demirci eski bir TRT'ci. O tatlı "paniği" anlatırken hem şikayetçi, hem de bu "bela"ya bulaşmaktan mutlu. "Biz her an perde açan bir tiyatroyuz. Hiçbirimizde memur zihniyeti yok. Amatör bir ruhla çalışıyoruz" diyor. Genel Sekreter Cevza Hanım bu işin emektarı, en kıdemlisi. 18 yıldır festivalle haşır neşir. O birikimle geçmiş yıllarla bugün arasında kıyaslama yapma şansına da sahip. "O kadar çok fark var ki. Eskiden her şey çok değişik ve kısıtlıydı. Bünyemiz değişikti, izleyicimiz başka türlüydü. Eskiden biz izleyicinin peşinden koşardık, şimdi onlar bizim peşimizden koşuyor." Perde arkası insanlarının sorunları ve şikayetleri ortak. Hepsi çok yorulmaktan, çok koşuşturmaktan şikayetçi. Bir de tatil yapamamaktan. Kimileri gizliden gizliye "şu festival bir bitse" temennisinde.

Yıldırmayan sorunlar Muhasebe sorumlusu Asuman Bayram hala bakanlıktan gelecek ödeneği bekliyor. Vadeli hesapları bozdurmak zorunda kaldığı için bugünlerde "morali sıfır" dolaşıyor. "Hiç hoşuma gitmiyor bu durum. Sanki kendi param gidiyormuş gibi hissediyorum" diyor. Festivalin en tatsız sorunlarıyla burun buruna yaşayan isimlerden biri de Zeliha Kaya. Festivaldeki görevi gereği sık sık "Sen benim kim olduğumu biliyor musun?" muhabbetine tanık oluyor. Bir de "en tepedekilerle" başı dertte. "Bir sürü insanla kavga döğüş, gürültü patırtı. Bir yandan sponsorları kırmak istemiyoruz, bir yandan da halkı. En tepedekiler son dakika telefon ediyorlar. Bakanlar, Belediye Başkanı için her zaman yerimiz hazır. Geleceğiz diye telefon ediyorlar. Bir bakıyoruz çocukları gelmiş ya da diğer yakınları. İki kişilik yere beş kişi geliyorlar. Büyüklerin isimlerini kullanarak konserlere girmek isteyenler de oluyor. En çok da on-

RAKAMLARLA FESTİVAL

- Festival 18. kez gerçekleştirildi ve 16 ülkeden, 1052'si yerli, 992'si yabancı toplam 2044 sanatçı katıldı.
- 9 ayrı gösteri yerinde 104 gösteri, 73 program sunuldu.
- Yaklaşık 200 bin izleyicinin 150 bini biletliydi.
- Dakikası iki milyon lirayla maliyeti en yüksek gösteri Martha Graham Dans Topluluğu'nunkiydi.
- En çok izleyici çeken gösteri ise George Benson konseriydi.
- Bu yıl bilet geliri 3 milyar 500 milyon lira oldu.
- Bakanlık ödenekleri ve diğer yan gelirlerle festivalin bu yıl ki cirosu da 5 milyar 670 milyon Türk Lirası.
- Ama gider de neredeyse ciro kadardı. 18. Uluslararası İstanbul Festivali için tam 5 milyar 229 milyon lira harcandı.

Zeliha Kaya ekibiyle protokol ve rezervasyondan sorumlu. 12 yıldır festivalle ilgili. Üst düzeyle ilişkisi sonucu vardığı yargı, en kibar Valilik. Ya en kaba? Gizli tutuyor.

larla uğraşıyoruz." Festivalin perde arkası isimleri içinde belki de en çok öne çıkan Basın ve Halkla İlişkiler Sorumlusu Arzu Akgün. Onun da öne çıkma vesilesi pek iç açıcı değil. Sözgelimi beğenilmeyen konserler sonrası sitemkar bakışlara muhatap oluyor. Bir de her konser öncesi flaş kullanılmaması için yalvar yakar ricaların sahibi. Ona göre festivali festival yapan militan izleyici. Sanatçıların, yabancı futbol antrenörleri gibi klasik "seyirciniz harika" açıklamalarını abartılı bulmuyor. Yine de en büyük derdi sanatçılara gönderilen çiçekler. "En büyük sorunum çiçekler. Avrupa'da düğün ve cenazelere giden çiçekler çok farklı, biz de ikisi de aynı. Çiçekleri görünce hepsi panik oluyor. 'Kim öldü, kim öldü' diye soruyorlar." Bu yıl festivali etkileyen iki "virüs"ten söz ediyor Arzu. Biri uzun bayram tatili, diğeri ise tatsız tutsuz dünya kupası maçları.

Bir festival daha bitti. Perde arkası insanları şimdi kısa bir soluk için "oh!" çekiyor, tatil hesapları yapıyor. Kısa bir süre sonra kollar yeni festival için sıvanacak. Zorlu koşuşturma, panik, heyecan ve o tatlı stres yeniden yaşanacak. Ama onlar bu tatlı yorgunluğa şimdiden hazır...

Metin HAKYERİ

John Mc Leaughlin

FESTİVAL TUHAFLIKLARI

- Festivalin perde arkası "jürisine" göre en kaprisli sanatçı Tanita Tikaram olmuş.
- Bir sanatçı "13 numaralı odadan başka odada kalmam" deyince, odasının numarası 13 olarak değiştirilmiş.
- Santana kendisine tahsis edilen davetiyeleri Kapalıçarşı esnafına dağıtmış. Konsere girmek için kapıda gürültü yapan bir çocuk, elindeki davetiyeyi sallayarak "Ben Santana'nın özel davetlisiyim. Çağırın bana Santana'yı" diyerek ortalığı birbirine katmış.
- Telefonla rezervasyon için yer ayırtmak isteyen ve "Büronuz küçülmüş" diye görüş belirten birine "Birol Küçülmüş" adıyla rezervasyon yapılmış. Yanlışlık daha sonra gerçek isim alınarak düzeltilmiş.
- Batı Yakasının Hikayesi topluluğu önce eşya ağırlıklarını 1 buçuk ton olarak duyurmuş. İkinci arayışlarında eşyalarının 10 ton ağırlığında olduğunu söyleyince komitede panik yaşanmış. Eşya ağırlığı daha sonra sıkı bir pazarlıkla 2 tona indirilmiş.

Adnan Kahveci Naim Geylani'yi güç duruma düşürdü

Kimin borusu ötecek?

ANAP Hakkari milletvekili Naim Geylani geçtiğimiz günlerde belediyelere para desteği yapması için Maliye Bakanı Adnan Kahveci'yle görüşüyordu. Kahveci Geylani'nin para desteği istemi konusunda topu İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'ya attı."Böyle olağanüstü ödemeler yaparsam bütçeyi nasıl denklerim? Hatırım için Abdülkadir Aksuya gidin, o bir kararname ile işi halleder. Biliyorsunuz şimdi böyle bir yetkimiz var." dedi. Naim Geylani bu yanıtın verdiği sevinç ve rehavetle Kahveci'nin yanından tam uzaklaşıyordu ki hiç ummadığı bir ses tonuyla Bakan'ın hassas bir sorusunu göğüslemek zorunda kaldı. Kahveci'nin sorusu kısa bir süre önce Halkın Emek Partisi'nin kurucuları arasında yer alan Naim Geylani'nin eşi Gülşen Hanıma ilişkindi. Kahveci biraz da serzeniştle şöyle diyordu: "Bu senin hatun ne işler yapıyor öyle? Bak benimki, et kampanyasında beyanat verdi ben de çıktım aksi beyanat verdim. Sonra da kendisine belirttim. Öyle her şey için ortaya çıkmak doğru değildir. Sonunu getirmek önemlidir... Senin hatun ne yapıyor, bugünlerde?" Geylani kendisini böylesine kontrpiyede bırakan, yakınmayla karışık soruyu yanıtlarken zorlandı. "Sayın bakanım hanıma istifa et dedim. İstifa edecek. Bizde olmaz öyle şey!.." diyebildi. Gözler şimdi Geylani'nin eşi HEP'in kurucu üyelerinden Gülşen Geylani'de. Bakalım Geylani ailesinde hem siyasi, hem ailevi egemenlik kadından mı, yoksa erkekten mi yana işleyecek?

Hiroşima'nın sembolü zakkum

Prof.Dr. Rona Aybay Japon Hükümeti'nin çağrılısı olarak geçtiğimiz ay Japonya'daydı. Aybay İkinci Dünya Savaşı'nda ilk atom bombası atılan kenti, Hiroşima'yı gezdi. Türkiye'den bir anıt heykel götürdü. Hiroşima Belediye Başkanı'na istanbul Belediye Başkanı'nıdan bir mesaj iletti. Karşılığında aldığı mesajı geçtiğimiz günlerde Nurettin Sözen'e ulaştırdı.

Aybay'ın Hiroşima izlenimleri de şaşırtıcıydı. Japon televizyonu kendisiyle özel bir görüşme yaptı, Japonlar görüşmede "Madem siz profesörsünüz bize ne ders vereceksiniz?" sorusunu sordular. Aybay'ın yanıtı "Ben buraya ders vermeye değil, ders almaya geldim" oldu. Hiroşima'yı İstanbul'dan on kat daha temiz ve mamur bulan Aybay "Adamlar ağıt yakmak yerine şehri imar etmişler" dedi. Aybay'ı şaşırtan konulardan biri de biraz zakkumcu adıyla maruf Dr.Ziya Özel'i ilgilendiriyordu. Çünkü Hiroşima'nın sembolü zakkumdu. Atom bombası felaketinden sonra Hiroşima'da ilk sürgün veren bitki zakkum olmuştu.

Prof.Dr. Rona Aybay Hiroşima'ya ders almaya gitti

Mesela!

"Olayın arkasındaki hangi bakansa, erkekçe ortaya çıksın..."

Güneş Taner
DEVLET BAKANI

" Şimdi adet oldu. Herkes aklına geldi mi, komplo diyor. Bunu, sonra kim diyor? Bu bir değerlendirme midir? O bir şahsi iştir. Bizim şahıslarla kattiyen alakamız yoktur."

Yıldırım Akbulut
BAŞBAKAN

" Hazreti İbrahim Peygamber de egemen sınıflara karşı mücadele etmişti."

Fehmi Işıklar
HEP GENEL BAŞKANI

" Bir an evvel bu işin çözülmesi bakımından, bu işi bırakmalarını (PKK) burada bir kez daha tavsiye ediyorum."

Turgut Özal
CUMHURBAŞKANI

" Yılbaşı programında, beni ve sanatımı rezil ettiler. Bir daha TRT televizyo nuna çıkmak mı, tövbeler olsun..."

Melike
MAGIC BOX'A TRANSFER OLAN ÜNİVERSİTELİ DANSÖZ

Bilgin Yazıcıoğlu daha çok Özal'ın avukatı olarak tanınıyor. Volvo otomobillerini manken Yasemin Koşal tanıttı

Özal'ın profesyonel avukatı

Ankara Barosu avukatlarından Bilgin Yazıcıoğlu mesleğinde ünlü bir isim. Ama ününün kaynağı hukuktan çok önemli bir ismin avukatı olmasından kaynaklanıyor. Kimin mi? Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın. Hatta neredeyse adıyla bile anılmıyor, resmi olarak değil ama muhabbetlerde "Özal'ın avukatı" olarak adı geçiyor. "Özal'ın avukatı" geçtiğimiz günlerde Volvo otomobillerinin Türkiye distribütörlüğünü alan Oytaş'ın düzenlediği bir kokteyldeydi. Nokta muhabiri Yazıcıoğlu'na bu önemli göreviyle ilgili sorular sordu. Sözgelimi "Özal'ın avukatı ol mak riskli bir iş miydi?". Yazıcıoğlu kendinden emin ve güvenli soruları yanıtladı. Dedi ki: "Bu şerefli bir görev. Ben bir profesyonelim. Daha önce de Cemal Gürsel'in hukuk danışmanıydım. O yüzden Çankaya'ya yabancı değilim. İşimi şöyle düşünün. Bir rallici bir taksi şoförünün müşterisi olursa onu taşımak zor olur. Ben kendimi Özal'ın avukatlığını yapmakla bir taksi şoförü, onu da bir rallici gibi hissediyorum. Çünkü onun müthiş bir muhakeme gücü var." Peki Yazıcıoğlu'nun Özal'ın avukatlığını üstlenmesinden dolayı en çok karşılaştığı davalar nelerdi? Bu soruyu da şöyle yanıtlıyordu: "En çok karşılaştığımız dava kişilik haklarının rencide edilmesi. Ceza ve hukuk olmak üzere yaklaşık 100 dava oldu. Ama hiç kaybetmedik. Kaybetmemiz de çok zor. Bu işin benim için bir stresi ve zorluğu da yok. Çünkü ben bir profesyonelim."

Agah Hün'ün tehdidi

"Yahu kardeşim, geçen gün hanımla Sultanahmete gittik. Beş dakika rahat oturamadım. İnsanlar etrafımı sardı, imza isteyenler, resim isteyenler. Çok hoşuma gitti doğrusu... Ama bunlar hep televizyonun marifeti. Onca yıldır sahneye çıktım. Bu kadar meşhur olmadım. Bir diziyle herkesin tanıdığı biri oldum." Geçtiğimiz günlerde bir kalp krizi geçirerek yaşama veda eden sanatçı Agah Hün geçen dönemlerde yayınlanan "Bizim Çocuklar" isimli dizinin etkisi konusunda arkadaşlarına bunları söylemişti. 1937 yılından beri tiyatro yapan sanatçı en büyük ilgiyi gerçekten de bu televizyon dizisiyle çekmişti. Dizinin yazarı Necef Uğurlu ise sanatçıyla ilgili bir anısını anlattı: "Bir ara tüm ekip üç ay boyunca paralarımızı alamadık. Yetkililer bir türlü ödeme yapmıyorlardı. Ne yapalım diye düşünürken Agah Bey ayağa kalktı ve bu işi bana bırakın dedi. Ve gidip yetkililerle konuştu. Ve işi hallettiğini söyledi. Pek inanamamıştık ama bir süre sonra paralarımız ödendi. Gittim sordum ne dediniz yetkililere diye. Agah bey vakur bir edayla onlara paraları vermedikleri taktirde bu dizide oynamayacağını belirttiğini söyledi..."

Etimesgut savaşları

SHP'nin 19 Ağustos'ta yapılacak ara yerel seçimlerde hiç şüphesiz üzerinde ağırlıklı olarak durduğu ilçelerin başında Ankara Etimesgut ilçesi geliyor. SHP bu ilçeye Belediye Başkanı adayı olarak da Ankara Büyükşehir Belediye'si Genel Sekreter Yardımcısı Yücel Artantaş'ı gösterdi. Artantaş'ın adaylığı SHP için bir kazanç olurken DYP ve ANAP için dezavantaj oluyordu. Çünkü Yücel Artantaş'ın adaylığının açıklanması üzerine ANAP'lı ve DYP'li bazı Belediye Meclisi üyeleri işi istifaya kadar götürüyorlardı.Onlara göre de Artantaş iyi bir isimdi. Hatta iş oraya kadar varıyordu ki ANAP teşkilat Başkan Yardımcısı ve Ankara Milletvekili Ercan Vuralhan Etimesgut'ta bazı fabrikaları gezerken işçiler tarafından arkalarını dönmek suretiyle protesto bile ediliyordu. Tüm partilerin bütün güçlerini ortaya koyduğu Etimesgut seçimlerinden bakalım hangi parti sevinerek çıkacaktı.

Ercan Vuralhan Ankara'da işçilerce protesto edildi

CİNSEL YAŞAM/ AVRUPA SEKS HARİTASI

Ulusal cinsel kimlik sorunu!

Geçtiğimiz günlerde Alman Wiener dergisinde Avrupa cinsel kimlik haritası yayınlandı. Hangi ülkede neler revaçta? Hangi ülkede kadınlar, hangi ülkede erkekler şanslı? Romantikler, soğukkanlılar, iş bitiriciler... Şimdi de ulusal cinsel kimlik farklılıkları.

Almanlar birleşiyor, Avrupa birleşiyor, Mondial gibi münasebetlerle dünya birleşiyor... Bu kadar siyasi "birleşme"ye birazcık da çiftler ve cinsler birleşebilir herhalde; Farklı dilden, dinden, renkten bir sürü insan elele tutuşabilir, birbirlerine tatlı sözler fısıldayabilir, geceyi de birlikte geçirebilirler hatta... Hem bu yoldan Türkiye'nin de hakettiği yeri alabileceği "birleşik" bir Avrupa'nın yaratılmasının çok daha kolay ve zevkli olabileceği de ileri sürülebilir...

Maalesef insanlar arası ruh ve beden birliği de öyle kolayca sağlanmıyor. O işin de gözetilmesi gereken dengeleri, çözülmesi gereken gizleri, kendine göre çeşit çeşit "2 artı 4" toplantıları var. Süper güçler, milli tarih, ulusal kimlik, toplumsal çıkarlar gönüllerin "birleşmesi" sırasında da önemli rol oynuyorlar. Bu anlamda birleşik bir dünyayı özleyenler çeşitli diplomatik maharetler geliştiriyor, muhataplarının mahremiyetleri hakkında ayrıntılı bilgi ediniyor. Politikacıların makam odalarında Avrupa'nın siyasi haritası yer alıyor; bekarların ve bakirelerin yatak odasında ise Avrupa'nın cinsel ilişkiler haritası... "Wiener" dergisinde yayınlanan bu haritanın yaz tatilini klasik yöntemlerle değerlendirmek isteyenlere oldukça faydalı olacağı muhakkak!

İSPANYA

İspanya'nın sosyal ve kültürel alanda "devrim" denecek dönüşümler geçirdiğini duyup fazla heveslenmeyin. Kadın erkek ilişkileri konusunda her şey hala eskisi gibi. Ateşli senorita'lar hala dünyanın elde edilmesi en zor kadınları. Bütün ateşlerini kucaklarında tutacakları bir yavruya ve onun babasına saklıyorlar. İspanyol erkekleri hemşirelerinin erdemini korumak için teke tek ve grup halinde her türden çatışmaya her an hazırlar. Kısacası, aman dikkat!

İspanyol erkekleri kendilerine ya güçlü ve vahşi boğayı ya da zarif, kıvrak ve öldürücü matadoru örnek alıyorlar. Zevke göre seçim yapılabilir. Çoğu da kazara uzunca bir an gözgöze geldikleri her kadının kendilerine "açık bir Teklif"te bulunduğunu sanıyor, sonradan reddedilmeyi asla kabul edemiyorlar. Buna karşılık da hiç kimsenin bir İspanyol kadar dayanıklı ve güçlü olamıyacağı söyleniyor.

Lambada, Latin usulü aşkları tüm dünyanın gözdesi yaptı.

kezlerdir. İtalyan kadınların gönüllerini fethedecek bir erkek cömert olmasını iyi yaşamasını, kompliman yapmasını iyi bilmelidir. Eskiden kızlar analarının öğütleri doğrultusunda bir kadının değerinin "nazlandıkça" arttığını düşünür davranışlarını bu düstura göre ayarlarlardı. Neyseki şimdilerde bu düsturu çoktan unutmuş gözüküyorlar.

Bir de özel tiyo... Komünist Parti'nin bir çok kentte düzenlediği Yaz Festivalleri her yıl bir çok yeni aşka doğum yeri olurlar; yalnız, kırık kalpler burada teselli bulurlar...

AVUSTURYA

Söylendiğine göre Avusturya'da doğudan batıya doğru ilerledikçe kızlar güzelleşirmiş. Buna göre ne aradığını bilen bir seyyahın daha çok Graz kenti ve çevresini, Steiermark, Kaernten eyaletlerini arşınlaması gerekiyor. Kaernten yöresi için söylenen bir şey daha var... Burada insanlar güçlü, arzu dolu ve "işi" her an, her yerde "bitirmeye" hazır olurlarmış...

YUNANİSTAN

Yunanistan'da kadınlar yabancılara ilk adımda biraz soğuk, kapalı davranırlar. Yine de bilinir ki, Helen dilberlerinin içinde hiç sönmek bilmeyen bir ateş yanar ve sebatkar bir aşık emeline ulaşabilir.

Yunanistan'da giriş sohbetlerinde sakın politikadan söz açmayın. Avrupa'da hiç bir ulus Yunanlılar kadar politikadan, politika muhabbetinden bıkmış olamaz. Buna karşılık Avrupa'nın hangi köşesinden taşırsanız taşıyın ilginç dedikodularla her zaman için sohbetlerin odak noktası olabilirsiniz. Yunanlılar sohbetin bu türüne özel bir zaaf gösterirler.

Para da Yunanistan'da bir çok kilitleri açacak marifetli bir anahtar yerine geçebilir. Yunan gençliği arasında "lüküs hayat" havaları esiyor, o da parayla oluyor... Anal seks ve benzeri egzantrik yöntem meraklıları Yunanistan'da aradıklarını bulabilirler ne de olsa Yunanlılar antik çağlardan beri bu eğilimleriyle ünlüler.

İNGİLTERE

"No sex please-We are British"... Londra'nın en gözde özel tiyatrolarından birinde hem de tam 11 yıldır kapalı gişe oynayan oyunun adı bu. Ve Rivayete göre İngiltere'de anneler yeni gelin kızlarına ilk gece için hala "gözlerini kapa ve İngiltere'yi düşün" öğüdünü veriyorlar.

Ama siz söylenenlere aldırmayın... Evet "UK girls" biraz soğuk, çekingen hatta kasıntı olabilirler yine de frijid değildirler. Bir kere buzlar çözülmeye başlayınca da romantik, duygusal, sorunsuz bir ilişki yaşayabileceğiniz bir eş kazandınız demektir.

İngiliz erkekleri için de yukarıda söylenen şeyler aynen tekrarlanabilir. İlk bakışta bunlar, çiğ, kaba sadece alkol ve futbolla ilgilenen hanzolar gibi görünürler, ama ilk izlenimin ötesine geçmek mümkün olursa duygusal ve sevecen bir erkek arkadaş edindiniz demektir.

Ayrıca Londra'da her dil, din, cins ve ırktan kişilerle ilişki kurabilir. Multi kültürel bir cinsel hayatın zevkini tadabilirsiniz.

TÜRKİYE

"Wiener" dergisi muhabirlerinin Türkiye için de oldukça ilginç gözlemleri bulunuyor. Buna göre Türk hanımlara yaklaşmak isteyen turist baylar, uçkurlarına hakim olsalar daha iyi ederler. "Özellikle taşrada" diyor dergi, "bir kızın en değerli varlığını çalmaya kalkışan bir yabancı çok ağır cezalandırılabilir." Buna karşılık arzulu ve egzotik güzellikte Türk hanımlarının anal-oral seks ve petting alanında oldukça mahir olduğu, kızlığı kaybetme korkusunun cinsel zevklerine hiç sekte vurmadığını söylüyor derginin yazarları.

Avlanma sahası olarak öncelikle İstanbul ve Ege-Akdeniz kıyıları öneriliyor. Türk erkeklerinin de özellikle "dillerini" kullanmayı iyi bilen dayanıklı, her zaman "sert", üşenmek nedir bilmeyen kavalyeler olduğu söyleniyor. Ne yazık ki genç Türk erkekleri kendilerine hayran tiplerdir ve ideallerindeki kadın her zaman ana figürüyle özdeştir" deniyor dergide. Bu engelleri aşıp, erkeğin kalbine ulaşan kadınların ise hiç beklemedikleri kadar hoş sürprizlerle karşılaşabileceğini eklemeyi unutmuyorlar. Ne diyelim her halde bir bildikleri vardır...

Bir büyük güç size dönüyor !

TOPRAK KAĞIT ŞİMDİ SİZLERE ÇOK DEĞERLİ BİR KAĞIT DAHA SUNUYOR :

TOPRAK KAĞIT HİSSE SENETLERİ

1 Ağustos 1990 Çarşamba günü siz yatırımcılarımız ve tasarruf sahiplerimiz için H. Toprak Holding güvencesiyle bütün yurtta 10 gün süreyle satışa çıkartılıyor.

Türkiye'nin son yıllardaki sanayileşme atılımının görkemli bir örneğidir H . Toprak Holding... Bu bünyede kurulan tesisler kısa sürede üretime geçmiş, dünyadaki en son teknolojilerle Türkiye'nin en kaliteli ve güzel ürünlerini üretmiş, sektörlerinde zirveye ulaşmışlardır. Bugün seramikten ampule, küvetten kağıda kadar 18 ürünün binlerce çeşidindeki "Toprak" imzası, yurt içinde ve dışında kalite garantisidir.

Yüz milyarlarca liralık dev yatırımlarıyla, istihdamıyla, ihracatıyla, enerji ve kaynak tasarrufuyla ülkemize önemli katkılarda bulunan H . Toprak Holding, Toprak Kağıt'ı sizlere açarak çok büyük bir imkan daha yaratmaktadır.

Toprak Kağıt... Türkiye'nin özel sektöre ait en büyük kağıt üreticisi...

İlk etapta 7,5 milyar liralık hisselerini size sunan Toprak Kağıt, Türkiye'de ve dünyada beğenilerek kullanılan Gala, Fiesta, Dore, Nova temizlik kağıtlarının, Türkiye'nin en kaliteli yazı ve matbaa kağıtlarının üreticisidir.

Temizlik kağıtları üretiminde ülke kapasitesinin % 70'ini, birinci hamur yazı tabı kağıdında da % 35'ini oluşturan Toprak Kağıt, şimdi gelirini sizinle paylaşıyor. Seçkin ürünlerinin ve Türk sanayiindeki yerinin gururuyla birlikte...

Bu imkandan yararlanın. Toprak Kağıt'ın 10 yılda ulaştığı gurur verici noktaya siz bir anda ulaşın.

Toprak Kağıt hisse senetlerinin 31.12.1990 tarihine kadar ilk çıkış fiyatı olan 7.500 liradan geri alınacağı H. Toprak Holding tarafından taahhüt edilmektedir.

TOPRAK KAĞIT HİSSE SENETLERİNİN SİZE SUNULDUĞU YERLER :

YATIRIM FİNANSMAN
Genel Müdürlük; Büyükdere Cad. Tatko Binası No: 127 Gayrettepe-İstanbul
Tel.: (1) 175 44 80 (11 hat)
Ankara Şubesi; Tel.: (4) 117 30 46 (5 hat)

GARANTİ BANKASI
Sermaye Piyasaları Bölümü; Büyükdere Cad. Nevtron İşhanı No: 119 Kat: 2 Gayrettepe-İstanbul
Tel.: (1) 175 10 40 (4 hat)-166 18 06
Ankara Şubesi; Tel.: (4) 118 29 66-118 90 15
İzmir Şubesi; Tel.: (51) 19 47 25 (3 hat) - 19 46 00
ve Türkiye'nin dört bir yanındaki tüm şubeleri.

OSMANLI BANKASI
Genel Müdürlük; Bankalar Cad. No: 35 / 37 Karaköy-İstanbul
Tel.: (1) 152 30 00 (30 hat) - 143 47 99 - 144 85 80
Ankara Şubesi; Tel.: (4) 310 48 15 (5 hat)
İzmir Şubesi; Tel.: (51) 25 86 40 (8 hat)
ve Türkiye'nin dört bir yanındaki tüm şubeleri.

TOPRAK KAĞIT

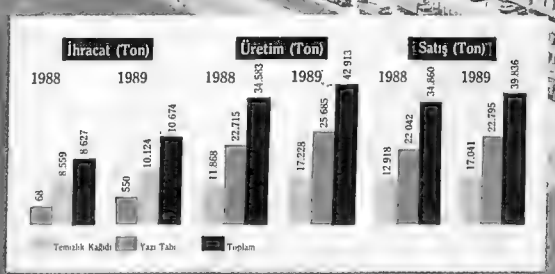

Onlar konuşamazlar

Bir yandan itlaf ekipleri, bir yandan ücretsiz Hayvan Hastanesi'ni kapatma kararları... Yaz aylarının gelmesiyle ne kadar hayvansevmez olduğumuzu bir kez daha ispatlama yarışına çıktık. Oysa hayvanseverler ısrarla kalıcı çözümlerin önünün açılmasını istiyorlar

Ölümle yaşam arasında bir tercih yapabilmek hakkını kim, nereden buluyor? Bu, yüzyıllardır zaman zaman tartışılan pis bir soru. Bir de konuşamayan canlılar ile karşı karşıyaysa insan, yaşama son verme hakkı çıplak, vahşi dürtülerden ya da kuralsız alışkanlıklardan kaynaklanabiliyor pekala...Belki de en çarpıcı örnek Belediyelerin "mevsimlik itlaf alışkanlığı". Yani, yaşamlarını sokaklarını paylaştıkları insanlardan "izinsiz" olarak sürdürme çabasındaki kedi, köpeklerin yaz aylarında elde tüfek ya da zehirli köfteyle "avlanması".

Bu garip alışkanlık, geçtiğimiz günlerde büyük şehirlerde yeniden gündeme geldi. Tüm hayvanseverlerin umutsuz itirazları sürse de, başta İstanbul olmak üzere büyük şehirlerde itlaf ekipleri bir kez daha ava çıktılar.

Ve birkaç gün içinde "konuşamayan canlılar"ın konuşan dostlarının, yani hayvanseverlerin itirazları yükseldi. İşte onlardan biri. Mürvet Tolgay...

"Yavrularımdan ne istiyorsunuz? Onları benden ayırma hakkını size kim veriyor? Lütfen, yalvarırım size, onları incitmeyin. Rahat bırakın. Bu kediler benim her şeyim..." Sesi gittikçe inceliyor, kulak tırmalayıcı bir hale geliyordu. Tanımadığı, kim olduğunu bilmediği birtakım adamlar zorla evine girmiş, kimi zaman bahçede kimi zaman evinde yaşayan kedilerini, nedeni bilinmez bir katliam için kurban olarak topluyorlardı. "...Daha sonra Şişli Belediyesi'nden geldiklerini öğrendim" derken gözyaşlarını tutamıyordu Mürvet Hanım:" Ben ilk olmadığımı biliyorum. Birçok hayvanseverin ellerinden kedilerinin, köpeklerinin alındığına çok şahit oldum. Ama neden?.."

Neden, neden, neden? Sahi neden her yıl üç, beş kedi köpek "temizleyerek" kentlerin ve insan sağlığının çıkarlarının yeterince korunacağına dair bir inanç oluşmuş? Bilinmez...

Belki de sorun hayvanların yaşamının pek de önemsenmemesi, bu hakkın yaygın olarak benimsenmemesi, tartışılmaması. Bunun en iyi örneklerinden biri de Mürvet Tolgay'ın başından geçenlerin yetkililer tarafından nasıl aktarılacağını öğrenmek isteyen **Nokta** muhabirine Şişli Belediyesi Başkanı Fatma Girik'in basın danışmanı Erol Özkök'ün verdiği cevap: "O kediler apartman sakinlerini rahatsız ediyormuş. Hem kadın pek sağlıklı biri değil."

Bu cevap, hayvanların yani konuşamayan canlıların da yaşam hakkı olduğunu düşünenlerin nasıl değerlendirildiğini aşırı bir örnek de olsa gösteriyor.

Yaşama saygı ... Veteriner Akif Bakırcıoğlu, "Önce yaşama, her ne türe ait olursa olsun yaşama saygı duymayı, canlıların yaşam hakkını

Fotoğraflar: Çağrı KILIÇCI / NOKTA

gözeten çözümler üretmeyi ön plana almalıyız" diyor. Öyle ya, sorun Şişli Belediyesi itlaf ekiplerinin çalışma tarzı değil sadece. Bu günlerde tüm İstanbul'un tüm Belediye İtlaf Ekipleri şu ya da bu ölçüde faaliyet gösteriyorlar. Ve hepsinin yöntemleri üç aşağı beş yukarı aynı. Üstelik sadece İstanbul'da da değil...

Bakırcıoğlu, uzun vadeli tek çözümün başıboş kedi, köpeklerin düzenli bir şekilde kısırlaştırıldıkları, aşılandıkları merkezlerin zaman geçirmeden kurulması olduğunu söylüyor. Oysa...

Oysa, "pek sağlıklı değil" sıfatı sadece hayvansever Mürvet Tolgay'a yönelik kullanılmıyor aslında. Şu günlerde İstanbul Hayvan Hastanesi'ni yaşatmaya çalışan Hayvanları Koruma Cemiyeti üyeleri de kendilerine yönelik olarak kullanılan "sağlıksız" ifadesine alışmaya çalışıyorlar!

"Bize hayvanları sevdiğimiz, onları yaşatmaya çalıştığımız için deli diyorlar. Ya da daha kibarcasıyla 'sağlıksız' olduğumuzu belirtiyorlar. Ama ne acıdır ki, medeni toplumlarda hayvan sevmeyenlere akıl hastası gözüyle bakılırken, hastanemizde sürdürdüğümüz hizmetlerin gerekliliğini insanımıza anlatamıyoruz" derken acı bir gülümseme var Dernek Yönetim Kurulu Başkanı Nurten Akoral'ın yüzünde...

Topyekün saldırı... "Şehirlerde yaşayan kedi, köpeklerin sayılarının artışının çevre sağlığı üzerindeki olumsuz sonuçlarını, itlaf ekiplerinin 'geçici önlemleri' ile gidermeye çalışmanın bir ileri adıma, 'topyekün saldırı zihniyeti'ne dönüştüğü nokta işte burası" diyor Veteriner Bakırcıoğlu.

Şişli'deki Hayvan Hastanesi'nin kapatılması Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanlığı Sarıyer İlçe Müdürlüğü'nün marifetiyle gerçekleştirildi. Gerekçe oldukça açık: Birincisi Şişli gibi merkezi bir yerde olması çevre sağlığını tehdit etmektedir. Ayrıca bakımsızlıktan bir pislik yuvası haline gelmiştir...

Peki yeni bir hastane yeri gösterilemez miydi? Koşulların düzeltilmesi için resmi bir yardım düşünülemez miydi? Bu soruları sormak için İlçe Müdürlüğü'nü arayan **Nokta** muhabiri şu cevapla yetinmek zorunda kaldı: "Bilemeyiz. Ayrıca bizim başka yer tahsis etmeye yetkimiz yok." Kapatma kararını imzalayan Sarıyer Kaymakamlığı'nın isimsiz kahramanlarının olaya getirdikleri "açıklık" ise kelimenin tam anlamıyla harikaydı: "Beyanat vermeye yetkimiz yok. Şişli'de Hayvan Hastanesi adıyla bir yer de yok. Valiliğe sorun kardeşim."

200 yıl önce... Valilik Belediye'ye, Belediye, İlçe Müdürlüğü'ne, İlçe Müdürlüğü Bakanlığa... Bu soruşturma zinciri uzadı gitti... Oysa bir başka ülkenin yetkilileri, örneğin...İngiliz Parlamentosu bundan tam 200 yıl önce Hayvanları Koruma Yasası konulsun mu konulmasın mı tartışmasını bitirmişti. Bugün medeniyetin hakim olduğu hiçbir yerde bu tür bir tartışmaya rastlanmıyor.

"Sahipli hayvanlar aşılanıyor. Sahipsizler ölüme gönderiliyor. Bu ne biçim mantık! Getirsinler bize aşılarını yapalım, kısırlaştıralım. Hastanemiz yasal olarak daha bir ay hizmet verecek" çağrısında bulunuyor Nurten Akoral. Kimse sesini duyuyor mu, bilinmez... Belediyelerimiz, Bakanlıklarımız el ele vermiş, "konuşamayan canlılar"ı itlaf ekipleriyle, ücretsiz hizmet veren hastaneleri kapatma kararlarıyla sorunların üzerine üzerine gidiyorlar.

Şu sıralarda Venedik Belediyesi de kedi, köpek sorunlarının üzerine üzerine gitmeye karar vermiş. Bir kampanya açmış. Sloganı biraz farklı: "Kedileri evlat edinin."

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Profesörü İsmet Sungurbey, son kitabını önümüzdeki günlerde yayınlayacak. Adına gelince... "Öldürttüğümüz hayvan dostlarımız: Biz insanları bağışlayınız"

Ne demeli?

Hayvan Hastenesi'nde düzenli olarak sokak kedileri kısırlaştırılıyor. (Üstte) Nurten Akoral Rumeli Caddesinde sahipsiz kedi yavrularını isteyenlere dağıtıyor. (Solda)

ARKEOLOJİ / YARIMBURGAZ KAZILARI

Dörtyüzbin yıllık yalnızlık...

İstanbul'un Küçükçekmece ilçesine bağlı Yarımburgaz mağaralarında üç yıldır sürdürülen kazılarda, insanlık tarihine ışık tutacak pek çok buluntu gün yüzüne çıkarıldı. Yaklaşık dörtyüzbin yıllık olduğu sanılan mağarada bulunan hayvan kemikleri ve yontma taş devrine ait ilkel araçlar, burada homo-erectus insanının yaşadığını gösteriyor. Ancak mağaradaki kazılar önümüzdeki günlerde sona erdirilecek...

IIYarımburgaz mağaraları, dünya üzerinde insanlık tarihine ışık tutan altı-yedi mağaradan birisidir. Mağara iki bölümden oluşuyor. Bizim çalıştığımız yer, çeşitli dönemlere ait buluntuların çıktığı alt bölüm. Romalılar ve Bizanslılar zamanında kilise olarak kullanılan üst mağara daha sonra yapıldığı için bizim çalışma alanımıza girmiyor. Biz insanlığın en erken dönemlerini araştırıyoruz. Elimizdeki arkeolojik veriler, söz konusu dönemde Yarımburgaz'da muhtemelen on-onbeş kişilik bir topluluğun, mağara ağzına yakın bir yerde yaşamış olduklarına işaret etmektedir."

Bu açıklamaları, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Prehistorya Anabilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Güven Arsebük yapıyor. Prof.Arsebük'le, kent karmaşasının hayli uzağında bir yerde, Küçükçekmece ilçesinin Altınşehir mevkiinde, Yarımburgaz mağaralarının önünde konuşuyoruz. Mağaranın içinde hummalı bir faaliyet göze çarpıyor, kızlı erkekli gencecik insanlar, işlerini daha iyi yapabilmek için koşuşturup duruyorlar. Birden mağaranın içinden bir uğultu yükseliyor ve heyecan dalgası gelip Prof. Arsebük'e çarpıyor. Alan sorumlusu Mihriban Özbaşaran nefes nefese: "Hocam bir kafatası bulduk, büyük ihtimalle bir aslana ait..."

Evrime tutulan ışık. Elde edilen bilgilere göre Yarımburgaz mağaraları, yaklaşık dörtyüzbin yıllık bir maziye sahip. Dünyanın en eski yerleşim birimleri arasında yer alan mağaradaki kazıların uluslararası bir niteliğe sahip olması, bu nedenle şaşırtıcı değil. Yine bu nedenle, kazıların, Berkeley'deki California ve Ann Arbor'daki Michigan üniversiteleri ile National Geographic Society, Türkiye Turing Otomobil Kurumu ve Kültür Bakanlığı tarafından desteklenmesi de şaşırtıcı değil. Prof. Arsebük'ün yönetiminde, California Üniversitesi'nden Prof. F. Clark Howell ve İstanbul Üniversitesi'nden Mihriban Özbaşaran'dan oluşan bir kurul tarafından yürütülen kazılarda çok sayıda jeomorfolog, jeofizikçi, teknik ressam ve arkeolog

"Bilgisayarsız kazı yapmak zor..."

Yarımburgaz kazılarının en önemli özelliklerinden birisi de, Türkiye'de ilk kez arkeolojide bilgisayardan yararlanılıyor olması. Kazı nın bilgiişlem sorumlusu arkeolog Oğuzhan Tanındı, konuya ilişkin olarak şu bilgileri verdi:

"Eski kazılarda bütün buluntular tek tek fişlenir ve bu fişler ara-

FOTOĞRAFLAR: ERZADE ERTEM / NOKTA

Mağaranın içinde hummalı bir faaliyet var. Kızlı erkekli genç arkeologlar, hocalarının gözetimi altında, dünyanın ve insanlığın evrimine ışık tutacak buluntular arıyorlar (üsste). Yarımburgaz'90 kazı ekibi (yanda)

görev yapıyor.

Yüzyıllar önce bir denizaltı mağarası olduğu neredeyse kesinlik kazanan Yarımburgaz'ın keşfi, aslında o kadar yeni değil. Yaklaşık bir asır önce Osmanlı bilim adamlarından jeolog Abdullah Efendi'nin yolu düşüyor buralara ne hikmetse. Mağara

Abdullah Efendi'nin ilgisini çekiyor çekmesine ama yapılacak pek de fazla bir şey yoktur. Jeoloğumuz da oturup bir yazı yazıyor bu ilginç mağara hakkında. Yarımburgaz'la ilgili ilk yazılı kaynak, büyük bir ihtimalle Abdullah Efendi'nin sözünü ettiğimiz yazısıdır...

Karanlıkta mum ışığı. Cumhuriyet döneminde ise tarih denilince akla Ortaasya geldiğinden Küçükçekmece gölünün biraz ilerisinde bulunan mağaralarla pek kimse ilgilenmiyor. Nihayet 1960'lı yılların ortalarında, Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu ile Prof. Dr. Kılıç Kökten, Türk Tarih Kurumu adına bir sondaj kazısı yapıyorlar Yarımburgaz'da. Türkiye'nin tarih öncesine ait çeşitli kazıların altında imzası bulunan bu iki profesörün hazırladığı raporların ışığı altında mağara koruma altına alınıyor ve girişleri demir parmaklıklarla kapatılıyor.

Ne var ki, bu demir parmaklıklar Yarımburgaz'ın can düşmanı "define avcıları"nı durdurmak şöyle dursun tam aksine tahrik ediyor. Kimileri parmaklıkları keserek, kimileri demirlerin altından tünel kazarak mağaraya girip define arıyorlar. Defineciler hava alıyorlar almasına ama mağara da ağır yaralar alıyor. Üstüne üstlük, filmcilerimiz de keşfetmiştir bu tarihsel ve doğal mekanı, buradan daha iyi plato bulacak değillerdir ya...

Nihayet İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Prehistorya Anabilim Dalı sahip çıkıyor mağaraya.

cılığıyla gerekli incelemeler yapılıp sonuca ulaşılırdı. Doğal olarak son derece zahmetli ve zaman isteyen bir işti bu. Şimdi, buluntularla ilgili tüm bilgileri bilgisayara giriyoruz. Sadece bilgileri değil, buluntuların çizimlerini de bilgisayara yüklüyoruz. Öyle bir program hazırladık ki, herhangi bir buluntuyu çağırdığınız zaman, o buluntuyla ilgili ne kadar bilgi, çizim ve resim varsa birkaç saniyede karşınızda oluyor. Oysa eski kazılarda, salt bu işlem için yüzlerce fişi taramanız gerekirdi.

Bilgisayarı sadece bilgi depolamakta değil, yayında da kullanıyoruz. Her kazı sonucunda, çalışmaları içeren bir özet hazırlanır ve kazıya katkıda bulunanlara gönderilir. Biz bu özet-raporları da bilgisayardan çıkartıyoruz.

Doğrusu istenirse, sadece arkeolojik kazılara yönelik spesifik bir hazır program yok. Bir veri tabanından yola çıkarak, veri tabanı ve grafik bağlantılı programlar çiziyoruz.

Zaman içerisinde, yeni ihtiyaçlara göre program zenginleştiriliyor. Bilgisayar kullanmanın bir diğer kolaylığı da şu: Eskiden kazıya katılan yabancı hocalar, kazı sonuçlarını değerlendirmek için dünya dolusu klasörle dönerlerdi ülkelerine. Oysa şimdi, bir disket çözümlüyor her şeyi..."

Mağaranın içi tam bir şantiye görünümünde ama herşey son derece planlı ve programlı bir biçimde ilerliyor

Yarımburgaz'ın koruma altına alınması için dilekçe üzerine dilekçe yazıyorlar Kültür Ve Turizm Bakanlığına. Ne var ki, olumlu bir yanıt alabilmek için 1985 yılını beklemeleri gerekecektir. Kürsünün öğretim üyelerinden Doç. Mehmet Özdoğan'a gelen yanıtta kazı izni de var dır...

Tarihe yolculuk. Doç. Özdoğan, 20 Haziran 1986 tarihinde öğrencileriyle birlikte ilk kazıyı başlatır. Elde edilen ilk buluntuların açıklanması üzerine, uluslararası bilim çevrelerinin dikkatleri de Yarımburgaz'a çevrilir. 1988, 89 ve 90 kazıları artık uluslararası içeriklidir.

Prof. Ersebük'ün verdiği bilgilere göre, Yarımburgaz kazıları iki temel başlık altında ilerliyor. Birinci aşamada, o dönem insanının tekno-kültü rü hakkında bilgiler elde ediliyor. Kazılarda bulunan taş aletler bu bil gilerin en önemli kaynağı. Bu taşların yapılış biçiminden ve kullanım ama cından mağarada yaşayan insanların ulaştıkları teknoloji düzeyi saptanı yor. İkinci aşamada ise dönemin ekolojisi, iklimi ve jeo-morfolojisi araş tırılıyor. Mağarada bulunan ayı kemikleri, balık ve kuş kalıntıları ve nihayet aslan kafatası bu nedenle önemli ipuçları ihtiva ediyor.

Elveda homo-erectus! Yarımburgaz kazıları, önümüzdeki günlerde görece olarak sona erecek. Kuşkusuz bu durum, mağarada herşeyin bulunup çıkartıldığı anlamına gelmiyor. Özellikle, geçtiğimiz yıl bir dişi bulunan insan soyunun ilk atası homo-erectus'tan ses seda yok. Prof. Arsebük, hem daha sonraki yıllarda yapılacak kazılara malze me bırakmak, hem de o yıllarda çok daha gelişecek modern teknolojiden yarar lanılmasını sağlamak için kazılara son vereceklerini söylüyor .

Aslan kafatası binyılların çamurundan temizlenip yıkandıktan sonra, ayı omurgalarının, kafatasların, çene kemiklerinin muhafaza edildiği bulgu sandığındaki yerini alıyor. Ekip, dünya arkeolojisine katkıda bulunup yeni satır başları açmaktan memnun, yavaş yavaş toparlanıyor. Ekip başı Prof. Arsebük, kazı günlüğüne son notlarını düşerken, eşyalar büyük bir dikkatle arabalara yükleniyor. Demir kapı, kimbilir hangi kazıda yeniden açılmak üzere ağır ağır kapanıyor. Geride, mağaranın derinliklerinde yüzyılların sessizliği yeniden üretmeye başlıyor kendini. Ve toprağın kimbilir nere sinde yatan homo-erectus insanı, tekrar o sabırlı bekleyişine gömülüyor. Nasıl olsa bir gün birileri gelip yeryüzüne çıkartacak kendisini. Bunu biliyor olmalı...

Sefa KAPLAN

Nasıl kazıyorlar?

Bir arkeolojik kazı nasıl yapılır, diye düşündüğünüz oldu mu hiç? Belki de gevrek gevrek gülüyor ve şunları geçiriyorsunuz aklınızdan: "Canım bunu bilmeyecek ne var, sırtladığınız gibi kazmayı küreği... gerekirse de buldozer filan..." Hiç de öyle değil, genellikle "define avcıları" böyle dalıyorlar mağaralara ve paramparça ediyorlar insanlık tarihine ilişkin önemli ipuçlarını. Yarımburgaz'da da böyle maceralara kurban gitmiş birkaç çukur var. Peki ya arkeologlar nasıl kazıyorlar? Yarımburgaz kazılarının alan sorumlusu Mihriban Özbaşaran'dan dinliyoruz:

"Önce kazılacak yer saptanır. Bunda genellikle sezgilerimizden, mantığımızdan ve eğer yapılmışsa, daha önceki kazılarda ilde edilen bilgilerden yararlanırız. Alan belirlendikten sonra -ki arkeoloji dilinde bunun adı açma'dır- dört tarafına kazık çakılır ve iple çevrilir. Bu belirlemeden sonra yapılacak her hareket son derece planlı, programlı ve ölçümlüdür. Kuşkusuz tek bir açma'da değil, birden fazla açma'da yürütülür kazı.

İlk aşamada bir çapa boyu inilir, topraklar ve taşlar temizlenir. Ele geçen buluntu varsa üç boyutlu olarak bir plana işlenir, küçük küçük kartlara hangi derinlikten, nasıl bir kaynaktan çıktığı not edilir. Arkasından da buluntu torbasına konulup yıkamaya gönderilir. Sonra bir çapa boyu daha kazılır ve ortaya çıkan toprak katmanlarının niteliğine göre devam edilir. Toprak tabakası değiştiği anda yeni notlar alınıp yeni fotoğraflar çekilir. Bu işlem böyle sürüp gider ve steril toprağa ulaşıldığında kazı kesilir. Bu nitelikteki topraklarda insan ve hayvan yaşa mayacağı için daha derine inmenin anlamı yoktur, çünkü bir şey çıkmaz.

Daha sonra final çizimlerine geçilir. Bu, o aşamaya kadar yaptığımız yatay çizimlerin, bu kez dikey olarak tekrarlanmasıdır. Ardından fotoğraflar çekilir. Böylelikle o aç ma'daki kazı işlemi tamamlanmış olur."

K L A S S İ S

sizi de bekliyoruz...

14 Ocak 1990

Sayın Cem Mergen,

Boğaziçi'79 mezunu sınıf arkadaşlarınızla düzenlediğiniz 10.yıl toplantınızın neşeli ve sıcak bir atmosferde geçmiş olması bizi de çok sevindirdi. Dediğiniz gibi bir gecelik yemek yerine, böylesine rahat bir ortamda, günübirlik birarada olmak daha avantajlı. Arkadaşlarınızla eski günlerden söz ederken tekrar kaynaşmanız çok hoştu. Bowling, bilardo turnuvalarından aldığınız keyif ise gözlerinizden okunuyordu.

Çocuklara ayrılan oyun odası sizin de belirttiğiniz gibi çok ilgi gördü. Çocuklar yakın oldukları gibi kendi başlarına da eğlendiler.

Sizi tüm arkadaşlarınızla yine aramızda görmek istiyoruz.

Herkese selamlar ve sevgiler...

Ruhat Kalaycıoğlu
Halkla İlişkiler Müdürü

Bilgi ve rezervasyon 175 09 75

İsveçli Kerem Usta

İstanbul'un Rumeli Feneri'ndeki Garipçe köyünde her zamankinden farklı bir hareketlilik var bu günlerde. Türk-İsveç ortak yapımı "Menekşe Koyu" filmi bu köyde çekiliyor."Ağır Akan Su" adlı öyküsünü temel alarak Yaşar Kemal yazmış filmin senaryosunu.Yönetmen İsveçli Barbro Karabuda.Başrollerde Türkan Şoray, Macit Koper,Yavuzer Çetinkaya var . Bir de filmin "esas adam"ı, "Kerem Usta' rolünde bir İsveçli aktör ,Sven-Wolter...56 yaşında "genç bir adam" Wolter. Canlı ve sıcak,konuşkan.:. Sinemaseverler usta yönetmen Tarkovski'nin veda filmi "Kurban"daki "Viktor" rolünden tanıyabilir onu."Menekşe Koyu" filmini sanat hayatında önemli bir yere koyduğunu söyleyşen Wolter televizyonda izleme imkanı bulduğu Türk filmleri için "çok hızlı yapılmışlar" diyor ve ekliyor: "Aceleyle,hakkını vermeden bir işi yapmak,en hafifinden saygısızlık.. İsveçli oyuncuyla ***Nokta*** *adına Nursel Birsel söyleşti.*

Nokta: Türkiye'yi Yaşar Kemal'in yapıtlarından ve İsveç'te yaşayan Türk dostlarınızdan belli ölçüde tanıyordunuz. Peki, ülkemize ilk kez mi geliyorsunuz ?

Wolter: Mart ayında filmin çekileceği köyü görmeye geldim. Yaşar Kemal ise yalnız yapıtlarından tanıdığım birisi değil,aynı zamanda iyi bir arkadaşımdır. O'nu 1975'te tanıdım. İsveç' te birlikte "Teneke" adlı piyesini sahneye koyduk.

Nokta: Ne zamandan beri oyuncusunuz ?

Wolter: 1953'te oyunculuğa başladım. Yani tam 37 yıldır bu işin içindeyim. Bizde oyuncuların hepsi tiyatroda çalışır. Bunun yanısıra filmlerde oynarlar . Tiyatro başlangıç,merkez ve sondur. Tiyatroda hep varım. Dönünce de Eylül ayında yeni bir piyesin çalışmalarına başlayacağım.

Nokta: Kaç film yaptınız bugüne kadar?

Wolter: Televizyon filmlerini de sayarsak yaklaşık elli film. Ama tiyatro çalışmalarım dahpa yoğun. Aslında fazla film yapmayı istemiyorum. Aynı konuları bir kaç kez oynamak pek hoş değil.

Nokta: Uzunca bir süredir Garipçe'de yaşıyorsunuz.Bir ayı geçti... Sizin için zor oldu mu?

Wolter: Başlangıçta anneler beni gördüklerinde yetişkin kızlarını evlerinden ya da pencere önlerinden kaçırıyorlardı.Bilemiyorum, bu onların güvenliği için miydi,yoksa benim için mi... Doğrusu kadınlarla pek diyalog kuramıyorum burada. Pek çekingenler. Ama hepsinin gözlerinde bir muziplik de var. Hayat ciddi, ama hayata gülen gözlerle bakabilmek güzel.

Nokta: O zaman Türk insanı hakkındaki gözlemlerinizi sormanın tam zamanı...

Wolter: İnsanın çevresini değerlendirişi kendi hayatından ayrı tutulamaz. Ülkemde aktörlüğümün yanısıra politik görüşleriyle de tanınan birisiyim. İsveç Komünist Partisi üyesiyim. Ama bir politika propogandacısı olarak değil, güç ve duygularla insanlara bir şeyler aktarmaya,onlara yakınlaşmaya çalıştım hep... Bu, benim hayatımın bir yönü. Dört çocuk babasıyım. En büyüğü yirmisekiz, en küçüğü on beş yaşında. Mesleğim çocuk yönümün hep canlı kalmasını sağladı. Tiyatro çalışmalarım sırasında bir çok Türk arkadaşım oldu. Tuncel Kurtiz asistanımdı. O yüzden her zaman Türkiye'ye gelmek istedim. Bu küçük köyde de ben Türkiye'den parçalar buldum. İstanbul'a da bir kaç kez indim. Geçen gün akşam yemeği için kahveye gidiyordum. Karşımdan sırtında odunlar yüklü bir kadının geldiğini gördüm. Arkasından kızı ve komşusu yine ağır yükleriyle geldiler, "İyi Akşamlar" diyerek. Bu kadınlar tek bir adam için çalışıyorlar. İleri ülkelerde kadınlar tek adam için değil

FOTOĞRAFLAR: SEDAT ARALNOKTA

Set ekibi "Garipçe" köyündeki çekimde öğlen molasında.

Sven Wolter canlı, konuşkan, 56 yaşında bir "genç"

ama medya için,dev ekonomik sistem için,çok sayıda adam için çalışıyorlar.Burada kadınlar bir erkeğin, Batı'da birçok kişinin kölesi...

Nokta: İnsan ilişkilerinin farklılığı konusunda ne düşünüyorsunuz?

Wolter: Erkekler kadınlara bazen başka hiç bir yerde göremeyeceğiniz kadar saygılılar. Hayatımda öğrendiğim en önemli şey insanların hayat tarzlarını dışardan eleştirmemek oldu.

Ayrıca insanları çok seviyorum. Onlar da beni "burnu büyük bir aktör" olmadığım için kendilerinden biri gibi görüyor. Bir de burada Türklerle yaşarken panik içinde olmamayı öğrendim.Umarım yeni davranış tarzımı İsveç'te de sürdürürüm ●

TRT-MAGIC BOX MAÇI KIZIŞIYOR

Futbol kaç kişi için?

TRT-Magic Box çekişmesi, bir final maçı ya da hukuk savaşı gibi. Sürekli olarak "kim kazanacak" sorusu soruluyor. Önemli olan kimin kazanacağı mı, ekrandaki futbol zevkinden kaç kişinin yararlanacağı mı? Kulüp yöneticileri farklı farklı düşünüyor. Magic Box'a göre zaten ekranda futbol yoktu ki... Ve Yıldırım Aktuna'nın kuşkusu: TRT alanı bile bile Magic Box'a bırakmış olamaz mı?

Magic Box'la TRT arasındaki naklen yayın rekabeti, sonucu heyecanla beklenen bir final maçı gibi. Acaba kim kazanacak? Çoğunlukla "kim" sorusunun üstünde duruluyor. Ama bir de "ne kadar"lı soru var ki galiba o çok daha önemli. Bu sezon naklen yayınlanan maçları ne kadar futbolsever izleyebilecek? Yayın hakları TRT'ye kalırsa, hemen hemen bütün Türkiye... Ya Magic Box'a kalırsa? O, çanak anten satışlarına bağlı. Ama bu, kolayca "öyleyse TRT" denecek bir iş değil. Magic Box'ın söyleyeceği sözler var, kulüplerin benzer-farklı görüşleri var, TRT'nin savunması Kulüplerin benzer, hatta benzerliğin de ötesinde birbiriyle tamamen çakışan saptamaları, TRT'nin birkaç hafta öncesine kadar sürdürdüğü kayıtsız tavrı... "Magic Box bize sözleşme yapmak için geldiği zaman ben tercihimi TRT'den yana koydum.

Alp Yalman'a göre futbol tribünde seyredilmesi gereken bir şey

Haber Dairesi'ni aradık. Oradaki yetkiliye durumu aktardık. Bize, hiçbir girişimleri olmadığını, naklen yayın haklarını satın almak gibi bir düşünceleri bulunmadığını söylediler. Bu haberi alınca fevkalade üzüldüm. Ama TRT'nin bu tavrı karşısında Magic Box'ın önerisini kabul ettik." Bakırköyspor Başkanı ve Bakırköy Belediye Başkanı Yıldırım Aktuna, bu imzadan sonra da TRT'den umudu tamamen kesmediklerini söylüyor. Magic Box'ın avans vereceği toplantıya gitmiyorlar örneğin. TRT'nin düzenleyeceği toplantıyı bekliyorlar. Ama TRT o toplantıyı erteliyor, rötarlı toplantıda da havanda su dövülüyor.

Fenerbahçe Başkanı Metin Aşık'a göre, TRT daha geçen sezondan sabıkalı. Ortada Magic Box filan yokken: "Daha önce de TRT'yle olan tartışmalarda ve bütün toplantılarda TRT fiyat belirlemelerini kendisi yaptı. Biz 200 milyon istedik, onlar 100 milyon verdi örneğin. Öyle maçlar oynadık ki, stadlara kira parası vermiş olduğumuz için TRT'nin naklen yayını yüzünden zarar ettik. Beş bin kişiye maç oynadı Fener-

Üç büyükler hala Magic Box'ın elinde. En büyük ilgi de onların maçlarına

FOTOĞRAF: GİRAY GÜNGÖR

Metin Aşık "Geçen yıl bazı maçları halkın yararı için zarar etme pahasına naklen yayınlattık" diyor

bahçe."

Yıllarca kulüplere küçük paralar verip naklen yayınlara "ucuza kapatma" mantığıyla yaklaşan, kulüpler Magic Box'la anlaşana kadar kılını kıpırdatmayan TRT'nin bugün yakınmaya pek hakkı olmadığı kesin gibi.Bu tartışılmıyor. Hatta, Yıldırım Aktuna'ya göre TRT'nin alanı kasten Magic Box'a bırakmasından bile kuşkulanılabilir: "Doğrusu benim kuşkularım var. Yani gazetelerde boy boy yazılar çıkar, Magic Box kulüplerle anlaşma imzalarken TRT nasıl uyuyabildi? Mümkün değil uyuması. Bence TRT burada duyarsızlıktan, ihmalden öte bilinçli bir ilgisizlik göstermiştir. Meydanı Magic Box'a bilerek bırakmışlardır. Sonradan harekete geçmeleri de bence bir oyun olabilir. TRT yoksa Magic Box'ın sözleşme yapmasını mı istedi? Belki TRT'nin bürokratik düzeydeki insanları samimidir, her şey onların dışında gelişmiş olabilir. Ama böyle bir kuşkum var."

Öyle ya da böyle, aralarında en büyük taraftar kitlesine sahip dört büyüğün de bulunduğu birçok kulüp şu anda Magic Box'ın yanında görünüyor. Galatasaray, TRT'nin düzenlediği toplantılara temsilci bile göndermiyor. Ve liglerin başlamasına birkaç hafta kaldı. Yani, bir sürü önemli naklen yayının elli milyon kişi yerine birkaç milyon kişiye ulaşabileceği bir sezon başlamak üzere. İşte en önemli nokta, bu "ulaşım kısıtlılığı"...

Magic Box'ın spor müdürü Turgut Koloğlugil'e göre, maçları naklen yayınlamaları ekran başında daha az sayıda insanın futbol şansı yakalaması gibi bir sonuç doğurmayacak. Çünkü ekranda zaten futbol yoktu: "TRT geçtiğimiz yıllarda doğru dürüst naklen yayın yapmıyordu ki. Sporseverler geçen sezon istedikleri gibi futbol seyredebildiler mi? TRT Federasyon Kupası finalini bile, naklen yayın yapmayacağını açıkladıktan sonra, tam maçın başlama düdüğü çalınırken ekrana getirdi. İkinci kanalın 18 haberlerinde naklen yayın yapılmayacağı açıklanıyor, derken maç ekrana geliyor. Ya da en önemli maçlar yayınlanmıyor. TRT'nin bugüne kadarki tavrı budur." Aynı tavırdan yakınan Metin Aşık, geçen yıl bir sürü maçta kulübün zarar etmesini göze alarak, yalnızca daha çok insana Fenerbahçe'yi seyrettirebilmek için naklen yayın izni verdiklerini söylüyor. TRT bu kadar gecikmese yine aynı mantıkla 55 milyon insanı seçeceklerdi ama... Galatasaray Başkanı Alp Yalman ise futbolu ekrandan izleyen kitlenin kendileri için ikinci planda olduğunu anlatıyor: " Futbol maçları televizyondan naklen verilsin diye tertip edilmiyor. Millet gelsin stadlarda seyretsin diye yapılıyor. Bizim birinci etapta seyretmesini istediğimiz insanlar maça gelen insanlar. Futbol evde seyredilecek bir şey değil. Stüdyoda maç yapmıyoruz. Kaldı ki yıllardır TRT'yle yaptığımız görüşmeler herkesin malumu. Bugüne kadar TRT'nin aklı herhalde çağdaş piyasa şartlarına yatkın değildi."

Kulüpler haklı olabilir, Yalman'ın "futbol statta seyredilir" yorumu da doğru olabilir. Ama televizyonda maç seyretmeye alışmış bir kitle var, insanların böyle bir zevki var, Magic Box olayı bu zevki pompaladıkça pompalıyor ve milyonlarca insan pompalanan zevklerinden mahrum bir sezona hazırlanıyor. Üstelik sözkonusu milyonların futbolsuz ekranlarla yaşamalarının genel futbol heyecanını törpüleyeceği de söyleniyor. O zaman?

Alp Yalman'ın yorumu çok kısa, "Biz anlaşmayı yapmışız, TRT geç kaldı." Metin Aşık, şimdilik Magic Box'a verilmiş sözleri ve imzalı anlaşmaları olduğunu ama gelişmeleri de dikkatle izlediklerini söylüyor. Bekliyorlar ve belki de dönülmez bir noktada değiller. Yıldırım Aktuna ise TRT'nin, anlaşmayı bozdukları takdirde Magic Box'a ödeyecekleri tazminatı karşılamasını istiyor. ▶

Doğrudan karşılamasalar bile daha fazla maç yayınlayarak aradaki farkı yine kulüp kasasına gönderebilirler. Bu koşullar yerine getirilirse yayın haklarını seve seve TRT'ye verecekler. Çünkü: "Maçları birkaç milyon insanın seyredip geride kalanların seyredememesi haksızlık olur. Ekonomik imkanı olmayan, gücü olmayan insanlara karşı bir haksızlık olur. İşin bir yönü daha var. Futbol spor etkinlikleri içinde kitlelere en çok hitap eden daldır. Spor yayınlarının mümkün olduğu kadar çok insana ulaşması gerekir."

Ulaşabilecek mi? Şimdilik durum 8-8 berabere. TRT'nin elinde doğrudan anlaştıkları iki takım ve Magic Box'la olan anlaşmayı bozma kararı almış altı takım var. Sekiz takım da Magic Box'ta... TRT'nin üstdüzey yetkililerinden birine bakılırsa, devlet kurumu yavaş yavaş uyanıyor:

"Tartışma sürüyor ve hergün yeni bir şey ortaya çıkıyor. Ama görsel zevk ve futbola duyulan ilgi anlamında bakarsak zevkle izlenen büyük takımların maçlarının izleyici sayısı kısıtlı bir yayın organı tarafından yayınlanması futbola olan ilgiyi kısmen de olsa azaltabilir. Belki taraftarlar takımlarını desteklemeye, ilgi göstermeye devam edecek. Ancak seyredememek önemli bir eksiklik. Bir kere o zevkten mahrum kalacaklar." Yaa, işte böyle. TRT-Magic Box rekabetindeki en canalıcı nokta bu: İnsanların zevklerinden mahrum kalıp kalmayacağı. Hukuk maddeleri sıralanarak yapılan tartışmalar ikinci planda kalıyor. Futbol kimin için oynanıyor?

Aktuna kuşkulu: "TRT bilinçli olarak bu alanı Magic Box'a bırakmış olabilir."

3.35.68!.

Başlık, bazılarına şifre gibi gelebilir.. Bu ülkede atletizm öyle unutuldu ya da unutturuldu ki, buna şaşmamak gerek.. 3.35.68, 1500 metrede yeni Türkiye rekoru.. Koşan, Zeki Öztürk.. Türk atletizminin yetiştirdiği en büyük yeteneklerden biri.. Son yıllarda birincisi.. 3.35.68.. Bu yıl, pistlerde koşulan en iyi 1500 metre dereceleri arasında.. 3.35.68.. Bu Zeki Öztürk adının katıldığı her yarışta favoriler arasında geçmesini sağlayacak bir derece.. 3.35.68.. İnanılması güç bir spor mucizemiz.. Ankara'da yaşayan, dünyanın sayılı atletizm uzmanlarından biri, bir dostum var.. Haber üzerine konuşuyorduk.. "Bu dereceyi Mehmet Tümkan'la mı yaptı" dedim.. "Hayır.. Tümkan'a rağmen yaptı" dedi.. Zeki Öztürk, 3 yıldan beri Mehmet Tümkan ile çalışıyor.. Zamanının en iyi 1500-5 bincilerinden Tümkan, daha sonra, çok kötü bir antrenör oldu. Necdet Ayaz gibi bir yeteneği pistlerden sildi.. Onunla çalışmaya başladığında, Zeki Öztürk de, koşmayı unuttu.. 1987 Dünya Şampiyonası'nda geçtiği Kenyalı, bir yıl sonra Olimpiyatta şampiyon olurken, Zeki finale bile çıkamadan elendi. 1989 daha da kötü bir yıl oldu.. Şimdi 3.35.68.. Türk atletizmi için büyük bir derece.. Mucize.. Ama Zeki'nin yeteneklerine göre, daha üç yıl önce koşulması gerekirdi.. Zeki şimdi, 3.33'lerde dolaşmalıydı.. 3.35.68'in mucize oluşu, Tümkan'la çalışırken elde edilmiş olması.. Bazı dostlar, Tümkan'a haksızlık ettiğini söyleyebilirler.. Söylesinler.. Atletizm dünyasında biz 40 kişiyiz.. Birbirimizi biliriz.. Tümkan, hiçbir yanı ile, milli takım düzeyinde antrenörlük yapamaz.. Hele Zeki Öztürk gibi dünya çapında bir klas için çok hafif kalır..

Yıllardan beri, her spor dalında, Türkiye'nin, rekortmenler, şampiyonlar yetiştirebileceğini iddia eder dururuz.. Bu yüzden adımız, "Alt yapı düşmanı"na çıkmıştır.. Alt yapı, üst yapı farklı şeyler.. Zeki Öztürk gibi bir yetenek, alt yapıdan mı çıktı?.. Hayır.. Kendiliğinden.. Peki şimdi, atletizmde alt yapı yok diye, Zeki Öztürk'ü kenara mı atacağız?.. Hayır..

Tam tersine.. Üst yapının tüm imkanlarını kullanıp, Zeki Öztürk'ten bir şampiyon yapacağız ki, onun verdiği hava ile, atletizme, maddi, manevi ve insanlar ilgi daha artsın, alt yapı daha kolay kurulsun.. Zeki Öztürk, iyi bir antrenöre ve iyi bir sponsora sahip olsaydı, sezon başından beri Grand Prixleri dolaşsaydı, şimdi adı, belki de, Türkiye değil, dünya rekortmeni diye geçecekti.. Zeki bu çapta bir adam.. Ama ülkemizde o organizasyon yok.. Takım sporlarına milyarlar yatıran kuruluşlar, bireysel şampiyonları destekleseler, hem kendi adlarına, hem de, ülke adına çok daha iyisi yapmış olurlar.. Alın Arçelik'i.. Spor bütçesi milyar.. Bir yığın takımı var.. Ama ne yapıyor ve kim haberdar yaptığından.. Bir de, Zeki'yi göğsünde Arçelik forması ile, dünya rekoruna koşarken düşünün.. Ve de o Arçelik'in forsunu hesaplayın o zaman.. Bunu işadamlarımıza bir türlü anlatamadık.. Yüz yüze konuştuk.. Konferanslr verdik. Dinlediler. Eylem yok..

Niye bir Sabancı, bir Koç yok, Zeki'nin ardında.. Onu Amerika'ya yollayıp, dünyanın en iyi hocaları ve atletleri ile çalıştırmak, yaz sezonu gelince, her hafta Avrupa'nın bir başka pistinde yarıştırmak, inanın, bir kız voleybol takımının finansmanının yarısına sağlanır.. Öyleyse niye yapılmaz2.. Niye atletizm Federasyonu, bu işe soyunmaz.. Bu büyük yetenekleri, birer birer bir büyük sponsora bağlamanın kulislerini yapmaz.. Kulüp ayrı, sponsorluk ayrı.. Niye bu ülkede hala bu gerçek görülmez.. Sermet Timurlenk dünya çapında adamdı, Türkiye'de adam olmadan gitti.. Bari artık birileri Zeki'ye sahip çıksın.. Zeki'ye sahip çıkmak, bu ülke atletizmine, bu ülke sporuna, giderek bu ülkeye sahip çıkmaktır, Sabancı'lar.. Koç'lar.. Ötekiler.. Ve hatta siz, Türk Tanıtma Vakfı ileri gelenleri..

Hıncal ULUÇ

Hangi semtten arsa almak daha kârlı?

- İstanbul'da geleceği parlak görülen ve arsa spekülasyonu yapılan yeni yerleşim alanları...
- Her keseye uygun arsaları hangi semtlerde bulabilirsiniz?

Semt semt arsa fiyatları...
Emlak komisyoncularının önerileri.

BOYNER, DAHA FAZLA DEMOKRASİ İSTİYOR

TÜSİAD Başkanı Cem Boyner, siyaset yaptığı gerekçesiyle savcılıkça ifadesinin alınmasını "Sivri akıllının işi" olarak nitelendirdi.

KAHVECİ DİRENİŞE GEÇTİ

Maliye ve Gümrük Bakanı Adnan Kahveci, menfaatini bozduğu kişilerin kendisine karşı olduğunu bildirerek "Direnebildiğim kadar direneceğim" dedi.

- Sanayici, doğalgaz pastası peşinde
- Hisseleri çuvalla topluyor
- Hasan Cemal, Cumhuriyet'i anlattı
- Şirket ele geçirme profesörü
- Yöneticiye özel: Sizin şirketinizde hangi fıkra anlatılıyor?

EKONOMİ BASININDA REKOR

Panorama geçen hafta 28 bin 200 adetlik net satışa ulaşarak, ekonomi dergiciliğinde tarihi bir rekor kırdı. Üstelik bu net satışa promosyon ve TV reklamı yapmadan ulaştı. Hem de 5 ay gibi çok kısa bir sürede. **Panorama**'yı yakınlarına tanıtarak, her hafta tirajımızın artmasında önemli rol oynayan okurlarımıza teşekkür ederiz.

YABANCILARIN TOPLADIĞI HİSSELER

- Şirketlerin 6 aylık kârlarının çok yüksek çıkması yabancı yatırımcıları yeniden harekete geçirdi.
- Yabancıların topladığı ve bu yüzden prim yapması beklenen hisselerin listesi.
- Dünyada 185 fonu yöneten Amerikan Fidelity de borsaya giriyor.

EREĞLİ'NİN GELECEĞİ

- Sermaye artırımına gittiği için prim yapan Ereğli Demir Çelik'te bu hafta nasıl oynamalı?
- Hisse hisse tahmin ve beklentiler.
- Borsacıların favori hisseleri.

EKONOMİ PANORAMA

GELİŞİM EKONOMİK YAŞAMINIZ DEĞİŞEBİLİR

BUGÜN BAYİNİZDE

Evet, biz de varız.

Geçen haftaki kapak yazınızı okuyuncaya kadar kendimi öylesine bir bütünlük içinde düşünmemiştim. İnsanların bizim yaşantımızı aşağılayarak, hor görerek bize yaklaşmaları hep rahatsız edici oldu. Aslında sanki biz hiç yaşamıyormuşuz gibi davranılıyordu. Avrupa Topluluğu, batılı gençlik, yeni tip kültür filan. Sanki çoğunluğu oluşturan hep onlar ve bizim gibi yaşayan, hisseden insanlar hiç yok. Ya da sadece bizim mahallede var. İlgiyle okuduğum kapak yazınızın da gösterdiği gibi biz de varız ve hiç de az değiliz.

Kenan Atak - İSTANBUL

Yoksullar dikkatli olmalı

Yoksul gençlerle ilgili kapağınız benim de bir süredir üzerinde düşündüğüm bir noktaya parmak basıyordu. Yıllardır tepkisizlikle suçlanan Türk toplumunun bir noktada ses verir hale geleceğini, bu harekette de başı koşullardan en çok mağdur olan kesimin çekeceğini tahmin ediyordum. Yani kentli yoksullar dediğiniz kesimin. Sizin yazınız benim düşüncelerimi, pazartesi günü Sarıyer'de yaşanan olaylar sizin yazınızı doğruladı. Ama Türkiye'nin beklediği ses ve tepki, bu türlü şeyler değildi galiba. Şiddetin ağır bastığı, Türkiye'yi yeniden sıcak çatışmaların ortasına çekecek bir tepkinin çok vahim sonuçlara yol açabileceğini düşünüyorum. Çok dikkatli olunması gereken bir dönemdeyiz galiba.

Göksel Baştunç- İSTANBUL

Suç Rabıta'nın mı?

Rabıta son günlerde Türkiye'nin gündeminden inmiyor. Olay enine boyuna basında tartışılıyor. Bence Rabıta görevini hakkıyla yapıyor. Üstlendiği işlevi, üstelik sıradan örgütler aracılığıyla değil, Ortadoğu'nun en büyük devleti olacağı iddiasında bulunan Türkiye devleti aracılığıyla gerçekleştiriyor. Valileri, Yargıtay üyelerini davet ediyor, masraflarını karşılıyor. Önce imamlardan başlamıştı, sonra devletin üst kademelerine el attı. Bundan sonra da herhalde Başbakan'ı falan götürürler. İyi ama, tüm bu olanlar da suç kimin? Devlet yetkilileri hala gerekçe bulmaya çalışıyor- lar. Eski polis müdürlerinden Mustafa Yiğit'in tesbitlerine katılmamak mümkün değil. Bu nedenle daha işin başında Rabıta'ya izin verenlerin bir an önce konuşmaları ve bu kirli oyuna nasıl alet olduklarını açıklamaları gerekir.

Süleyman Akça-İZMİT

Reçete mi, peçete mi?

Sağlık Bakanı Halil Şıvgın'la Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut arasındaki kavgadan kim galip çıkarsa çıksın yine doktorlar kaybedecek. Doktorlar kaybettiği için de, doktorlara muhtaç olan herkes yani halk kaybedecek. Peki ama bu sayın bakanlar "kar" olarak "başarı" hanelerine yazacakları bu görece galibiyetten kendilerine ne kalacağını sanıyorlar? Türkiye Cumhuriyeti hükümetlerinden, hele evlere şenlik ANAP hükümetlerinden bakan olarak kimler geldi kimler geçti. Birbiriyle en iyi kavga eden bakanlar, herhangi bir sağlık kuruluşuna başvurdukları zaman reçete yerine peçete alacakları gibi bir yanılgıya mı kurban gidiyorlar yoksa?

Ali Aslan- İSTANBUL

Mesan villaları

İstanbul Belediyesi'nin yıkamadığı Mesan villalarını kağıt üzerinde kimin koruduğu geç de olsa anlaşıldı. Meğer, eski ülkücü Malatyaspor Kulübü Başkanı Metin Kaya Çağlayan'a bu cesareti İstanbul Valiliği veriyormuş. İyi ama, bu garipliği İçişleri Bakanı veya Başbakan görmüyor mu? Sadece "bu emir Uyum Kooperatifi ile ilgilidir" demek yeterli mi? Nokta, niçin bu soruyu İçişleri Bakanı'na yöneltmedi? Devletin iki kurumu nasıl oluyor da böylesine farklı tutum takınabiliyor? Madem yıkım emri, Mesan villalarıyla ilgili değildi, bakanlık neden bu işler tartışılırken gerekeni yapmadı? Bakanlık şimdi zevahiri kurtarmaya bakıyor. Ama gerçek olan şu ki; Hükümet SHP'li belediyeleri zor durumda bırakmak için elinden geleni esirgemiyor. İyi ama, bu belediyeler başka bir ülkenin kurumları mı? Bence, mahkeme kararlarına rağmen, silahlı adamlarıyla direnen ve villalarını yıktırmayan Metin Kaya Çağlayan karşısında asıl aciz olan belediye değil, düpedüz devlettir. Bunun vebali de büyüktür.

Murat Kılıç- BURSA

Adnan Kahveci

Memur zammı

Maliye Bakanı Adnan Kahveci, memur zammı konusunda her zamanki gibi "ilginç" fikirler ileri sürüyor. Halkla memuru karşı karşıya getirmeye çalışıyor. Bütçenin yetersizliğinden söz ediyor ve daha fazla zam verilmeyeceğini söylüyor. İyi ama, nedense memura zam söz konusu olduğunda bütçe akla geliyor. Devletin tahsil edemediği borçlar, çarçur edilen krediler, savunmaya aktarılan trilyonlar neden gözardı ediliyor? Bugün memura verilen zamla bırakın normal yaşamayı, as-

gari geçimi sağlamak bile zor. Bunu Sayın Kahveci de çok iyi biliyor ama gerçeği söylemek işine gelmiyor. Çünkü, ANAP iktidarının amacı Türkiye'yi Güney Kore yapmaktır. Buna da hiçbir toplumsal kesimin izin vereceğini sanmıyorum. Eğer biraz da olsa demokrasiden söz ediliyorsa, memurlar da haklarını sonuna kadar koruyacak ve savunacaktır.

Ayşe Gürün- İZMİR

Çok yazık!

Reşat Ekrem Koçu ile ilgili yazınızı ilgiyle okudum. Şuna hayret ediyorum; ülkemizde, Reşat Ekrem Koçu gibi değerli bir insan yaşamış, büyük başarılar kazanmış, gazeteci, romancı, tarihçi ve ansiklopedi yazarlığı yapmış böylesine büyük bir insanı hiç kimse anmaya değer görmüyor. Ölümünün 15. yılında hiçbir kurum ve kuruluş herhangi bir etkinlik düzenlemiyor. Hadi diyelim diğerleri bir şey yapmadı, TRT niçin bir şeyler yapmıyor? Kısa bir program yapamaz mıydı? Bu ne acı ve hüzün verici bir durum. Ülkemizin yetiştirdiği değerlere böyle mi sahip çıkacağız? Anlaşılan Türkiye'de insana verilen değer bu kadar. Bu tutumumuzla hiçbir yere varamayız. Bu toplum geçmişiyle geleceğe bakmasını ne zaman öğrenecek?

İlker İnce- ANKARA

"Kapalı kutu"dan kaçış

Sovyetler'den esen "glasnost" rüzgarı yakın çevresini etkilemekle kalmadı, yıllardır "kapalı kutu"da yaşayan Arnavutluk'u da sarsmaya başladı.İnsanların göç etmesinde hüzünlü bir yan olsa da, bu göç Arnavutluk insanına yeni ufuklar açacağa benziyor. Mülteci olmanın talihsizliğini şimdi onlar da yaşayacak. Ama onca yıldır kendi içine kapalı yaşama katlanan Arnavutların, yeni bir yaşama, yeni bir dünyaya doğru açılmalarının belki de başka çaresi yoktu. İnsani temelde gelişen bu kaçışa her insanın yardımcı olması gerekir. Bugün dünyamızda yaşanan bu hızlı değişim, yalnız değişimi yaşayan toplumlar için değil, bütün insanlığın yararına atılmış önemli adımlardır.Bunun meyvelerini gelecek kuşaklar görecektir.

Murat Kaya-İSTANBUL

Namaz kılan Şii kadınlar

Şiilik ve Türklük

"İran'ın Türkiye'deki oyunları: Hedef Aleviler" kapağınızda Sayın Kanaatlı, diğer bir çok kaynakta olduğu gibi, Alevilerin Türkmen olduğunu belirtmektedir. Belki de Türklerin ilk tutunduğu yerler olarak belirtilen Uluborlu, Afyon, Kütahya ve çevresinde de Alevilik zorunlu nedenlerden dolayı terk edilmiştir. Osmanlı, sürekli çelişki içinde bulunduğu, Alevilere, Türklere baskı ve şiddet uygulamıştır. Hatta haklarında "katli vacip, malı caiz" şeklinde fetva alındığı, bilinen bir hususdur. Gene derginizde belirtildiğine göre, Alevilerin sosyalizm bunalımı sonunda Şiiliğe yöneldiği belirtiliyor. Dikkat edilirse yönelme yine milli kimliğe olmamaktadır. Keza "Türklerin Tarihi" kitabında milliyetçi olması temel özelliği olan bir partinin, Alevilere karşı oluşu ilginç bir durum olarak belirmektedir. Bu çerçeve içinde Türkçülüğün uygulanmış olduğu gerçek olamaz. Oysa sınırlar ekonomik çıkarları belirledikçe ve her devlet önce kendi halkını düşündükçe milliyetçilik geçerlidir. Bu bağlamda Türkiye'nin Türklüğe gereksinmesi var. Ama anılan Türklük etnik yapı değildir. Toprak genişlemesi de değil. Amaç Türk kültürünü, ilgili sanat ve bilgi üretimi ile gerçekleştirmektir. .Tüm bunlardan sonra şunu belirtmek istiyorum; öncelikle birey olarak insanların mutlu olduğu bir toplumu amaçlamalıyız. Güvenin yaygın, şiddet izinin bulunmadığı, sübyan koğuşlarında, yetiştirme yurtlarında, çocukların giderek azaldığı, rüşvet ve haksızlığın yapılmadığı bir toplumu oluşturma çabasına öncelik verilmelidir. Türk dünyası işbirliğinin de aynı çerçeve içinde gelişmesini dileriz.

Rıza Suat Gökdel-BURSA

İNCİL'İ

HİÇ OKUDUNUZ MU?

ISA MESİH'İN Tarihsel Yaşamı ve Öğretişleri Hakkında bilgi edinmek isterseniz, Bize yazınız.

Kitaplarımız BEDAVA!

P.K.638 Şişli / İSTANBUL

Okuyucu Mektupları için adres

Nokta Dergisi Okur Mektupları
Gelişim Yayınları
Levent / İSTANBUL

Nokta Haftalık Haber Dergisi

ABONE KOŞULLARI

Yurt içi
6 aylık: 65.000 TL.
1 yıllık: 125.000 TL.

Abone bedellerinin 111910 no.'lu Nokta Gelişim Yayınlar A.Ş. posta çeki hesabına yatırılmasını rica ederiz.

Yurt dışı
(Yıllık-uçak postasıyla),
Avrupa ve Ortadoğu: 110 ABD $
ABD ve Uzakdoğu: 160 ABD $
Abone bedellerinin Yapı ve Kredi Bankası Nişantaşı Şubesi 615 147/6 no.'lu hesaba transferini rica ederiz.

Almanya abone müracaat:
(Yıllık-uçak postasıyla) 230 DM
Sete Gmbh Selman Tengüz
Germanenweg 2
6057 Dietzenbach/Steinberg
Tel: 06074-33256
Postgiroamt Frankfurt/M
Konto Nr. 479 177-606

Eksik sayılar için adres:
Klodfarer Caddesi No: 25
Cağaloğlu-İstanbul Tel: 516 25 32

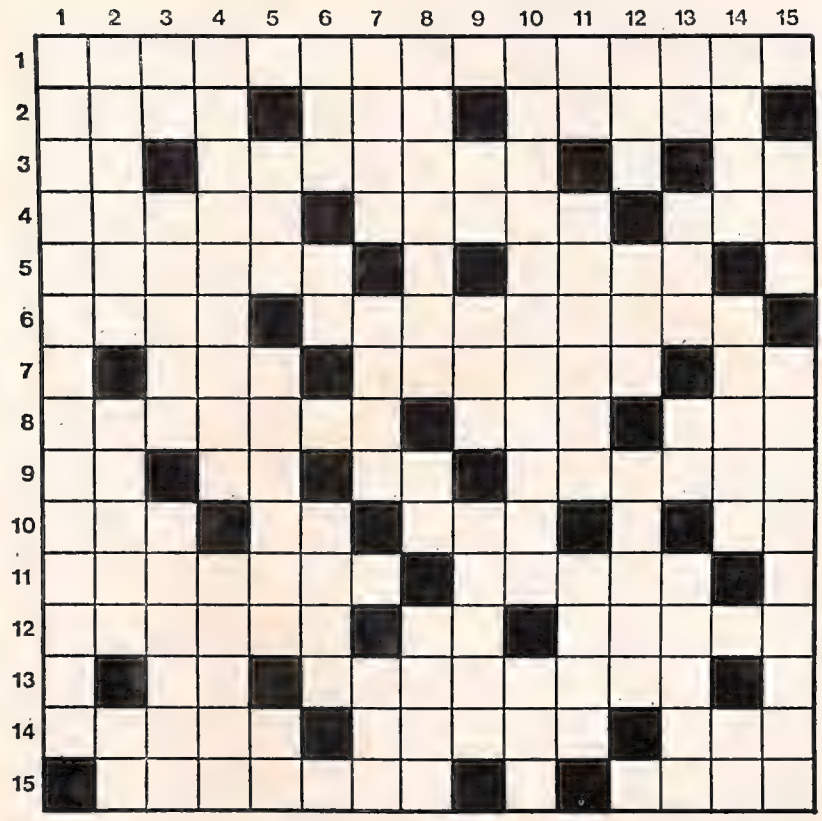

SOLDAN SAĞA 1- 1890-1972 yılları arasında yaşamış, Türk şiirinde **"Beş Hececiler"** olarak anılan hareketin temsilcilerinden biri olmuş, şiirlerini **Gönülden Sesler, Kervan, İşte Sevdiğim Dünya** gibi yapıtlarında toplamış Türk şairi. **2-** Asya'da bir ülke- **Fazıl Hüsnü Dağlarca'**nın bir şiir kitabı-Adolf Hitler'in metresi, ölümünden bir gün önce ise karısı olan **Eva** önadlı Alman kadının soyadı. **3-** Belirti-Gemileri iskele, rıhtım ya da şamandıraya bağlamaya yarayan kalın halat - Bir çalgı. **4-** Çok iri bir kertenkele türü - Tapınaklarda üzerinde kurban kesilen, günlük yakılan ya da dinsel tören yapılan taş masa - Bir renk. **5-** Bir kenara atılmış, uzaklaştırılmış - Görev ve meslek çalışması dışında severek yapılan, dinlendirici ve oyalayıcı uğraş. **6-** Arap harflerinin en çok kullanılan elyazısı biçimi - Eski Yunan ve Roma sanatından esinlenen, XVII. yüzyılda Fransa'da ortaya çıkan sanat ve edebiyat akımı. **7-** Yurdumuzu çevreleyen denizlerden biri - Tıp dilinde **"bere"** anlamında kullanılan sözcük - Yüz metrekare tutarında yüzey ölçüsü birimi. **8-** Kökü sürgün kesici olarak kullanılan bir bitki - Yeni - Dinsel inançları olmayan. **9-** Adına her yıl uluslararası yarışmalar düzenlenen **Cezmi** önadlı Türk atleti - Tavlada bir sayı - Neodim elementinin simgesi - 1898 yılında Pierre Curie ve eşi tarafından bulunan element. **10-** Madencilikle ilgili bir kuruluşumuzun kısa yazılışı - Eylemleri olumsuz yapmakta kullanılan ek - Anadolu'da kurulmuş eski bir uygarlık - Bir spor kulübümüzün kısa yazılışı. **11-** Kovboy filmi - Türk müziğinde bir makam. **12-** Demokrasi - Türkiye'nin plaka işareti - Gemide yelkenlerin açılması. **13-** Ayak - 1950 yılında doğmuş, İstanbul Belediye Konservatuvarı'nı bitirdikten sonra New York Juilliard Müzik Okulu'nun yüksekbölümüne devam etmiş, 1971'de evlendiği kocası ile birlikte tanınmış bir piyano ikilisi - **14-** Bir geminin alabildiği yük miktarı - Yurdumuzda turistik bir göl - Güney Amerika'daki dağ sırası. **15-** Dünya'nın en tanınmış çağlayanlarından biri - İpliklerin boyanmak istenmeyen bölümlerinin ağaç kabukları, yappraklar ya da balmumuyla sarılarak boyaya batırılması yoluyla uygulanan bir tür boyama tekniği.

YUKARIDAN AŞAĞIYA 1- 1599-1658 yılları arasında yaşamış, krallığa, aristokrasiye ve Kilise'ye karşı başarılı savaşlar vererek yönetimi ele geçirmiş, 1649'da Kral I. Charles'ı idam cezasına çarptırmış ve böylece yaşamının sonuna değin sürecek olan diktatörlüğünü ilan etmiş ünlü İngiliz devlet adamı. **2-** İri ve uzunca taneli bir üzüm cinsi - SSCB'de, mülkiyeti emekçi toplulukların ya da derneklerin elinde bulunan kooperatif şirket - Tarla sınırı. **3-** Holmiyum elementinin simgesi - Kimi top oyunlarında kullanılan bir el aracı - İlaç kullanmadan yalnız ısı yardımıyla aygıt ve pansuman gereçleri gibi şeyleri mikropsuzlaştırma işi. **4-** Gazetecilik dilinde bir tür uydurma habere verilen ad - Çekilerek balık avlamaya yarayan daire şeklinde el ağı. **5-** Yemin - Erkekliğini gidermek, iğdiş etmek - Gümüşün simgesi. **6-** Tabut - İlave - Kuzey Amerika'nın beş büyük gölünden biri. **7-** Bir şeyin özünü oluşturan ana öğe - **Kwai Köprüsü, Arabistanlı Lawrence, Dr. Jivago, İrlandalı Kız** gibi filmleriyle ünlü **David** önadlı İngiliz yönetmeni - Bir çoğul eki. **8-** Sertin karşıtı - Türk resim sanatında önemli bir grubun ad olarak benimsediği harfin okunuşu - Armut biçiminde ve ipek telli Vietnam lavtası. **9-** En kısa zaman süresi - Mezar - Az bulunur, nadir. **10-** 1945'te doğan, 1974 yılında askerlik yapmadığı gerekçesiyle Türk vatandaşlığından çıkarılan ve halen Brezilya Merkez Bankası Başkanlığı'nı yürüten Türk ekonomisti - Kars yakınlarındaki ünlü harabe yeri. **11-** Müstahkem yer - I. ve II. Murat döneminde yapılan iki savaşın geçtiği yer - Koşul. **12- Nazım Hikmet'**in soyadı - Kunduracıların delik açmakta kullandıkları çelik tığ - Tiyatro niteliği taşıyan radyo ya da televizyon yayını. **13-** Derviş selamı - Sır - Dünyamızın uydusu - Kundak çocuklarının simgesi. **14-** Haysiyet - Yöneltilmiş - Sodyumun simgesi. **15-** İlgi çekici ve değişik kimse - **Anatomi Dersi, Gece Devriyesi, Derisi Yüzülmüş Öküz** gibi tablolarıyla resim sanatının en ünlü adlarından biri olan Hollandalı ressam.

Hazırlayan: Sedat YAŞAYAN

'n haftanın çözümü

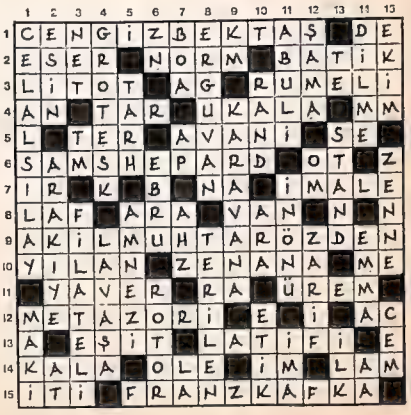

AHMET TURHAN ALTINER

Açtırma kutuyu, söyletme kötüyü

Uydu mu, uymadı mı?.. Bugünün en önemli konusu uydu kutusu... Uydu aracılığıyla yabancı ülkelerden Türkiye'ye tele-yayıncılık... Yeni bir sihir, hayal yaratılmak isteniyor galiba... "MAGIC BOX" ya da nam-ı diğer "SİHİRLİ KUTU"... Yalnız, eski hamam eski tas... Yani, kırk yıllık TRT'cilerle yeni bir yayıncılık'ın sonu değil mi cılk?.. Pek mi başarılı imişler ki, şimdi yeni hülyaların sihirbazlığını yapacaklar?

İsterseniz, sayılarla konuşalım... Yeni yayımcı da sayılarını açıklasın ki TRT'ye atılacak farkı hesaplayalım... Biz TRT'nin üç kanalında bir haftanın yayınlarının dökümünü yaptık... Buna göre TV1'de yerli yapım yüzde 73, yabancı 27... TV2'de yerli yüzde 52, yabancı yüzde 48... TV3'te yerli yüzde 6, yabancı yüzde 94... Üç kanalın toplamında yerli oranı yüzde 54, yabancı 46... Şimdi sihirli kutularından nedir farklı çıkacak olan açıklasınlar kutu kutu testimize buyur ola bu kez de, o piti piti, karamela kutusu, TRT lastik, yeni kutu "meycik"...

1 "SİHİRLİ KUTU"nun yani uydu aracılığıyla Almanya'dan Türkiye'ye televizyon yayımcılığı yapan "MAGIC BOX" şirketinin bugün başında kim var?

a. Sihirbaz Mandrake
b. Tunca Toskay
c. Ahmet Özal
d. Kerim Aydın Erdem

2 "MAGIC BOX"ın televizyon ekranındaki sinyal görüntüsünü fark ettiniz mi?

a. HULYAILETANJU
b. STAR 1
c. TÖ2
d. H2O

3 Bugün göklerde on binin üzerinde obje, uydu olarak dönmekteymiş. Bilimciler gezegenimizin çevre kirliliğinin yanı sıra uzay kirliliğinden de söz etmeye başladılar. Uydular dünya etrafında birkaç yıl döndükten sonra görevden alınıyor ve uzayın ebedi dönekleri arasına katılıyorlarmış. Peki, "MACIG BOX"ın 1995 yılına kadar hangi uydu aracılığıyla yayımcılık yapacağını kestirebilir misiniz?

a. TRT
b. Thunderbolt Whitecloud
c. Eutelsat F5
d. Mondiale 90

4 *Yayım* ve *yayın* Türkçe'de çok karıştırılan iki sözcük. Aşağıdaki *yayım*lı veya *yayın*lı cümlelerden hangisi doğru2

a. *Yayım* neşir, *yayın* neşriyattır.

b. Magic Box International şirketi bir televizyon yayımcısıdır.

c. "Tele Kutu" programı bir TRT yayınıdır.

d. *Yayım* diye herhangi bir yapıtın radyo ve televizyon aracılığıyla dinleyiciye, izleyiciye ulaştırılmasına denir.

e. *Yayın,* basılıp satışa çıkarılan kitap, gazete gibi okunan ya da radyo ve televizyon aracılığıyla halka duyurulan, iletilen şeydir.

5 "Sihirli Kutu"dan başka binlerce kutu var... Örneğin, Pandora'nın kutusu, Pascal'ın kutusu, pipo kutusu, posta kutusu... Peki, "kutu" sözcüğünün etimolojisini, yani nereden geldiğini, kökenini biliyor musunuz?

a. Kutadgubilik'ten
b. Yunanca'da *kution*'dan
c. Kunta Kinte'den

6 *Kutu kutu içinde* romanının yazarı kim?

a. Orhan Genceboy
b. Orhan Hançerlioğlu
c. O'Henry
d. Orhan Pamuk

7 Osmanlı sarayında "kutucu usta"nın görevi neydi?

a. Şehzadelerle kutu kutu oynardı.

b. Padişahın tuğrasını kutuda saklardı.

c. Haremdeki kadınları giydirir süslerdi.

8 Gelelim test kutumuza... Aşağıdaki kutuları kestirebilir misiniz2

a. Ağzı en sıkı kutu hangisi?
b. Peki, ağzı en az sıkı kutu ne?
d. En yuvarlak kutunun çapı nedir?
e. En çok kutulanan alet nedir?
f. Sırtında kutusuyla yaşayan iki tür nedir?
g. Sondan bir önceki kutu nedir?
h. Sonuncu kutu nedir acaba?

Yanıtlar: 1) **b,** 2) **b,** 3) **c,** 4) Hepsi doğru, 5) **b,** 6) **b,** 7) **c,** 8) **a=** Uçaklardaki kara kutu, **b=** Pandora'nın kutusu ya da dedikodu kutusu, **c=** MUTLU Akü kutusu, **d=** Kütür, **e=** "Kütü kutu pense, elmayı yense, Arkadaşım Filanca, arkasını dönse...", **f=** Salyangoz ve kaplumbağa, **g=** Tabut, **h=** Krematoryumdan gelen kül kutusu.

Yandaki "KUTU KUTU" oyununu oynarken, siz ve rakibiniz farklı renkte kalemler kullanın. Her defasında iki nokta arasına bir çizgi çizerek sırayla oynayın. Rakibinizin kare tamamlamasına engel olmaya çalışın. Tamamladığınız her kare kutunun içine adınızın baş harfini yazın. Kutular zincirleme kapatılabilir. Kimin kare kutusu fazlaysa kutlanır.

İyi AKŞAMLAR... BUGÜN BAŞBAKAN YILDIRIM AKBULUT BAŞKANLIĞINDA TOPLANAN BAKANLAR KURULUNDA...

.. ÇALIŞMA BAKANI İMREN AYKUT'LA SAĞLIK BAKANI HALİL ŞIVGIN KÜSÜŞTÜLER... TOPLANTI DAHA SONRA...

.. GÜNEŞ TANER'LE IŞIN ÇELEBİ'NİN BOZUŞMASIYLA SON BULDU... BÖYLELİKLE KÜS BAKANLARIMIZIN SAYISI ONİKİYE ÇIKTI...

YURDUN ÇEŞİTLİ YERLERİNDEKİ TRAFİK KAZALARINDA...

LATİF

özel

indirimli

● F & T KOLTUK GURUBU VALENTİNO GENÇ TAKIM ● FANTAZİ BATİK BRODERİ NARİN PERDELİK ● SOYLU ALCANTARA SÜET ● AMPİR KANAPE ●

DRAKKAR DERİ KOLTUK GURUBU ● MANHATTAN YATAK ODASI ● BAMBU ● EOLA KOLTUK GRUBU ● VİTRAYLI PORTMANTO...

yaz günleri

1-25 Ağustos

MAĞAZA / Yeşillik Cad. 241 Karabağlar - İZMİR
Tel: 53 01 01 - 53 02 02 Fax: 53 09 52

dekorasyon

Mustafa Bey Cad. 12 /1 Alsancak / İZMİR
Tel: 63 35 24 - 63 39 31

Marlboro Lights

Özünde Marlboro, içiminde hafif.

1986 YILI VE 86/10911 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARINA GÖRE SİGARA SAĞLIĞA ZARARLIDIR.